

Heves Megye Területfejlesztési Konceptiójának (2021-2027) Területi Hatásvizsgálata

Készült „Heves megye Területfejlesztési Konceptiója (2021-2027)”
társadalmasítási verziója alapján

ENVECON Környezetvédelmi és Projekttervező Kft.

Telefon: (+36 1) 355 8218

Fax: (+36 1) 224 0169

E-mail: info@envecon.hu

Tartalomjegyzék

1	Bevezető.....	2
2	Vezetői összefoglaló.....	3
3	A területi hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata.....	6
4	A Heves megye Területfejlesztési Koncepció keretrendszere	8
4.1	A koncepció összefoglaló ismertetése	8
4.1.1	A Helyzetfeltárás vizsgálata.....	8
4.1.1.1	A helyzetfeltárás tartalmi vizsgálata	8
4.1.1.2	Javaslatkérdések.....	13
4.1.1.3	A helyzetfeltárás és célrendszer összhangja	14
4.1.2	A célrendszer vizsgálata	15
4.2	A koncepció összevetése más kapcsolódó dokumentumokkal.....	35
4.2.1	Hazai dokumentumok	35
4.2.2	Európai Unió dokumentumok.....	37
4.2.2.1	Európai Zöld Megállapodás	37
4.2.2.2	EU költségvetés 2021-2027 és NextGenerationEU	37
4.2.2.3	A Koncepció és az EU fejlesztési irányok összevetése.....	38
5	Környezeti, társadalmi és gazdasági hatások azonosítása és értékelése	42
5.1	Helyzelemzés az SKV lefolytatása érdekében	43
5.1.1	Gazdasági, társadalmi helyzet	43
5.1.2	Környezeti helyzet bemutatása	52
5.2	A Koncepció várható környezeti hatása, a Koncepció Stratégiai Környezeti Vizsgálata	60
5.3	A terv megvalósulásával várhatóan kiváltott hatások bemutatása, előrejelzése	62
5.3.1	A Koncepció várható társadalmi, gazdasági hatása földrajzilag lehatárolt területen ...	62
6	A területi hatásvizsgálat összegzése.....	95

1 Bevezető

Jelen dokumentum célja a Heves megye Területfejlesztési Konceptiója (2021-2027) várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatásainak, illetve következményeinek feltárása a szakmai és társadalmi egyeztetésekben résztvevők, valamint a döntéshozók számára. A hatásvizsgálat a Heves Megyei Önkormányzat megbízásából készült.

A területi hatásvizsgálat elkészítése az alábbi jogszabályoknak megfelelően, azokkal összhangban készült el:

- 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról
- 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól

A 2021-2027-es európai uniós fejlesztési ciklusra kidolgozandó felülvizsgált/módosított Heves Megyei Területfejlesztési Konceptió (2021-2027) és az új Heves Megyei Területfejlesztési Program (2021-2027) Környezeti Vizsgálati dokumentációinak tematikája véleményezés céljából 2020. augusztus 10-én megküldésre került a környezet védelméért felelős szervek részére az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően. A véleményezésre jogosult szervezetektől beérkezett észrevételeket is figyelembe véve a Heves Megyei Önkormányzat lefolytatta a szükséges beszerzési eljárást a területi hatásvizsgálatok tervezőjének kiválasztására, mely ajánlatkérés nyertese az Envecon Környezetvédelmi és Projekttervező Kft. (1026 Budapest, Pasaréti út 62.) lett.

Megbízott részéről a hatásvizsgálat elkészítéséért felelős: Mátyás László ügyvezető

A hatásvizsgálat elkészítésében részt vett szakértők:

- Mátyás László ügyvezető, okl. gépészmérnök, Envecon Kft.
- Marossy Zoltán ügyvezető, okl. közgazdász, Envecon Kft.
- Koncz Norbert, tanácsadó, okl. környezetgazdálkodási agrármérnök, hulladékgazdálkodási technológus, Envecon Kft.
- Scultéty Orsolya, tanácsadó, okl. közgazdász, Envecon Kft.
- Zollai Katalin, tanácsadó, okl. környezetmérnök, Envecon Kft.

2 Vezetői összefoglaló

A Heves Megyei Önkormányzat a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően elkészítette a Heves Megye Területfejlesztési Konceptiójának helyzetértékelő és javaslattevő részdokumentumát. A Konceptió elkészítése párhuzamosan zajlott az Országos Fejlesztési Konceptió és Területfejlesztési Konceptió elkészítésével. A koncepciókészítés átlátható, széleskörű társadalmi részvétel mellett zajlott, melynek eredményeképpen a helyzetértékelő részt a Megyei Önkormányzat elfogadta, és megbízást adott a koncepció területi hatásvizsgálatának elkészítésére. Az elkészült dokumentum területi (gazdasági, társadalmi, környezeti) hatásvizsgálatát jogszabály írja elő. A hatásvizsgálatot a vonatkozó jogszabályi előírások mentén a Heves Megyei Önkormányzat megbízásából az Envecon Kft. végezte, melynek legfőbb megállapításai az alábbiak:

A Heves megyei Területfejlesztési Konceptió tartalmilag és különös tekintettel a természet- környezet- és tájvédelmi részek kidolgozását megvizsgálva, megfelel a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendeletnek. A kitűzött célok nem sértik a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényeket. A vázolt elképzelések összhangban állnak az Európai Unió vonatkozó irányelveivel és a határon átnyúló nemzetköz egyezményekkel, illetve megfelel a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló 18/2013. (III. 28.) OGY határozatnak.

Kijelenthető, hogy a Konceptió megfelelő formában való programozása és kivitelezése esetén várhatóan eléri a kívánt társadalmi és gazdasági hatásokat, vagy azok egy jelentős részét anélkül, hogy kárt okoznának, vagy a meglévő gazdasági és társadalmi problémákat elmélyítené. A megvalósítás során fontos annak szem előtt tartása, hogy bár az egész megye felzárkóztatási (konvergencia) területnek tekintendő, a megye elmaradottabb részeinek integrálására kiemelt figyelmet kell szentelni. A koncepció ehhez jó alapot szolgál, így elmondható, megvalósítása nélkül a megye, valamint a megyén belül a gazdasági-társadalmi felzárkózás lehetősége elmaradna.

A koncepció három átfogó céljának középpontjában azon felismerések állnak, hogy a gazdasági felzárkózásához, a megye versenyképességének erősítéséhez elengedhetetlen tényezők a vállalkozások, az innováció támogatásán túl a produktív, képzett, a környezetével harmóniában élni képes lakosság.

A megye kiemelkedő természeti erőforrásokkal, értékekkel rendelkezik és kulturális értékei, az épített környezetének egyedülálló elemei kiemelkedő vonzerővel bírnak, ezért a turizmus - különös tekintettel a természetközeli, ökoturisztikai válfajokra - fejlesztése szinte minden stratégiai célnál és prioritásnál megjelenik.

A koncepciót áthatja a fenntarthatóság kérdésköre, a természet- és környezetvédelem több célnál és javasolt intézkedésnél megjelenik. Ugyanakkor a stratégiai céloknál – különösen a három területi fókusznál - megjeleníthetők lennének a természet megőrzési területeken javasolt beavatkozási prioritások.

A megyében megjelenő társadalmi kihívásokra

- hátrányos helyzetű térségek magas munkanélkülisége,
- kedvezőtlen társadalmi-környezeti állapotok,
- kedvezőtlen demográfiai helyzet, társadalmi feszültségek

a koncepció több prioritásánál és ezek javasolt intézkedéseivel próbálnak megfelelő választ adni. Építenek a helyi értékekre, a közösségi összefogás erejére.

Javaslatok a koncepció továbbfejlesztésére:

A gazdasági területek élénkítése érdekében a koncepció egy átfogó több területet érintő fejlesztési lehetőséget tár fel, amely esetében javasolt azon elemek egységes összevonása, amely a teljes vertikumot lefedik. Ezen elemek az Ipar 4.0 és a helyi KKV-k fejlesztésének egységét hozhatják, valamint feloldhatják az élőmunka igényes és automatizált rendszerek kialakítása közötti ellentétet. A gazdaság fejlesztésnek elengedhetetlen feltétele az automatizáció kialakítása, amely mind minőségben, mind hatékonyságban kellő biztonságot ad, azonban nem elhanyagolható azon cél, hogy a helyi lakosság megtartása szükséges a vidéki területek fennmaradása érdekében.

A falusi és kisvárosi környezetben talán nem elegendő azon cél megfogalmazása, hogy helyben tartsák a lakosságot, mint a gazdaság mozgatórugóinak alapegysége, hanem szükséges belefoglalni a további lakosság vonzását és ennek érdekében a szükséges infrastruktúra kialakítása is kellő hangsúlyt kell, hogy kapjon. Ezen célok ugyan megjelennek a társadalmi prioritások között, de javasolt ezek gazdasági szempontú megközelítése is.

Nagyobb hangsúly kellene fektetni a munkaerő piaci szolgáltatások fejlesztésére, szélesebb körű kiépítésére.

Az energiahatékonyságot javító beruházások, a megújuló energia alapanyagot előállító és feldolgozó kapacitások indukálnak olyan beruházásokat, melyek ezen szektorban használatos gépek, berendezések, eszközök előállítását szolgálják. Ezek hatása a munkaerő és az energiatülszórás területén is hatással bírnak, kiaknázásukat kiemelt célként javasolt megemlíteni.

A koncepcióban megfogalmazottakon túl javasolt a későbbi időszakra külföldi médiamegjelenések ütemezése, amely a teljes megye bemutatásban szerepet kaphatnak mind, a turizmus, mind a munkahelyteremtő beruházások esetében pozitív hatást biztosít.

Az információs társadalom erősítése további biztató cél, amely esetében javasolt a precíziósmezőgazdaság, és megújuló energiaforrás által működtetett zárt részben rendszerek (üvegházak, fólia sátrak) lehetséges fejlesztési irányainak feltárása. Az ezekhez kapcsolódó az informatikai rendszerek által biztosítható távoli elérési lehetőségek újabb kitörési pontot adhatnak a megye társadalmi struktúrájának kiegyenlítésére.

Javasolt a helyzetelemzés kiegészítése a társadalom állapotát, szerkezetét szemléltető több mutató bemutatásával, vizsgálva azt is, hogy a megyén belül meghatározott három fejlesztési földrajzi területek esetében milyen eltérést mutatnak, a veszélyhelyzet okozta hatások miként jelentkeznek. A munkanélküliség esetében javasoljuk bemutatni a területi különbségek mellett annak szerkezetét (tartós munkanélküliség kimutatása). A társadalmi tőke növelésének és az integrációnak egyik fontos eleme a gyermekek helyzetének bemutatása az oktatásban résztvevő hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának megalapozása érdekében, elősegítve ezzel a társadalmi integrációt.

Javasoljuk az aszályérzékeny területek feltérképezését, amely okán szükséges az öntözéssel kapcsolatos intézkedéseknél és a majdani cselekvési programnál azokat prioritásként kezelni.

A későbbiekben javasoljuk, hogy amennyiben a koncepciókészítés mélysége megengedi, ne csak az eróziót, mint „leglátványosabb” talajromlási folyamatot vegyék figyelembe, hanem többek között a talajtömörödés, elsavanyodást, szikesedést, szervesanyag-csökkenést is.

3 A területi hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata

Előzmények, kapcsolódás a tervezési folyamathoz

A megyei önkormányzatok fogadják el az adott megye hosszú távú területfejlesztési koncepcióját (megyei területfejlesztési koncepció), illetve - a megyei területfejlesztési koncepció és területrendezési terv figyelembevételével - a megye fejlesztési programját és az egyes alprogramokat.

A **2011. évi CLXXXIX.** törvény Magyarország helyi önkormányzatairól a terület- és településfejlesztést a helyi önkormányzatok feladatai közé sorolta.

A Kormánynak a területfejlesztési politika megújításáról a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozat kihirdetésével elkezdődött az OFTK és a területi tervek tervezése, illetve annak előkészítése, majd a 2020-as évben az új finanszírozási időszakra az új célok meghatározása.

A területi tervezés folyamatában a Heves Megyei Önkormányzat 2020 első félévében megkezdte a 2021-2027-es tervezési időszakkal kapcsolatos helyi fejlesztési igények felmérését, majd a **Megyei Területfejlesztési Koncepció** elkészítése a hozzá kapcsolódó Partnerségi Terv elkészítésével hivatalosan elkezdődött.

A területi hatásvizsgálat jogi háttere

A területfejlesztési koncepció, területfejlesztési program és területrendezési terv követelményeit, illeszkedését, elfogadásának rendjét a **218/2009. (X.6.) Kormányrendelet** határozza meg, amely rögzíti, hogy a területi tervek javaslattevő fázisának megalapozó része a **területi (környezeti, társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat**, amelyhez kapcsolódóan a környezeti vizsgálati rész elkészítését az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló **2/2005. (I.11.) Kormányrendelet** szabályozza.

A stratégiai környezeti vizsgálat jogi háttere

Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról kimondja: (4) „a környezeti vizsgálat fontos eszköz a környezeti szempontok beillesztésére olyan tervek és programok előkészítésébe és elfogadásába, amelyeknek valószínűleg jelentős hatása lehet a tagállamokban a környezetre, mivel biztosítja, hogy e tervek és programok megvalósításának ilyen hatásait előkészítésük során és elfogadásukat megelőzően számításba vegyék”.

A jogszabályi kötelezésen túlmenően a társadalom részéről is egyre erősödő elvárás a környezeti és fenntarthatósági szempontok megfelelő figyelembevétele a döntéshozatali folyamatokban annak érdekében, hogy társadalmi, környezeti és gazdasági szempontból is körültekintő döntéssel fenntartható módon kezeljük, fejleszthessük a tájat és a természeti erőforrásainkat, valamint a ráépülő ökoszisztémákat.

A SKV szabályozásáról szóló jogszabályok szűken értelmezett környezeti értékelési szempontjait foglaltuk össze az alábbi szempontcsoportban:

- a környezeti adottságokhoz illeszkedő hasznosítás, a sokféleség megőrzése;
- környezetterhelés, állapotváltozás, rehabilitáció;

- klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a veszélyek megelőzése, elkerülése, mérséklése;
- a környezettudatos, felelős értékrend fejlesztése.

Az SKV esetében alkalmazott módszertani megközelítés alapjai

Az SKV elkészítése során törekedtünk a fenntarthatóság megfelelő súlyú figyelembevételére. Az általunk alkalmazott módszertani megközelítés alapjai a hazai SKV készítés gyakorlatára és a vonatkozó közösségi és hazai jogszabályi előírásokra épülnek.

A vizsgálati szempontrendszer bemutatása előtt, a fenntartható fejlődés fontosságát foglaljuk össze néhány gondolatban. Azért tartjuk ezt fontosnak itt megtenni, mivel különösen a hazai, de a nemzetközi tervezési és döntéshozatali gyakorlatban sem kialakult és egyértelmű a fenntarthatóság gyakorlatorientált értelmezése. Hozzá kívánunk járulni, ebben a munkában is a hazai közmegegyezésen alapuló, áttekinthető, érthető szempontrendszer megfogalmazásához és alkalmazásához, amely a tervezőknek és döntéshozóknak is segítségére lehet.

A fenntartható fejlődés fogalma: a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely a jelen generációk mértéktartó igényeit úgy elégíti ki, hogy közben nem teszi lehetővé/megőrzi a jövő generációk teljes értékű élethez szükséges lehetőségeit (Brundtland-jelentés - Our common future, 1987).

A környezeti keretek tekintetében három alapvető feltételnek kell megfelelnie a fenntartható fejlődésnek:

- a környezeti elemek és rendszerek terhelhető-képességét meg nem haladó, regenerációs képességét nem veszélyeztető használata, hasznosítása;
- a környezeti erőforrások értékek fenntartása, megőrzése;
- az anyagfelhasználás és anyagkibocsátás mérséklése a terhelhetőség folyamatos nyomon követésével.

A Heves Megyei Önkormányzat és az ENVECON Környezetvédelmi és Projekttervező Kft. között létrejött szerződés értelmében az Envecon Kft. végezte a megyei területfejlesztési koncepcióhoz kapcsolódó területi hatásvizsgálatot. A hatásvizsgálat követi a fentiekben hivatkozott jogszabályok előírásait.

Tervezési folyamat

Heves megyében a 2021-2027 közötti fejlesztési időszakra történő felkészülés jegyében a területi tervezési tevékenység 2020 első felében kezdődött, melynek során a Heves Megyei Önkormányzat a partnerségi tevékenységen, valamint a települési önkormányzatok megkeresésén keresztül a lakosság, a vállalkozások, a civil szervezetek, a kistérségi társulások és az önkormányzatok fejlesztési elképzeléseit felmérte. A társadalmasítás során kialakul, majd elfogadásra kerül a megye Koncepciója, és társadalmasításra, majd elfogadásra kerül a megye Programja.

4 A Heves megye Területfejlesztési Koncepció keretrendszere

4.1 A koncepció összefoglaló ismertetése

4.1.1 A Helyzetfeltárás vizsgálata

Heves megye területfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata címen összeállításra került az előzetes helyzetfeltárási dokumentum.

A teljes dokumentáció alapos vizsgálata megtörtént, amely alapján az összefoglaló három részre bontható:

- dokumentum tartalmi részének összefoglalása
- változtatási javaslatok megtétele
- dokumentum és a célrendszer összhangjának vizsgálata

4.1.1.1 A helyzetfeltárás tartalmi vizsgálata

A helyzetfeltárás elkészítéséhez szükséges tartalmi követelményeket a 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 1. melléklete tartalmazza. Heves megye területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró dokumentumának megfelelőségi vizsgálata a vonatkozó jogszabály mentén készült el.

Összességében elmondható, hogy a jelen Heves megyére vonatkozó helyzetfeltárás felépítésében követi a fenti rendeletet és tartalmi elvárásainak is megfelel. A következő táblázatban tekintjük át a tanulmány rendeletben előírt tartalmi elvárásainak való megfelelését és hiányosságait:

218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet alapján a megyei szintű területfejlesztési koncepcióra vonatkozó tartalomjegyzék	Heves megye a megyei szintű területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró dokumentum alapján tárgyalt témák
1. A megye, kiemelt térség (a továbbiakban együtt: térség) társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetének elemzése	
1.1. Az adott térségre értelmezhető külső környezet vizsgálata:	
a) a térség fejlődésének, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetének azonosítása nemzetközi és hazai szinten	megfelelő
b) a nagytérségi összefüggések vizsgálata	megfelelő
1.2. A térség adottságainak, belső erőforrásainak elemzése területi bontásban, térképi megjelenítésekkel	
a) természeti és épített környezet vizsgálata	
aa) természeti adottságok, természetvédelem	Tartalmilag megfelelő , szerkezetileg nem teljesen követi a rendeletet – a természetvédelem a táj jellemzői közt került bemutatásra

218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet alapján a megyei szintű területfejlesztési koncepcióra vonatkozó tartalomjegyzék	Heves megye a megyei szintű területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró dokumentum alapján tárgyalt témák
ab) a táj jellemzői (tájszerkezet, tájhasználat, tájjelleg, tájkép), tájvédelem	Tartalmilag megfelelő , szerkezetileg nem teljesen követi a rendeletet – a táj jellemzői nem került elkülönítésre a földrajz adottságoktól
ac) termőföld- és talajvédelem	megfelelő
ad) vízvédelem (felszíni és felszín alatti vízkészletek, vízminőség),	megfelelő
ae) épített környezeti és a kulturális örökségi értékek (építészeti örökség, régészeti örökség, műemléki értékek, nemzeti és történelmi emlékhelyek),	megfelelő
af) világörökségi és világörökségi várományos területek	megfelelő
ag) honvédelem	megfelelő
ah) ásványvagyon	megfelelő – kiegészítő javaslatokat tettünk
ai) természeti és környezeti kockázatok, különös tekintettel az éghajlatváltozás területi vonatkozásaira; - megfelelően bemutatásra került	megfelelő
b) térszerkezet alakulása, a területfelhasználás változásai, tendenciák:	
ba) településrendszer	megfelelő
bb) mezőgazdaság	megfelelő
bc) erdőgazdálkodás	megfelelő
bd) vízgazdálkodás	megfelelő
c) közlekedési (országos és térségi jelentőségű közúti, kerékpáros-, vasúti, légi és vízi közlekedés) és kommunális infrastruktúra:	
ca) vonalas rendszerek, létesítmények	megfelelő
cb) egyéni és közösségi közlekedési megközelíthetőségi viszonyok	megfelelő
cc) közlekedési kapcsolati hiányok	megfelelő
cd) vízellátás	megfelelő
ce) szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás, szennyvíz- és szennyvíziszap-elhelyezés	megfelelő
cf) energiaellátás, energetikai hálózatok	megfelelő
cg) hulladéklerakók, hulladékgazdálkodás	megfelelő

218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet alapján a megyei szintű területfejlesztési koncepcióra vonatkozó tartalomjegyzék	Heves megye a megyei szintű területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró dokumentum alapján tárgyalt témák
d) gazdasági bázis:	
da) főbb gazdasági ágazatok, azok fejlődési irányai: mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, üdülés, idegenforgalom, vízgazdálkodás, ipar, szolgáltatás stb.	megfelelő
db) a gazdaság belső és külső kapcsolatai	megfelelő
dc) a termelési infrastruktúra állapota	megfelelő - nincs nevesítve a fejezet
dd) a telepítési tényezők értékelése	nincs nevesítve
de) a területi innovációs potenciál,	megfelelő - nincs nevesítve a fejezet
df) a térség gazdaságának versenyképességét befolyásoló tényezők;	megfelelő
e) társadalmi környezet:	
ea) kulturális adottságok, értékek	hiányzik
eb) területi identitás, civil aktivitás	megfelelő
ec) humán erőforrások: demográfiai szerkezet és prognózis, foglalkoztatási viszonyok, humánkapacitások, jövedelmi viszonyok, kisebbségek helyzete;	megfelelő
f) a települések intézményfelszereltsége (a lakosság egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális, szabadidő-, turisztikai információs, szálláshely-szolgáltató, sport-, kereskedelmi, szolgáltató és igazgatási intézményekkel való ellátottsága, az intézmények kihasználtsága)	egészségügy megfelelő , szociális megfelelő , oktatási megfelelő , kulturális megfelelő , szabadidő- hiányzik turisztikai információs - hiányzik szálláshely-szolgáltató, - hiányzik sport, - részben kereskedelmi, szolgáltató és igazgatási intézmények - részben
g) a települések jellemző lakásviszonyai	megfelelő – kiegészítésre javaslatot tettünk
h) településhálózati adottságok	
ha) településhierarchia	megfelelő
hb) a településhálózat területen belüli és kívüli kapcsolatai (nemzetközi és nemzeti hálózatok, vonzaskörzetek, agglomerációk),	megfelelő

218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet alapján a megyei szintű területfejlesztési koncepcióra vonatkozó tartalomjegyzék	Heves megye a megyei szintű területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró dokumentum alapján tárgyalt témák
hc) települések közötti feladatmegosztások, együttműködések, mindezek szervezeti és intézményi rendszerei, figyelemmel az egyes kötelező közszolgáltatások, egyéb települési szolgáltatások biztosításának - többek között az okos város módszertana alkalmazásának - módjára, hozzáférhetőségére, fenntartási lehetőségeire, valamint az e) pont ec) alpontja szerint vizsgált demográfiai viszonyokra;	megfelelő
i) a táj terhelésének és terhelhetőségének meghatározása	megfelelő
2. A térséget érintő tervezési-fejlesztési környezet áttekintése	
2.1. A térséget érintő ágazati koncepciók, területfejlesztési elképzelések és hatályos területi tervek áttekintése	
a) * az OFTK térséget érintő vonatkozásai	megfelelő
b) a térséget érintő kiemelt térség területfejlesztési tervei	megfelelő
c) az Országgyűlés és a Kormány által jóváhagyott és az egyéb ágazati fejlesztési stratégiáknak az adott térségre érvényes vonatkozásai	megfelelő
d) a hazai, az adott térséggel szomszédos, azonos térségi szintű térségek és/vagy külföldi közigazgatási egységek területfejlesztési koncepcióinak és programjainak térségre vonatkozó üzenetei	megfelelő
e) a területrendezési tervek térséget érintő vonatkozásai	megfelelő
f) a térséget érintő környezetvédelmi, természetvédelmi és tájvédelmi szabályozások,	megfelelő
g) a térség 20 ezer lakos feletti városainak gazdaság- vagy településfejlesztési programjai és településfejlesztési koncepciói,	megfelelő
h) a térség hatályban lévő ágazati tervei, programjai	megfelelő
i) vonatkozó egyéb tervek	megfelelő
j) a tervezést érintő egyéb jogszabályok.	megfelelő

218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet alapján a megyei szintű területfejlesztési koncepcióra vonatkozó tartalomjegyzék	Heves megye a megyei szintű területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró dokumentum alapján tárgyalt témák
2.2. A térség területfejlesztési szereplői elképzeléseinek feltárása, a tervezési folyamat partnerségi tervének elkészítése és végrehajtása:	
a) a partnerségi terv elkészítése	megfelelő
b) a partnerségi terv végrehajtása,	megfelelő
c) a partnerségi terv eredményei alapján:	
ca) az üzleti szektor szereplőinek a térséget érintő fejlesztési elképzeléseinek áttekintése	megfelelő
cb) az önkormányzatok fejlesztési elképzeléseinek áttekintése	megfelelő
cc) a térség társadalmi szervezetei fejlesztési elképzeléseinek áttekintése.	megfelelő
2.3. A területfejlesztés eszköz- és intézményrendszerének elemzése:	
a) a területfejlesztés forrásainak elemzése (nemzetközi, központi költségvetési, önkormányzati források, a gazdasági egységek beruházásai, a különféle szervezetek fejlesztései, a háztartások),	megfelelő
b) a területfejlesztés intézményrendszere (szervezet, működés, együttműködés),	megfelelő
c) a területfejlesztés hatékonysága (eddigyi eredmények, forrásaktivitás, a fejlesztési területek kihasználtságának bemutatása, az intézmények hatása, hiányosságok).	hiányzik
2.4. Helyzetértékelés:	
a) a térség erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és a térséget fenyegető veszélyek azonosítása,	megfelelő
b) a térség lehetséges fejlesztési irányainak bemutatása, és ezek alapján a lehetséges cselekvési területek azonosítása.	megfelelő

Fenti táblázat alapján elmondható, hogy a helyzetfeltárás teljeskörű rálátást ad Heves megye jelenlegi környezeti, gazdasági és társadalmi helyzetére. A helyzetfeltárásból megismerhetjük a megye jelen adottságai mellett, az országban elfoglalt helyzetét is, így megismerhetők a megye erősségei és lemaradásai az országos átlagokhoz képest.

4.1.1.2 Javaslattételek

A vizsgált munkaanyag tartalmi hiányosságait az alábbiakban részletezzük, jelölve a javításra, kiegészítésre vonatkozó javaslatainkkal.

Térségi adottságok, belső erőforrásainak elemzése területi bontásban, térképi megjelenítésekkel

- a fejezet elemeinek bemutatása kellően részletezett, a megye természeti adottságai jól megismerhetők belőle.
- kiegészítést javaslunk az alábbiak szerint:
 - Szennyvízelvezetés, kezelés, elhelyezés:
Javasoljuk a megvalósított projektek felsorolásával kiegészíteni, valamint a csatornával nem rendelkező településeket táblázatosan bemutatni, illetve lakosság szám, jogszabály alapján melyek ezek közül, ahol esetleg csatornázási, szennyvízkezelés fejlesztési kötelezettség van még a 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet alapján.
 - Ásványvagyron:
Az első táblázat a nyersanyag megnevezéssel bővítve jobban értelmezhető lenne, javasoljuk ennek kiegészítését. *„A megye közigazgatási területén az alábbiakban felsorolt, engedélyezett szilárdásvány kutatási tevékenységgel érintett területek találhatóak:”* c. táblázat

A települések intézményfelszereltsége

- a fejezet elemeinek bemutatása hiányos, a megye települési intézményfelszereltsége részlegesen ismerhető meg belőle. Nem kerültek bemutatásra a 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 1. mellékletének f) pontja szerint, azonban a dokumentum más fejezeteiből részlegesen megismerhetők:
 - szabadidő-,
 - turisztikai információs,
 - szálláshely-szolgáltató,
 - sport-,
 - kereskedelmi,
 - szolgáltató és
 - igazgatási intézményekkel való ellátottsága, az intézmények kihasználtsága
- Javítást javaslunk az alábbiak szerint:
 - Oktatás:
67.ábra: Jelmagyarázat és térkép között ellentmondás és/vagy hiányosság szerepel. A 20% alatti kategória narancs színnel jelölt a jelmagyarázatban, míg a térképen fehér szín szerepel, amihez nem tartozik jelmagyarázat. Kérjük az ellentmondás feloldását.

A települések jellemző lakásviszonyai

- a fejezet elemeinek bemutatása kellően részletezett, a megye településeinek jellemző lakásviszonyai jól megismerhetők belőle.
- kiegészítést javasolunk az alábbiak szerint:
 - Heves megye lakásindexe, a lakáspiac általános jellemzői:
Javasoljuk a fejezetet kiegészíteni a megye területén található települési összes lakásszám idősoros statisztikájával, táblázatos és/vagy diagram formában.

Összefoglalás

A koncepció helyzetfeltárás szerkezeti felépítése alapvetően megfelelő, logikailag követhető, jól illeszkedik a 218/2009 ((X. 6.) Korm. rendelet 1. mellékletében előírtakhoz. A helyzetfeltárás tartalomjegyzéke alapján elmondható, hogy a 3 pillért – környezet, gazdaság, társadalom – jól elkülönítve, mégis összefüggésében mutatja be.

Javaslatok a dokumentum szerkezeti felépítéséhez:

Szerkezeti felépítésben a teljes dokumentáció összeállítása során javasoljuk az alábbi kiegészítéseket a jobb átláthatóság érdekében:

- Rövidítés gyűjtemény elhelyezése a tanulmány elején. Sok helyen megjelennek betűszavak, amelyek nem feltétlenül közismertek. Sokszor csak a tanulmány későbbi részeiben kerülnek bemutatásra, kifejtésre ezek a betűszavak, nem az első megjelenésnél (zárójel vagy lábjegyzetben)
- A fejezetek nem kerültek megszámozásra, azonban ez nagyban megkönnyíti a dokumentum egyes részeinek elérését. Szerencsés lenne a fejezetek és alcímek számozással történő besorolása, mivel több esetben lenne szükséges későbbi fejezetekre történő hivatkozás.

Javaslatok tartalmi kiegészítésre:

Több fejezet esetében (pl. szennyvízkezelés) a szövegben említésre kerülnek a már megvalósított vagy megvalósítás alatt álló projektek a területen. Javasoljuk a 2014-2020 közötti időszakban elindított és/vagy lezárt projektek felsorolását érintett témakörönként az adott fejezeteknél, vagy egy külön fejezetben táblázatban bemutatva az összeset a függelék részeként, ezt a táblázatot behivatkozva az érintett fejezeteknél.

4.1.1.3 A helyzetfeltárás és célrendszer összhangja

Ahogy azt a 2.1.1.1 fejezetben ismertettük, a Heves megye területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró dokumentum része kellő részletességgel ismerteti az érintett terület környezeti, gazdasági és társadalmi adottságait.

A célrendszer és a helyzetfeltáró munkaanyag összhangját tekintve megállapítható, hogy a két dokumentum összhangban van. A helyzetfeltárás megfelelően alátámasztja a célrendszerben szereplő célokat, prioritásokat és intézkedéseket.

Pár példa az összhangra:

- Térségi adottságok, belső erőforrásainak elemzése területi bontásban, térképi megjelenítésekkel
 - a fejezet elemeinek bemutatása és részletezettsége megfelelően alátámasztja a célrendszerben szereplő kapcsolódó prioritásokat, erre jó példa:
 - tájképvédelem – juhtartás mint természetes gyep kialakítás legeltetéssel
 - tájképvédelem - a mozaikos gazdálkodás támogatásával (erdősávok telepítésével)
 - mezőgazdasági területek bemutatása- mozaikos gazdálkodás támogatása
 - helyi vízkárrendezés – csapadékvíz gazdálkodás megoldása összhangban áll az 5.2. prioritással
 - vízellátás - a jövő feladata, rövid és hosszabb távú időciklusban egyaránt az ivóvízbázisok fokozott védelmének biztosítása, a célok 5.2. prioritással összhangban áll. A vízvédelmi fejezet megfelelő mértékben kifejti a célrendszer alátámasztásához
 - Társadalmi környezet
- Heves megye egészségügyi ellátórendszere - 4.2 prioritás céljaival összhangban áll, kellően alátámasztva azt.

4.1.2 A célrendszer vizsgálata

A Heves Megyei Területfejlesztési Koncepció öt stratégiai célt fogalmaz meg, melyek a területi kiegyenlítődés, a gazdaságfejlesztés, a vidékfejlesztés, a társadalmi problémák és végül a fenntarthatóság témakörét ölelik fel. Az egyes stratégiai célokon belül prioritások, azokon belül intézkedések jelölik ki a fejlesztés fő irányvonalait.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A célrendszerrel összességében elmondható, hogy tartalmilag megfelelő, részletes helyzetelemzésre épül és a hazai és nemzetközi fejlesztési irányokkal is összhangban van.*
- *Gondot jelent viszont a visszacsatolás hiánya az előző, 2014-2020. évek közötti tervezési ciklusra. Elviekben szükségesnek látszik annak kiértékelése, hogy az előző tervezési ciklusra megfogalmazott koncepció és program megvalósítása hogyan sikerült, milyen eredményekkel járt; hol áll a megye a tervezési ciklusokon átívelő problémák felszámolásának, megoldásának folyamatában; mely korábbi intézkedések látszanak sikeresnek és melyek nem; milyen problémák, nehézségek merültek fel az intézkedések megvalósításakor. Egy ilyen kiértékelés nagyban segítené az új koncepció és program megalapozását, fejlesztési irányainak, intézkedéseinek meghatározását. Valószínű, hogy készült is a fentiekhez hasonló kiértékelés, hiszen a „Heves megye területfejlesztési programja (2014-2020)” című dokumentum 4. fejezete pontosan a program megvalósítás közbeni és utólagos monitoringjáról szól, mindazonáltal a monitoring eredményeire nincs hivatkozás jelen koncepcióban.*
- **Szerkezeti, szerkesztési problémák:**
 - *Az egyes prioritások szöveges kifejtésében a problémák, a célok és konkrét intézkedések keveredve jelennek meg, ami nehezen átláthatóvá teszi a dokumentumot, emiatt javasolt az értékek, a tervezési ciklusban elérendő célok és az ezekhez meghatározott intézkedések szétválasztása, erőteljesebb összhangjának, valamint a problémák/célok és intézkedések átláthatóbb megfeleltetésének megteremtése.*

- Az adott stratégiai célhoz hozzárendelt „Kapcsolódó stratégiai célok” számozása több helyen hibás.

Az alábbiakban a fenti prioritásokban szereplő fejlesztési elképzeléseket mutatjuk be összefoglalóan, egyes pontok esetében hatásvizsgálati megjegyzésekkel, javaslatokkal kiegészítve.

1. Stratégiai cél: Heves megye területi kiegyenlítődésének elősegítése

Heves megye földrajzi elhelyezkedéséből adódik, hogy a megye egyes részei között jelentős társadalmi-gazdasági különbségek alakultak ki. A megye északi részén az Északi- középhegység (Mátra, Bükk) húzódik, míg déli része már az Alföld nagytájhoz tartozik, e két területet pedig az M3-as autópálya és a 80. számú vasúti fővonal, és az ezek által biztosított infrastruktúrára épülő Hatvan-Gyöngyös-Eger városokból álló gazdasági tengely szeli ketté.

Az északi térségben zömében kis lélekszámú, magas munkanélküliséggel küzdő, ugyanakkor természeti értékekben gazdag falvak találhatók, melyek fő megélhetése a turizmus. Ezzel szemben a középső rész egy városias, iparosodott régió, melyet Hatvan, Gyöngyös és Eger városa és ezek vonzáskörzete határoz meg. Itt koncentrálódik a megye gazdasági, foglalkoztatási és intézményi kapacitása, itt működik a megye TOP 50 vállalkozásainak mintegy négyötöde, itt találhatóak a megye felsőoktatási intézményei. Ez a rész tehát jóval kedvezőbb társadalmi, gazdasági mutatókkal rendelkezik, mint a megye többi része. A megye déli területe jelentős társadalmi, gazdasági nehézségektől sújtott térség, ahol hagyományosan a mezőgazdasági termelés volt a legerősebb iparág, de régtől fogva elmaradott, a Koncepció megfogalmazása szerint „a nagyobb centrumoktól távoli belső periféria klasszikus példája”.

A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet az ország egyes járásait egy komplex mutató alapján értékeli, mely az adott járás társadalmi és demográfiai helyzetét, a lakás és életkörülményeket, a helyi gazdaság és munkaerő-piaci helyzetet, illetve az infrastruktúra és környezeti állapotot tükrözi. Heves megyében a 7 statisztikai járás közül 4 db járás érintett ezen jogszabályban, ebből kettő az északi, kettő a déli térségben található. Legalacsonyabb komplex mutatóval a déli részén található hevesi járás rendelkezik, mely így a „komplex programmal fejlesztendő” kategóriába tartozik, de füzesabonyi, és az északi térségben található pétervásárai és a bélapátfalvai járások is igen elmaradottak.

Fentiek miatt a három területi egység közötti különbség csökkentése, a területi kiegyenlítődés egy külön stratégiai célként fogalmazódik meg a Koncepcióban. A kevésbé fejlett részeken intenzívebb és gyorsabb fejlesztésekre volna szükség a munkahelyteremtés, az infrastruktúra korszerűsítése és az életszínvonal növelése érdekében. Ugyanakkor a középső régió fejlesztése is indokolt, mert jelenleg az itt működő vállalkozások biztosítanak munkahelyet az északi és déli területek munkavállalóinak is, ezek megőrzése elengedhetetlen. A területi különbségek enyhítésében fontos szerepet kap az észak-dél irányú közlekedési kapcsolatok fejlesztése is.

A koncepció a három területet eltérő jellegükből adódóan egy-egy külön prioritás alatt vizsgálja, s a meglévő környezeti-gazdasági-társadalmi adottságokat figyelembe véve alakítja ki a fejlesztési irányokat.

1.1. Prioritás: Hatvan – Gyöngyös - Eger városainak gazdasági erősítése

A megfogalmazott célok és intézkedések három területre fókuszálnak: egyrészt a közlekedésfejlesztésre, másrészt a vállalkozásfejlesztésre, az itt működő nemzetközi és hazai cégek itt-tartására, harmadrészt a turizmusra, ezen belül a gyógyvizekre épülő egészségipar fejlesztésére.

A közlekedésfejlesztés főbb céljai:

- A közlekedési infrastruktúra összehangolt fejlesztése (ezen belül elsősorban a megyén belüli észak-déli irányú közlekedési kapcsolatok erősítése, a szomszédos megyék gazdasági térségeinek jobb megközelíthetősége, a leromlott állapotú, az országos úthálózathoz tartozó útszakaszok felújítása, a megyeszékhely esetében elkerülő úthálózat kiépítése)
- A közösségi közlekedés versenyképességének erősítése (autóbusz, vasút), a két alágazat közötti intermodális csomópontok létrehozása (Eger, Gyöngyös)

A vállalkozásfejlesztés főbb céljai:

- Innovációs potenciál fejlesztése, a vállalkozói aktivitás növelése. A K+F+I folyamatok tervezett fejlesztése, melyben kulcsszerepet kell játszaniuk a már letelepedett, exportképes multinacionális és hazai cégeknek, emellett a helyi KKV-k innovációs tevékenységének beindítására vagy továbbfejlesztésére is törekedni kell. Ehhez szükség van a két tudásközpont (Eszterházy Károly Főiskola, Károly Róbert Főiskola), valamint a vállalkozások és K+F szolgáltatók együttműködésének javítására.
- A három város mentén működő nemzetközi és hazai cégek itt-tartása érdekében erősíteni kell a hazai és helyi beszállítói együttműködéseket, partnerhálózati rendszerek kiszélesítését, biztosítani kell a meglévő és potenciális telephelyek infrastrukturális fejlesztését. Fontosak a megfelelő munkaerő biztosítása érdekében hozott intézkedések az oktatásban, felnőttképzésben.
- Prioritást kell kapnia a helyi ásványvagyon rentábilis kitermelésének és hasznosításának, az energia import-függőségének csökkentése érdekében.

A turizmusfejlesztés főbb céljai:

- A turizmus fejlesztésében kiemelt cél a gyógyvizekre épített egészségipar pozicionálása (elsősorban Eger és környéke), ill. a Mátra által nyújtott üdülési-rekreációs lehetőségek kihasználása (pl. a Mátra és a Bükk hegységet keresztül szelő kerékpárút fejlesztésével).

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A közlekedésfejlesztésben a koncepció hangsúlyozza a megye északi és déli területeit összekötő infrastrukturális beruházások fontosságát, azonban nincs kifejtve, hogy pontosan mit értenek alatta, a meglévő utak felújítását vagy új nyomvonalak létesítését. Tekintettel a megye magas természeti értékekkel bíró területeire, elsősorban a meglévő rossz állapotú utak felújítására kell törekedni.*
- *A koncepcióban több helyen megjelenik, hogy a térség jelentős biomassa potenciállal rendelkezik, melynek energetikai hasznosítása fejlesztendő. Ezzel kapcsolatban szeretnénk megjegyezni, hogy a mezőgazdasági hulladék energetikai történő felhasználása, értékesítése a mai mezőgazdasági gyakorlatban egyre kevésbé jellemző, mert az állattartó telepek bezárásával a mezőgazdasági termelők szerves trágya hiányban szenvednek, a keletkező szerves hulladékot inkább visszaforgatják a talajba, hogy így biztosítsák a talaj szervesanyag utánpótlását, ill. a talaj nedvességtartalmának növelését.*

- *Kiemelt prioritás a koncepcióban a termál- és gyógyfürdők fejlesztése. Ezek működésével kapcsolatban felhívnánk a figyelmet egy jelenleg megoldatlan problémára: a legtöbb fürdő jelenleg az elhasznált termálvizét a közelében található természetes víztestbe vezeti, komoly ökológiai károkat okozva. A termálvizek ugyanis speciális ásványi anyagokat tartalmaznak, valamint sok esetben magas hőmérsékletűek, így a használt termálvizek megfelelő előkezelés nélküli természetes víztestbe történő kijuttatását nem lenne szabad megengedni. A probléma megoldására a jelenlegi szabályozási környezet felülvizsgálata lenne szükséges. Fentiek miatt javasoljuk, hogy a fürdők fejlesztési prioritásai között kapjon nagyobb hangsúlyt a fenntartható vízvezetés megoldása.*
- *Az ivóvízbázisok védelméről csak egy mondat erejéig tér ki a koncepció, pedig ez a terület kiemelt szerepet kap az elkövetkezendő fejlesztési időszakban mind az EU-s, mind a hazai fejlesztési stratégiákban. 2019 végén új EU-s Ivóvíz Irányelv került elfogadásra, melynek fókuszában az ivóvíz minőség biztosítása, a hálózati veszteség csökkentése áll. A tagállamoknak a hálózati veszteség mértékéről jelentést kell készíteniük, amely alapján a Bizottság meghatározza az EU hálózati veszteség átlagát. Minden olyan országnak, ahol a küszöbérték magasabb az átlagnál, néhány év áll majd rendelkezésre cselekvési terv kidolgozására és a veszteség csökkentésére. Javasoljuk, hogy a vízbázisvédelem érdekében tervezett intézkedések kapjanak nagyobb szerepet a koncepcióban.*

1.2. Prioritás: Az Észak-hevesi térség természetközpontú fejlesztése

Az Észak-hevesi térség legégetőbb problémái a népességfogyás, a lakosság elöregedése, a tartós munkanélküliség és a szociálisan elmaradott társadalmi rétegek magas aránya. A térség két járása és több települése is országos besorolásban is társadalmi- gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradottnak minősül. A térség felzárkóztatása a megye fejlődésében elemi érdek, leszakadásuk egyre súlyosabb társadalmi feszültségeket okoz.

A fejlesztések főbb irányai a térségben már működő KKV-k versenyképességének javítása, a Tarna-Rima-menti települések fejlesztési potenciáljának kihasználása, a közlekedésfejlesztés, és a turisztikai fejlesztések.

- Térségi központok (Pétervására, Bélapátfalva) megerősítése, az ott elérhető szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése.
- A térségben működő mikro- és kisvállalkozások versenyképességének javítása, melynek eszközei az innovációs tevékenység, a beszállítói hálózatokhoz való kapcsolódás, illetve az együttműködési hálózatok létrehozásának támogatása
- A szabad vállalkozási zónák lehetőségének kihasználása
- a Tarna-Rima-mente települései vasúti fővonal mentén fekszenek és közvetlen le- és felhajtási lehetőséggel rendelkeznek az M3-as autópályára. Ezen települések kedvező célterületei lehetnek az újonnan letelepedő, vagy bővítést tervező vállalkozásoknak.
- A közlekedésfejlesztés területén a megye északi és déli területeit összekötő infrastrukturális beruházások, a 23-as és a 25-ös számú főutak gyorsforgalmi úttá történő felújítása, ill. a Tarna-menti kerékpárút szerepel a tervek között
- A térség turisztikai adottságaira építve, természeti adottságok vonzerővé fejlesztése és ezzel összhangban a fogadóképesség elemeinek kiépítése.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A koncepcióban több helyen, így ebben a fejezetben is megjelenik közlekedésfejlesztés területén a megye északi és déli területeit összekötő infrastrukturális beruházások fontossága, de nincs kifejtve, hogy pontosan mit értenek alatta, a meglévő utak felújítását, vagy új nyomvonalak létesítését. Tekintettel a megye magas természeti értékekkel bíró területeire, elsősorban a meglévő rossz állapotú utak felújítására kell törekedni.*
- *A gyógy- és termálvizek kiaknázásával kapcsolatban az 1.1. prioritás alatt fejtettük ki, hogy milyen problémákat okoz a fürdők jelenlegi használt termálvíz elvezetése gyakorlata, emiatt javasoljuk, hogy a fürdők fejlesztési prioritásai között kapjon nagyobb hangsúlyt a fenntartható vízvezetés megoldása.*

1.3. Prioritás: Dél-Heves és a Tisza-tó térségének helyi értékekre épülő fejlesztése

A déli térség legfőbb problémája az északi részekhez hasonlóan a munkanélküliség, a fiatalok elvándorlása, a szociálisan elmaradott társadalmi rétegek magas aránya. A Hevesi járás a kedvezményezett járások szerinti komplex mutató alapján az országban a 10. legelmaradottabb járás.

A kitörés lehetőségeit a jó minőségű termőterületekkel való innovatív gazdálkodás, a mezőgazdasági termelésben a helyben való feldolgozás megteremtése, ill. a Tisza-tó és környezetére épülő turizmus fejlesztése jelentheti. Ezeket szükséges egyes közlekedés-, iparfejlesztési és szociális felzárkóztatási intézkedésekkel kiegészíteni.

A mezőgazdasági fejlesztés főbb céljai:

- a mezőgazdasági termékek helyben való feldolgozásának megteremtése (jelenleg a térségben csak alapanyag termelés zajlik, a feldolgozóipar szinte teljesen hiányzik)
- a térség kiváló agráradottságokkal rendelkezik, ugyanakkor a szélsőséges időjárási jelenségek (aszály, árvíz, belvíz) miatt növekszik a komplex tájrehabilitációra szoruló területek aránya. Szükséges intézkedések a vízrendszer rehabilitációja, a vízkészletekkel való ésszerű gazdálkodás, művelési ág váltás, extenzifikáció.
- a térségben nagy mennyiségben keletkező mezőgazdasági ill. az erdőgazdálkodási hulladékok energetikai hasznosításának támogatása

A turizmusfejlesztés főbb céljai:

- a Tisza-tó komplex turisztikai fejlesztése, a horgász-, kerékpáros-, lovas-, vadász-, vízisport- és gyógyturizmus összehangolt fejlesztése.
- A falusi turizmus fejlesztése, melynek leghatékonyabb eszköze több helyi látnivaló, ill. programlehetőség turisztikai kínálati csomaggá szervezése

A közlekedésfejlesztés területei:

- A térséget keresztüljelző 31-es főút teljes Heves megyei szakaszának rekonstrukciója 2015-ben megvalósult, így az itt élők számára a megyeszékhely elérése, a munkába járás gyorsabbá és biztonságosabbá vált. A jövőbeli legfontosabb közlekedésfejlesztési feladatok a hiányzó (É-D irányú és a Jászság felé a megyehatáron átvezető) útvonalak, a 31-es főút menti kerékpárút, valamint a Kisköre-Pusztataksony között új tiszai híd fejlesztése.

Az iparfejlesztés területei:

- A térség dél-keleti részének (Füzesabony és térsége) fekvése, elérhetősége kedvező, ebből adódóan rendelkezik némi gazdasági potenciállal, amit érdemes továbbfejlesztetni, elsősorban

a füzesabonyi ipari park infrastruktúra fejlesztésével, a szakképzés munkaerő piaci igényekhez igazításával.

- a hevesi szabad vállalkozási zóna lehetőségének kihasználása

A szociális felzárkóztatás eszközei:

- A szociális felzárkóztatás, a mélyszegénység kezelése, a társadalmi lejtőn való lecsúszás megállítása, a demográfiai feszültségek kezelése a képzési programok mellett önszorgó, közösségfejlesztő, közmunka- és egyéb foglalkoztatási típusú programokkal, valamint szociális és egészségügyi fejlesztések segítségével.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A prioritás egyik központi eleme a Tisza-tó turisztikai fejlesztéséhez köthető intézkedések. A Tisza-tó fejlesztésének legnagyobb kihívása, hogy hogyan sikerül összhangba hozni a tó sokrétű funkciót: árvízvédelem, öntözővíz igény kielégítése, különböző turisztikai ágazatok igényei, természetvédelem. A Komplex Tisza-tó Projekt azt a célt tűzte ki, hogy ezeket a sokszor ellentétes igényeket hosszú távon is ki lehessen elégíteni úgy, hogy közben a rendszer működése fenntartható maradjon. A legnagyobb problémát azonban jelenleg is az okozza, hogy a téli üzemi vízszint megemelése a korábbi szerves anyag lebomlás részben megszűnt, emiatt nagy mennyiségben szerves anyagban gazdag hordalék felhalmozódik fel a Tisza-tó tározó tereiben, melynek bomlása során felszabaduló növényi tápanyag jelentős része a tározó vízterébe jut vissza, ezzel jelentősen hozzájárul a nyári vízminőség romlásához. Ennek egyik következménye, hogy a Tisza-tó haleltartó képessége, és ezzel együtt a fogási mennyiségek jelentősen lecsökkentek az elmúlt évtizedben. A feltöltődés mára több területen olyan mértékű, melyet a legtöbb halfaj nem preferál. Más helyeken a víztest olyan mértékben be van növe növényzettel, hogy bár természetvédelmi értéke magas, de turisztikai-horgászati hasznosítása elenyésző.*
- *A vadászat lehetőségeiről szóló részt is szeretnénk kiegészíteni azzal, hogy a nagyüzemi mezőgazdasági művelés térnyerése következtében számos vadászható állatfaj, így például az üregi és a mezei nyúl állománya olyan mértékben lecsökkent, hogy jelenleg védelemre szorul. A nagyvadak közül az őz és a vaddisznó állomány nevezhető jelentősnek és ezek valóban tovább fejleszthetőek, ugyanakkor a vaddisznó állományra jelenleg az afrikai sertéspestis jelent fokozott veszélyt.*
- *A koncepció kitér a mezővédő erdősávok jelentőségére, melyek mára sajnos szinte teljesen megszűntek a nagyüzemi mezőgazdaság miatt, pedig ezek telepítése a hófúvás elleni védekezés mellett igen kívánatos lenne a por- és zajhatás csökkentése, valamint a táji arculat és az élőhelyek fejlesztése érdekében is. Ezt kiegészítenénk azzal, hogy a területet behálózó vízfolyások mellett is indokolt több sávban fasorok telepítése, a vízi és vizes élőhelyek, a táji elemek védelme és fejlesztése érdekében. Sajnos a jelenlegi gyakorlatban az erre vonatkozó szabályozás ellenére sokszor partélig, a töltés korona tetejéig történik a mezőgazdasági művelés, jelentős környezetvédelmi (műtrágya bemosódás), ökológiai (fajvesztések) és vízgazdálkodási (a meder csökkenő vízelvezetési képessége) károkat okozva ezáltal.*
- *A megújuló energiahasznosítás terén a koncepció szerint az energiaforrások közül a víz-, nap-, szélenergia hasznosítása az Alföld természeti adottságai alapján megalapozottnak tekinthető. Nem világos, hogy milyen vízenergia hasznosítást képzel el az Alföldön. A vízerőművek egyik legfőbb környezeti hatása, hogy a duzzasztó alatti területen talajvízszint csökkenést okoz, mely negatívan hat az amúgy is vízhiánnyal küzdő talajviszonyokra.*

- *A biomassza hasznosítás terén, ahogy azt az 1.1. prioritás alatt is megfogalmaztuk, a mai mezőgazdasági gyakorlatban egyre kevésbé áll rendelkezésre energetikai célra értékesíthető szervesanyag, mert azt a talaj szervesanyag tartalmának, vízmegtartó képességének növelésére fordítják. A koncepció által említett energiaültetvények telepítése is csak kellő körültekintéssel javasolható az egyre vízhiányosabb környezetben, ugyanis az ültetvényjellegű termelésre alkalmas fajok a jellemzően negatív hatással vannak a talajok vízháztartására.*
- *A fás szárú vegetáció energetikai hasznosítására viszont jó lehetőség az ártéri területeken terjedő inváziós fajok letermelése és helyi szintű hasznosítása. Egyre nagyobb problémát okoz ugyanis az ártéri területeken az inváziós növényfajok (elsősorban gyalogakác, bálványfa, fehér akác) drasztikus terjedése. Ezek gyérítése, visszaszorítása szükséges, a letermelt faanyag felhasználására épülő tevékenységek egyben helyi munkalehetőséget, értéktöbbletet terem. Támogatandó gyakorlat, hogy az érintett területet kezelő vízügyi igazgatóság az adott önkormányzatot bízta meg az inváziós fásszárú vegetáció letermelésével (pl. közmunka program keretében), cserébe a letermelt faanyagot az önkormányzat saját intézményeinek energiaellátására tudja fordítani.*

2. Stratégiai cél: Kitorési pontokra épülő gazdaságfejlesztés

A gazdaságfejlesztés különböző területeit felölelő stratégiai cél, mely az alábbi iparágakra ill. területekre fekteti a hangsúlyt: élelmiszeripar, energetika, gépipar, turisztika és a KKV-k fejlesztése.

2.1. prioritás: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése

Az élelmiszeripar fejlesztési céljai elsősorban arra irányulnak, hogy a térség ne csupán nyersanyagellátója legyen az élelmiszertermelésnek, hanem a feldolgozás helyben történjen meg, minél magasabb hozzáadott értékű termékek kerüljenek ki a régióból, növelve ezáltal a szektor jövedelemtermelő és foglalkoztatási képességét.

Tervezett intézkedések:

1. Magas hozzáadott értékkel rendelkező termékek fejlesztésének és gyártásának támogatása
2. Innovációs tevékenységek hatékonyságának és elterjedésének (tudástranszfer) erősítése
3. Új exportképes termékek fejlesztése
4. A mezőgazdasági termelés és feldolgozás jövedelemtermelő képességének javítása és a piacra jutás támogatása
5. Folyamatos technológiai fejlesztések, digitalizáció

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A szöveges részben kifejtésre kerül az eredetvédelem erősítésének fontossága, ugyanakkor az intézkedések között ez nem jelenik meg.*

2.2. Prioritás: Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiaimport függőség csökkentése érdekében

A prioritás fókuszában egyrészt az energiahatékonysági beruházások (ezen belül az épületenergetika), másrészt az energiafüggetlenség irányába ható, a helyi megújuló energia adottságok kihasználását támogató intézkedések állnak. Támogatandó a geotermális energia alapú hőellátás (pl. üvegházak,

fürdők esetében), ill. a helyben keletkező melléktermékeket hasznosító, és lehetőleg kapcsoltan termelő biogáz vagy biomassza erőművek.

Tervezett intézkedések:

1. Biomassza alapú energiatermelő berendezések működtetéséhez szükséges tüzelőanyag biztosítását, átalakítását célzó kapacitások létrehozásának támogatása
2. Megújuló energiaforrás hasznosítását célzó beruházások támogatása
3. Kisebb lakóközösségek megújuló energia használatának ösztönzése, lakások energetikai korszerűsítése
4. Megújuló energiaforrásokat hasznosító technológiák elterjedésének elősegítése és népszerűsítése
5. Épület felújítási programok támogatása az energiahatékonyság és energia-megtakarítás fokozása érdekében

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A megfogalmazott célok és intézkedések alapvetően jók, azonban az energiaszektor fejlesztési tervei kapcsán a koncepció nem tér ki az időjárásfüggő megújuló energia alapú áramtermelés integrálását és a hálózati rugalmasságot célzó energetikai hálózatok fejlesztését, a tárolókapacitások növelését, a távhő fejlesztési lehetőségeit, és az okos rendszerekkel elérhető energiamegtakarítást célzó fejlesztésekre.*
- *Heves megye számára fontos lehetőséget jelent 2021-től az ún. Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus is, mely keretében a fosszilis tüzelőanyagoktól és karbon intenzív iparágaktól nagymértékben függő megyék karbonmentes átállása kerül támogatásra. Ezzel kapcsolatban fontos felkészíteni a vállalkozásokat az ilyen irányú beruházási lépéseik megtételére.*
- *Egyes a jövőben várható dekarbonizációs intézkedések (pl. a térség legnagyobb munkáltatójának számító Mátrai Erőmű átalakítása, a szénbányák bezárása) a foglalkoztatás szempontjából komoly kihívások elé állítják a térséget, az erre való felkészülés a foglalkoztatáspolitikai kiemelt feladata.*

2.3. Prioritás: Gépipar fejlesztése, versenyképességének fokozása

A térség egyik hangsúlyos ipari szektora a gépipar, az itt működő multinacionális és a hozzájuk kapcsolódó hazai vállalatok foglalkoztatásban betöltött szerepe kiemelkedő, így ezek megtartása, új befektetők idevonzása fontos prioritás. Ennek érdekében támogatandó a megfelelő gazdasági környezet biztosítása, a hazai beszállítói kapacitások fejlesztése, az erőforrások hatékonyabb felhasználása, a K+F.

Tervezett intézkedések:

1. Multinacionális és hazai exportképes cégek K+F vonzása
2. Megfelelő gazdasági környezet biztosítása, új befektetők megcélzása
3. Erőforrások hatékonyabb felhasználása
4. Hazai technológiai projektek összefogása
5. Reinvest ösztönzése
6. Legjobb elérhető technikák alkalmazása
7. Környezetközpontú irányítási rendszerek alkalmazása

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A gazdasági szektorok, a vállalkozások fejlesztési céljai között nem jelenik meg a tiszta technológiák, a körkörös gazdaság irányába történő elmozduláshoz szükséges kezdeti lépések megtétele.*
- *A szöveges részben kifejtésre kerül, de az intézkedésekben nem jelenik meg:*
 - *Hazai beszállítói kapacitások fejlesztése, kooperációs beszállítási konstrukciók kialakítása*
 - *A K+F területén az Ipar 4.0 jegyében megvalósuló digitalizáción kívül szükséges az újabb termékfejlesztési, kutatási részlegek létrehozása, illetve az felsőoktatási intézményekkel folytatott együttműködés növelése*

2.4. Prioritás: Sokszínűségben harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozicionálása

A megye gazdaságában igen fontos szerepet játszik a turisztika, egyes területeken ez az egyedüli jelentősebb jövedelemszerzési lehetőség. Két fő turisztikai térség a Mátra-Bükk és a Tisza-tó térsége. A prioritás fókuszában a vendégfogadás három pillérének, a szolgáltatások, az attrakciók és a szálláshelyek minőségi- és kapacitásfejlesztése áll, a húzó turisztikai ágazatokra koncentrálva.

Tervezett intézkedések:

1. Szolgáltatás- Attrakció- Szálláshely együttműködésének támogatása
2. Magas színvonalú szálláshelyek kínálatának minőségi bővítése
3. Célcsoport-specifikus és komplex szolgáltatáscsomagok kialakítása
4. Húzó turisztikai ágazatok (gyógy-, kerékpár-, bor-, öko-, lovas-, vadász-, kulturális-, történelmi-, rendezvény-, vallási turizmus) minőség- és kapacitásfejlesztése
5. Turisztikai attrakciókhoz kötődő szálláshelyfejlesztés

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A fejlesztendő turisztikai ágazatok közül nem jelenik meg a horgászturizmus, pedig annak célközönsége jóval népesebb pl. a vadászturizmusénál (a regisztrált horgászok száma 600 ezer fő körül van jelenleg). A megye számos kisebb, horgászatra alkalmas tóval rendelkezik, melyek vonzerejének erősítése a környező kistelepüléseknek jelentős bevételi forrást jelenthetne. A Tisza-tó horgászati lehetőségeinek korlátait az 1.3. fejezetben fejtettük ki.*

2.5. Prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése

A KKV szektor külön prioritás alatt kezelése azért indokolt, mert a megyében jellemző a kisvállalkozások magas részaránya, a megye teljesítménye tekintetében jelentős súllyal bírnak, foglalkoztatásban betöltött szerepük is jelentős.

A koncepció három fejlesztendő területre fókuszál: a K+F+I támogatásokra, a KKV-k közötti együttműködések erősítésére, ill. a külkereskedelmi kapcsolatok erősítésére.

Egyre általánosabb térségi probléma a mennyiségi és minőségi munkaerőhiány. Ennek leküzdésére a koncepció két lehetséges eszközt említ: egyrészt a helyi ösztönzők rendszerének kialakítása a megfelelő munkaerő idevonzása érdekében (pl. ösztöndíj-, és lakásprogramok), másrészt a munkaerő igény kiváltása a digitalizáció kiterjesztésével.

Tervezett intézkedések:

1. Kutatás-intenzív kkv-k támogatása
2. KKV-k jövedelemtermelő képességének javítása
3. Beszállítói kapcsolatok fejlesztése
4. Technológiai fejlesztés támogatása
5. Minőségirányítási és környezetirányítási rendszer bevezetésének támogatása
6. Kisvállalkozói tőkejuttatási programok kidolgozása
7. KKV-k informatikai eszközellátottságának növelése, digitalizáció elmélyítése
8. Munkavállalók digitális felkészültségének fejlesztése
9. KKV-k piacra jutásának támogatása

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A szöveges részben kifejtésre kerül, de az intézkedésekben nem jelenik meg:*
 - *helyi ösztönzők rendszerének kialakítása a minőségi munkaerő idevonzása érdekében*
 - *ún. globális szolgáltató központok (SSC-Shared Service Center) létrehozásának lehetősége a megyei nagyvárosokban*
 - *megyei innovációs adatbázis létrehozásának javaslata*
 - *vállalkozói tanácsadás, ismeretek bővítése, fiatal vállalkozói generáció kialakítása*
 - *KKV-k közötti együttműködések fejlesztése (beszállítói rendszerek, klaszterek, logisztika)*

3. Stratégiai cél: Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum

A harmadik stratégiai cél az agrárszektor fejlesztésére, és ezen keresztül a vidéki életminőség javítására vonatkozó célokat és intézkedéseket tartalmazza. Négy fő pillér a fenntartható agrárszerkezet létrehozása, termékpálya modellek tudatos kialakítása, a helyi gazdaság- és a helyi közösségek erősítése.

3.1. Prioritás: Fenntartható agrárszerkezet létrehozása

A koncepció a legnagyobb hangsúlyt a klímaváltozás hatásainak (magasabb átlaghőmérséklet, a nyári aszályok, belvizek) mérséklésére helyezi, melyet új természettechnológiai eljárásokkal, integrált vízgazdálkodással, környezet- és tájgazdálkodással kíván elérni. A technológiai fejlesztések, a precíziós mezőgazdaság, a digitalizáció sok esetben nem csak a versenyképességet növelik, hanem sok esetben jelentős pozitív környezeti hatással is bírnak.

Javasolt intézkedések:

1. Technológia fejlesztések támogatása a termelékenység- és hatékonyságnövelés érdekében, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás jegyében
2. Kutatás-fejlesztési eredmények átültetése a gyakorlatba
3. Digitális megoldások elterjedésének elősegítése, precíziós gazdálkodásra történő átállás támogatása
4. Az állattenyésztés jövedelmezőségének erősítése
5. A primer szektorral szinergikus feldolgozóipar létesítése
6. Fiatal gazdák képzése, tevékenységének segítése
7. Szaktanácsadás működtetése (technológia; támogatások igénybevétele), fórumok szervezése, szemléletformálás
8. Akvakultúrás haltermelés, erdő- és vadgazdálkodás támogatása

9. A vidéki gazdaság energiabiztonságának növelése, megújuló energiaforrások felhasználásának és előállításának elősegítése
10. Öntözőrendszerek fejlesztésének és mezőgazdasági víztározók építésének támogatása

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A koncepció prioritásai között is szerepel, de külön kihangsúlyoznánk, hogy a mezőgazdaságában a technikai-technológiai korszerűsítés eszközei közül a precíziós, vagyis helyspecifikus gazdálkodás kiemelten fontos a hatékonyságnövelés és a környezeti terhelés csökkentése szempontjából. A digitális gazdálkodás lehetővé teszi a mezőgazdasági termelés mennyiségének növelését, minőségének javítását, környezetterhelésének csökkentését, teljesítményének nyomon követését, láthatóvá tételét. Segítségével visszaszorítható a termőföld, a víz, az energia, a műtrágya, a növényvédőszer és a takarmány felhasználása is. Ráadásul hazánk a termelési hatékonysági mutatók (pl. egységnyi termőterületre vetített termelt mennyiség, egy kilogrammnyi tömegnövekedésre eső takarmány-felhasználás) tekintetében jelentős elmaradást mutat a nyugat-európai átlaghoz képest. A hatékonyságot és a fenntarthatóságot növelő, digitalizációra épülő fejlesztések magas ráfordításigénye magas, ezért a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzájutásának elősegítése fontos feladat.*
- *A szöveges részben kifejtésre kerül, de az intézkedésekben nem jelenik meg:*
 - *a gazdálkodók közötti együttműködések, a termelői értékesítői szervezetek (TÉSZ), és a termelői csoportok (TCS-k) létrejöttének támogatása*
 - *a környezet- és tájgazdálkodás támogatása*
 - *a nagy élők munkája igényű kertészeti kultúrák támogatása*

3.2. Prioritás: Hozzáadott érték növelése termékpálya modellek tudatos kialakításával

A prioritás fő célja, hogy a régió ki tudjon lépni az olcsó mezőgazdasági nyersanyag-előállító szerepéből, ehelyett a feldolgozás és az értékesítés is a térségben valósuljon meg, ezáltal növelve a szektor jövedelemtermelő és foglalkoztatási képességét. Ennek érdekében kulcsfontosságú a helyi termékek támogatása, a saját feldolgozóipari és értékesítési háttér megteremtése, termékpálya modellek kialakítása.

Javasolt intézkedések:

1. Helyi élelmiszer feldolgozására és értékesítésére rövid terméklánc kialakítása
2. Helyi termékek piacra jutásának támogatása, közösségi összefogások erősítése
3. Helyi piacok létrehozatala, működtetése és marketing

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A szöveges részben kifejtésre kerül, de az intézkedésekben nem jelenik meg:*
 - *a prioritás címében is szereplő termékpálya modellek kialakítása*

3.3. Prioritás: Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével

Az élhető vidék megteremtésének egyik feltétele a helyi erőforrások felismerése és optimális hasznosítása, mely a vidék népességeltartó és népességmegtartó képességének javítását is lehetővé teszi. A prioritás fókuszában a megújuló energia hasznosítás, a falusi turizmus támogatása, az infrastrukturális fejlesztések és a közösségfejlesztés áll.

Javasolt intézkedések:

1. Helyi erőforrások optimális hasznosításának elősegítése, a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének növelése
2. Megújuló energiaforrások használatának elterjesztése, támogatása
3. Vidék népesség-megtartásának javítása a foglalkoztatás növelésével
4. Falusi turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása, helyi sajátosságokra épülő helyi kezdeményezések
5. Infrastrukturális fejlesztések a vidéki települések kedvezőbb elérhetősége érdekében
6. A vidéki települések önellátásra törekvésének támogatása
7. Közösségi szolgáltatások és kapcsolatok erősítése, bővítése, közösségfejlesztés

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A biomassza hasznosítás terén, ahogy azt az 1.1. prioritás alatt is megfogalmaztuk, a mai mezőgazdasági gyakorlatban egyre kevésbé áll rendelkezésre energetikai célra értékesíthető szervesanyag, mert azt a talaj szervesanyag tartalmának, vízmegtartó képességének növelésére fordítják. A koncepció által említett energiaültetvények telepítése is csak kellő körültekintéssel javasolható az egyre vízhiányosabb környezetben, ugyanis az ültetvényjellegű termelésre alkalmas fafajok jellemzően negatív hatással vannak a talajok vízháztartására.*
- *A fás szárú vegetáció energetikai hasznosítására viszont jó lehetőség az ártéri területeken terjedő inváziós fafajok letermelése és helyi szintű hasznosítása. Egyre nagyobb problémát okoz ugyanis az ártéri területeken az inváziós növényfajok (elsősorban gyalogakác, bálványfa, fehér akác) drasztikus terjedése. Ezek gyérítése, visszaszorítása szükséges, a letermelt faanyag felhasználására épülő tevékenységek egyben helyi munkalehetőséget, értéktöbbletet teremt. Támogatandó gyakorlat, hogy az érintett területet kezelő vízügyi igazgatóság az adott önkormányzatot bízta meg az inváziós fásszárú vegetáció letermelésével (pl. közmunka program keretében), cserébe a letermelt faanyagot az önkormányzat saját intézményeinek energiaellátására tudja fordítani.*

3.4. prioritás: Együttműködő, egymást erősítő, stabil helyi közösségek

A prioritás a helyi közösségek, helyi kezdeményezések vidékfejlesztésben betöltött szerepét hangsúlyozza.

Javasolt intézkedések:

1. A lakosság önszerveződésre való ösztönzése, összefogások támogatása
2. A vidéki természeti- és kulturális örökség feltérképezése, értéktárakban való rögzítése, bemutatása, védelme

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A szöveges részben kifejtésre kerül a LAEDER akciócsoportok vidékfejlesztésben betöltött szerepe, ugyanakkor az intézkedésekben nem jelenik meg*

4. Stratégiai cél: Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom

A stratégiai cél az az érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom fejlődésének elősegítésére koncentrálni az alábbi területek, ill. ezeken kifejtett növelő, ösztönző, megtartó, segítő beavatkozások révén: identitástudat; a közösséghez tartozás érzése;

egészségmegőrzés, egészséges életmód, sport; egészséges családmotívumok; gyermekvállalás; odafigyelés, gondoskodás és segítségnyújtás a családon és a közösségeken belül; társadalmi különbségek mérséklése; lakossági biztonságérzet; nevelés, képzés és készségfejlesztés; kulturális értékek.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *A stratégiai cél tartalma részbe célszerű lenne a „4.3. prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze” és a „4.4. prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása” pontokkal kapcsolatos szövegrészek beépítése.*
- *A kapcsolódó stratégiai célok számozásának ellenőrzése, összhangba hozása.*

4.1.prioritás: A család, mint érték előtérbe helyezése

Heves megye demográfiai viszonyai az utóbbi időben javultak, de még mindig jellemző az elöregedés és az elnéptelenedő kistélepülések.

A prioritás a családok átfogó megerősítésére koncentrál az alábbi célterületekhez kapcsolódó intézkedésekkel: családsegítés, családvédelem, családtámogatás; családok helyzetének, jólétének, anyagi erejének erősítése; lakhatás; bölcsődei-, óvodai- és iskolai ellátás; gyermekvédelem és gyermekjóléti szolgálat; időskorú ellátás; nők gyermekszülés utáni munkaerőpiacra történő visszatérése.

A tervezett intézkedések az alábbiak:

1. Bölcsődei, óvodai, iskolai, közművelődési szolgáltatások helyben vagy lakóhelyhez közeli biztosítása (bölcsődei férőhelyek növelése, óvodai férőhelyek szükség szerinti bővítése, a mindennapos testneveléshez szükséges tornatermi kapacitás biztosítása, köznevelési intézmények infrastrukturális felújítása, napközi otthonos ellátás, meleg étkezés).
2. Óvodai kapacitásbővítés biztosítása, tornaterem-fejlesztések beindítása, köznevelési intézmények infrastrukturális felújítása.
3. Gyermekjóléti szolgáltatások erősítése (családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés, káros szenvedélyek megelőzését szolgáló tanácsadás, szabadidős programok szervezése stb.); infrastruktúra és humánkapacitás fejlesztése.
4. Rugalmas munkaidő bevezetése a munkahelyeken. A részmunkaidő vagy távmunka lehetőségének elősegítése.
5. A nők gyermekszülés utáni munkaerőpiacra történő visszatérésének támogatása.
6. Családbarát munka, közösségi- rekreációs helyek kialakítása, új céges kultúra meghonosításával.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *Az „ideális” családmotívumtól eltérő családfotívumok (pl. gyermeket egyedül nevelők, mozaikcsaládok) megjelenítése a koncepcióban, különös tekintettel az eltérő családfotívumok nagy számára, valamint arra, hogy az eltérő családfotívumokban élők helyzete sokszor fokozottan nehezebb, és a családok a szokásosnál nagyobb kihívásnak vannak kitéve az élet sok területén.*
- *Az értékek/célok és az intézkedések jobb összhangjának megteremtése:*
 - *Nem egyértelmű, hogy a családi hagyományok őrzése, valamint az értékfókuszú gondolkodás területén milyen beavatkozások tervezettek.*
 - *Nem egyértelmű, hogy miként kerülnek erősítésre a nemzedékeken átívelő kapcsolatok.*
 - *Nem egyértelműek a kifejezetten a nagycsaládosok segítésére tervezett intézkedések.*
 - *A családszerkezettel, mint szegénységi kockázati faktórral kapcsolatos intézkedések hiánya.*
 - *Nem láthatók az esélyegyenlőségi intézkedések.*

- *Nem láthatók az intézmények és munkahelyek közösségi közlekedéssel és kerékpárral való elérhetőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések.*
- *Nem láthatók a közösségi – társadalmi innovációk létrehozását és adaptációját ösztönző intézkedések.*
- *Nem látható a „Szociális térkép” folyamatos aktualizálásával kapcsolatos intézkedés.*

4.2.prioritás: Egészséges társadalom kialakítása

Heves megye lakosságának egészségi állapota kedvezőtlen, ami visszavezethető a káros életmódra, az egészségtelen táplálkozásra, a mozgásszegénységre, a személyi higiénias mulasztásokra, de befolyásolják az elérhető egészségügyi szolgáltatások is.

A prioritás a lakosság egészségi állapotának javítására koncentrál az alábbi célterületekhez kapcsolódó intézkedésekkel: egészségtudatos magatartás (életmód, táplálkozás, sport); lakosság közeli egészségügyi ellátások.

A prioritás céljainak elérését a 4.5. prioritásban meghatározott intézkedések is segítik.

A tervezett intézkedések az alábbiak:

1. A lakosság felvilágosítását szolgáló programok kidolgozása az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a preventív gondolkodás megismertetése és terjesztése érdekében.
2. Földrajzi-, (térégi) és szakterületi ellátás-fejlesztési programok kidolgozása és társadalmi együttműködéssel történő megvalósítása a területi és szakmai hozzáférési aránytalanságok csökkentésére, a hatékonyság és a minőség javítására.
3. Az alapellátás és a járóbeteg-ellátás összehangolt fejlesztése.
4. A prevenció előtérbe helyezése, a szűrővizsgálatok népszerűsítése, szemléletformálás.
5. Az egészségügyi humán erőforrás képzése, fejlesztése (ösztöndíj programok kiírásával).
6. Az egészségügyi intézmények épített és egészségügyi infrastruktúra (akadálymentesítés, műszerezettség) fejlesztése.
7. A szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás lehetőségeinek fejlesztése.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *Egyértelműsíteni lehetne a különböző prioritások összefüggéseit, szinergia hatásait (jelen esetben a 4.2. és a 4.5. prioritás kapcsolódását).*
- *Az értékek/célok és az intézkedések jobb összhangjának megteremtése:*
 - *Nem egyértelmű, hogy a gyermekek egészséggel kapcsolatos tájékozottságának növelése hogyan valósul meg, milyen intézkedések segítik az oktatási intézmények ilyen célú programjainak létrehozását.*
 - *Nem egyértelmű, hogyan tervezik az iskolák egészséges környezetté válásának segítségét.*

4.3.prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze

Heves megye népességének az országosnál nagyobb hányada tekinthető szegénynek. Az életkörülmények és a jövedelmi viszonyok a megye északi és déli térségében, valamint egyes városi peremterületeken a legrosszabbak. A leghátrányosabb helyzetű vidékeken – melyek szinte teljesen egybe esnek a roma népesség által nagyobb arányban lakott területekkel – jóval alacsonyabb az életszínvonal, az iskolázottsági szint, a várható élettartam, a közművesítettség, a lakások komfort fokozata, magas ugyanakkor a gyermekkorúak, a munkanélküliek, a szociális támogatásra szorulóak száma, a halálzási arány. Egyszerre vannak tehát jelen a súlyos munkanélküliségi, a szociális és az

egészségügyi problémák. Mindezek hatására tovább fokozódik a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A prioritás a társadalmi különbségek mérséklésére irányul a hátrányos helyzetű, perifériára szoruló népesség csoportokra (roma népesség, 50 év felettek, egyedülálló szülők, megváltozott munkaképességűek, pályakezdő fiatalok, gyermekek, fogyatékkal élők) célzott intézkedésekkel a következő területeken: oktatás és felnőttképzés; foglalkoztatási programok; gazdasági programok; településprogramok; segélyezési rendszer; romatelepek felszámolása és szociális város rehabilitációk; lakáspolitikák; közszolgáltatások; gyermekjóléti ellátás; civil szervezetek és egyházak szociális tevékenysége; fentiekhez szükséges infrastrukturális fejlesztések.

A prioritás céljainak elérését az egészségügyi kérdésekben a 4.2. prioritásban meghatározott intézkedések segítik.

A tervezett intézkedések az alábbiak:

1. A szegénység/gyermekszegénység csökkentése.
2. Komplex helyi programok a képzett fiatalok megtartására.
3. Új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok a leszakadó társadalmi rétegek foglalkoztathatóságának biztosítása érdekében.
4. A perifériák lemaradásának csökkentése, a területi hátrányokból származó társadalmi hátrányok mérséklése. A települések, térségek megtartó erejének fejlesztése, a településen belüli és a települések közötti különbségek mérséklése. Minőségi közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és a mobilitási feltételek javítása.
5. Célzott programok a roma gyermekek fejlesztése és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére a szocializációs és szocio-kulturális hátrányok leküzdése érdekében.
6. Gyermek jólét: jó minőségű, életszakaszokon átívelő (kora gyermekkortól az ifjúkorig) esélyteremtő szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése; integrált kistérségi gyermekprogramok támogatása, óvodáztatás kiterjesztése, feltételeinek javítása, ingyenes iskolai étkeztetésben részesülők körének bővítése; szakemberképzés, továbbképzés, kompetenciafejlesztés.
7. A hátrányos helyzetű fiatalok közép- és felsőfokú oktatásba való eljutásának és bennmaradásának elősegítése, a kulturális szolgáltatásokhoz és a közművelődéshez való hozzáférés biztosítása.
8. A leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítése érdekében a komplex, integrált iskolai módszerek (pl. KIP-módszer) alkalmazása.
9. Foglalkoztatás: a szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése, gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében.
10. Első munkahelyhez jutás segítése, ösztöndíj-, mentor programok.
11. Külön támogatási programok a foglalkoztatás szempontjából periférián lévők számára.
12. A megyei felzárkózáspolitikák szempontjából jelentős szakmai fórumok létrehozás (Heves Megyei Felzárkózási Fórum, pénzügyi tudatosságot ösztönző érzékenyítő programok, családvédelmi kerekasztal).

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *Egyértelműsítené lehetne a különböző prioritások összefüggéseit, szinergia hatásait (jelen esetben a 4.2. és a 4.1., valamint a 4.2. és a 4.3. prioritás kapcsolódását).*
- *Az értékek/célok és az intézkedések jobb összhangjának megteremtése:*
 - *Az intézkedések között ki lehetne térni a szomszédos térségekkel való integrált megoldások keresésére, megvalósítására, mivel a vázolt kedvezőtlen folyamatok nem állnak meg a megyehatárnál, tehát a szomszédos térségek is hasonló problémákkal küzdenek.*

- *Nem egyértelmű, hogy a fogyatékkal élők helyzetének javítását milyen intézkedéseken keresztül tervezik elérni, bár a 3., 7., 8., 9., 11. intézkedések tartalmazhatnak kifejezetten rájuk szabott elemeket is.*
- *Nem láthatók a romatelepek felszámolásával, szociális város rehabilitációkkal kapcsolatos intézkedések.*
- *Nem láthatók öfenntartó település programok fejlesztésével kapcsolatos intézkedések.*
- *Nem látható a segélyezési rendszert az aktív munkavégzéssel összekötő intézkedés.*

4.4. prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása

A hátrányos helyzetű, foglalkoztatás-hiányos térségekre jellemző a rossz egészségügyi és szociális helyzet, alacsonyak a jövedelmi viszonyok. A szociális kilátástalanságból fakadóan ezeken a területeken a bűnözés, illetve a bűnözővé válás veszélye még jelentősebb, a leszakadó társadalmi rétegek esetében lényegesen nagyobb kriminalitási aktivitás tapasztalható.

A prioritás a növekvő társadalmi biztonság elérését célozza a közbiztonság, szociális-, családi-, személyi- és vagyonbiztonság megteremtésével/növelésével, megelőző és rendvédelmi intézkedésekkel egyaránt.

A prioritás céljainak elérését a jövedelmi és szociális helyzet javításán keresztül a 4.3. prioritásban meghatározott intézkedések segítik.

A tervezett intézkedések az alábbiak:

1. Rendvédelmi szervezetek eszközfejlesztése.
2. A kisközösségi integráció és kontroll fokozása (polgárőr szervezetek létrehozása és támogatása).
3. Prevenció fontossága (pl: drog, öngyilkosság).
4. Az áldozat segítség, áldozattá válás megelőzése.
5. A bűnmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek növelése.
6. A bűnözői életpálya kialakulásának megelőzése.
7. A települések közbiztonságának és a biztonságérzet növelése céljából kamerarendszerek és egyéb biztonságtechnikai digitális eszközök telepítése.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *Egyértelműsíteni lehetne a különböző prioritások összefüggéseit, szinergia hatásait (jelen esetben a 4.3. és a 4.4. prioritás kapcsolódását).*
- *Az értékek/célok és az intézkedések jobb összhangjának megteremtése:*
 - *Nem egyértelmű, hogy milyen intézkedéseken keresztül tervezik a civil szervezetek és egyházak bevonását a rendőrség tevékenységének segítésére, a kétirányú szemléletformálás (többség/közvélemény, média, intézmények, szervek) megvalósítására.*

4.5. prioritás: A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére

A sport, a testmozgás, egészséges, nyugodt, kiegyensúlyozott életmód hozzájárul ahhoz, hogy a lakosság hosszú, egészséges és tartalmas életet élhessen.

A prioritás a szabadidő- és tömegsport, a diáksport és a versenysport területén tervezett intézkedésekkel kívánja a társadalom „sportos aktivitását” növelni.

A tervezett intézkedések az alábbiak:

1. A megyében kiemelkedő eredményeket elérő egyesületek, klubok (elsősorban kézilabda, vízilabda, atlétika, úszás) támogatása, utánpótlás nevelési feladataik segítése.
2. Sporttáborok támogatása, erdei iskolák korszerűsítése.
3. Szabadidős tömegsport rendezvények elősegítése és támogatása.
4. Az egészséges testmozgás koncepcióján alapuló rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein.
5. A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, a betegségek és szenvedélybetegségek megelőzésében;
6. Az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport versenyek rendezése és támogatása.
7. A sportlétesítmények korszerűsítése és azok közösségi szabadidős használatra történő megnyitása.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *A tartalmi részben javasolt a sportági stratégiákkal és fejlesztési koncepciókkal foglalkozó bekezdés felülvizsgálata, aktualizálása.*
- *Az értékek/célok és az intézkedések jobb összhangjának megteremtése:*
 - *Nem egyértelmű, hogy a sport és a turizmus összekapcsolásában, valamint a paralimpiai sportmozgalomban rejülő lehetőségeket milyen intézkedésekkel tervezik kiaknázni.*
 - *Nem egyértelmű, hogy milyen intézkedésekkel tervezik segíteni a megyeszékhely és agglomerációján kívül eső területeken a közösségi célú sportlétesítmények fejlesztését.*
 - *Nem egyértelmű, hogy a fogyatékkal élők sportéletbe bevonását milyen intézkedéseken keresztül tervezik elérni, bár a 2., 3., 4., 5., 7. intézkedések tartalmazhatnak kifejezetten rájuk szabott elemeket is.*
 - *Nem látható, milyen intézkedés szolgálja a testkultúra fejlesztését szolgáló képzés feltételrendszerének biztosítását.*

4.6.prioritás: Korszerű gyakorlati tudás biztosítása

Az esélyegyenlőség megteremtése az elvárt életminőség kialakításának támogatása kapcsán mindenki számára meg kell teremteni a minőségi tudás elérését, a készség, képesség fejlesztésének a lehetőségeit úgy a képzések formális, mint informális és nem-formális színterein és eszközeivel. Az oktatás tartalmi megújítása és a kulturális területtel való összekapcsolása biztosíthatja a települések identitás tudatának a megerősítését.

A prioritás az oktatás kiterjesztésére, megújítására koncentrálni, előtérbe helyezve az egész életen át tartó tanulás szükségességét, és az oktatási-képzési rendszer alábbi területein tervez nem materializált és infrastrukturális intézkedéseket egyaránt: tehetséggondozás; környezettudatos szemléletformálás kisgyermekkorától kezdve; piaci igényekhez igazodó szakképzés és felnőttképzés; távoktatás; továbbképzési programok; kutatás-fejlesztés; információs társadalom, digitális kompetenciák, digitális tananyagfejlesztés; óvodai intézményfejlesztés (férőhely kapacitás, szakképzett dolgozók); oktatási-nevelési intézmények épületeinek állagmegóvása, az intézmények eszközbeszerzései.

A tervezett intézkedések az alábbiak:

1. Óvodai nevelés és oktatás lakóhelyéhez minél közelebb történő elérhetősége.
2. Bölcsődei, óvodai, általános, közép és felsőfokú oktatási intézmények állagmegóvása, bővítése, eszközigényének fejlesztése.
3. Szakképzés átstrukturálása a munkaerő piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása, a technikus és szakiskolai képzés fejlesztése.

4. Felsőoktatási együttműködés, a képzési struktúra munkaerő-piaci igényekhez igazítása a pályakezdők (friss diplomások) munkaerőpiacon történő elhelyezkedésének támogatása.
5. Távoktatás támogatása, hatékonyabbá tétele.
6. Az iskolai tehetséggondozás megerősítése.
7. Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén.
8. Képzési, oktatási rendszer hatékonyságának javítása, hiányszakmák képzése, minőségi oktatás biztosítása. A gazdaság igényeihez igazodó szak- és felnőttképzés kialakítása. Munkahelyi képzések.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *Az értékek/célok és az intézkedések jobb összhangjának megteremtése:*
 - *Javasolt az óvodapedagógusok számának növelésével kapcsolatos intézkedés beépítése.*
 - *Nem egyértelmű, hogy az oktatás-szemléletformálás bizonyos célirányait (iskolai alapismeretek biztos, készségszintű megteremtése; önálló tanulás képességének kialakítása; nyelvtudás megszerzése; értékorientált nevelés; pályaorientáció; műszaki, gazdaságtudományi, társadalomtudományi és természettudományi tárgyak oktatási színvonalának növelése; környezettudatos szemléletformálást, környezetterhelés mértékét csökkentő és segítő elvek bevezetése és alkalmazása) milyen intézkedéseken keresztül tervezik megvalósítani.*
 - *Nem látható a kutatás-fejlesztés célzott, szisztematikus bővítésével kapcsolatos intézkedés, bár a 4. intézkedés tartalmazhat erre vonatkozó elemet is.*
 - *Nem láthatók az információs társadalom kiépítésével, a digitális kompetenciák erősítésével kapcsolatos intézkedések.*

4.7.prioritás: A kultúra szerepének növelése a térségi identitás erősítésében

Heves megye területén hat nemzetiség (cigány, görög, lengyel, német, ruszin, szlovák) rendelkezik nemzetiségi önkormányzattal. Törvény ismeri el közösségi nemzetiségi jogokat a történelmi hagyományokat, a nyelvet, a kultúrát, annak ápolását és gyarapítását, a közösségi névhasználatot, a nemzetiségi földrajzi nevek használatát. Az egyes társadalmi rétegek és térségek között a kulturális különbségek is kimutathatóan növekedtek.

A prioritás a térségi identitás erősítését kulturális intézkedéseken keresztül kívánja elérni, a kulturális különbségének helyi csökkentésével, a hátrányos helyzetű településeken élő társadalmi csoportok művelődési esélyeinek növelésével, a kultúra értékeihez való egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségével, a társadalmi felzárkózást és aktivitást segítő szolgáltatások, valamint a kulturális infrastruktúra fejlesztésével.

A tervezett intézkedések az alábbiak:

1. Helyi identitástudat fejlesztésének a támogatása a tananyagfejlesztésben (helytörténet, helyi gazdaság, lakosság, hagyományok, kulturális örökségvédelem stb. megjelenése a tanórán és közzététele a világháló megfelelő honlapjain).

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok:

- *Az értékek/célok és az intézkedések jobb összhangjának megteremtése:*
 - *Javasolt a kulturális infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos intézkedés beépítése.*

5. Stratégiai cél: Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet

5.1. prioritás: Az elérhetőség feltételeinek javítása

A vonalas infrastruktúra - EU által elfogadott környezetvédelmi célkitűzésekkel összhangban történő - fejlesztése a megye gazdaságának fejlődéséhez elengedhetetlen. A prioritás fókuszában az úthálózat felújítás és bővítés, a városi és helyközi közösségi közlekedés korszerűsítése, a vasúthálózat korszerűsítése és a kerékpárutak fejlesztése áll.

Javasolt intézkedések:

1. Gazdasági gócpontok és kistelepülések elérhetőségének javítása; jó minőségű összekötő úthálózat kialakítása
2. Elkerülő utak kiépítése
3. A megye északi és déli útszakaszainak a Hatvan-Gyöngyös-Eger tengelyre történő rácsatlakozása
4. P+R, B+R és K+R parkolók kialakítása
5. Az áruszállítás-logisztika közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése, telephelyi, technológiai fejlesztések megvalósítása
6. Községi közlekedés korszerűsítése, járműpark fejlesztés, járatbővítés, megállóhelyek rekonstrukciója, akadálymentesítése
7. Városok helyi és elővárosi tömegközlekedésének alternatív meghajtású járművekkel történő fejlesztése
8. Elektromos jármű töltőhálózat fejlesztése
9. Vasúti áruszállítás szerepének növelése
10. Intermodális közlekedési csomópontok kialakítása az egyes közlekedési ágazatok közötti szinergia erősítése érdekében
11. Kerékpárút hálózat fejlesztése, kerékpáros közlekedés népszerűsítése

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

-

5.2. prioritás: Környezeti beruházások ösztönzése, stratégiai erőforrások védelme

A prioritás céljai és intézkedései a környezeti terhelések csökkentésére, a környezeti és természeti értékek hosszú távú megőrzésére irányulnak. A prioritás intézkedéseinek fő területei az ivóvízellátás, a szennyvízkezelés, az ár- és belvízvédelem, a hulladékgazdálkodás, a megújuló energiaforrások hasznosítása, a levegő- és zajszennyezés csökkentése, a természeti erőforrások megőrzése.

Javasolt intézkedések:

1. A folyamatban lévő ivóvízminőség javító programok befejezése. A sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése, folyamatban lévő kárelhárítási programok befejezése. A települési csőhálózat rekonstrukciók meghatározásának, a végrehajtásának összhangba helyezése a csapadékvíz- és csatornahálózat rekonstrukciójával.
2. Ivóvízminőség javítása, a vízbázisok védelme, csőhálózati rekonstrukciók
3. Ár- és belvízvédelem, csapadékvíz elvezetés; medermélyítések, csatornahálózat bővítés víz-, szükség-, és záportározók építése, öntöző rendszerek megépítésének támogatása
4. Szennyvízelvezetés és kezelés, meglévő szennyvízgyűjtő hálózatok, szennyvíztisztító telepek rekonstrukciója

5. Hatékony hulladékgazdálkodás, hulladék mennyiségének csökkentése, helyi szintű válogató rendszer és újrahasznosítás (zöldhulladék biogáz, műanyag hulladék pirolízis), szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése, illegális hulladéklerakók felszámolása,
6. Levegőszennyezés és zajterhelés csökkentés, mérőhálózatok fejlesztése
7. Természetvédelmi területek és értékek megóvása
8. Barnamezős területek hasznosítása
9. Környezetbarát energetikai fejlesztések, környezeti beruházások megvalósítása
10. Vízellátás időjárástól való függésének minimalizálása, távlati vízbázisok lehatárolása.

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *A koncepció mindössze egy bekezdés erejéig foglalkozik csak a természetvédelemmel, miszerint fő célkitűzés a Bükki Nemzeti Park, a tájvédelmi körzetek, NATURA 2000 és egyéb védett, ökológiai területek biológiai sokféleségének megóvása.*
- *A koncepció csak említés szintjén foglalkozik a szennyezett ipari területek helyreállításával, kármentesítésével, pedig a megye korábbi ipari tevékenységéből adódóan magas az érintett területek aránya.*
- *A gazdasági szektorok, a vállalkozások fejlesztési céljai között nem jelenik meg a tiszta technológiák, a körkörös gazdaság irányába történő elmozduláshoz szükséges kezdeti lépések megtétele.*

5.3. prioritás: Fenntartható település- és térszerkezet

A prioritás fő célja a térség települései közötti, közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében jelentkező területi egyenlőtlenségek mérséklése. Ennek eléréséhez a vidék esetében az infrastruktúra fejlesztése, a munkahelyteremtés, a szegregátumok felszámolása az elsődleges feladat, míg a városok esetében azok térségellátó- és szervező szerepét kell erősíteni.

Javasolt intézkedések:

1. Területi fejlettségi különbségek kiegyenlítése
2. Komfortérzet javítása infrastrukturális fejlesztésekkel
3. A települések zöld- és kékinfrastruktúrájának fejlesztése, a zöldfelületi rendszer funkcióinak erősítése
4. Az elmaradott térségek felzárkóztatása; szegregátumok felszámolása
5. Infrastruktúra fejlesztés

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

- *Az intézkedések között az infrastruktúra fejlesztés kétszer szerepel (2. és 5.)*

5.4. prioritás: Infokommunikációs fejlesztések

Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása a gazdaságfejlesztés elengedhetetlen része.

Javasolt intézkedések:

1. Integrált információs rendszer kialakítása
2. Információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása
3. Közigazgatási és gazdasági szereplők informatikai fejlesztéseinek támogatása

4. Elektronikus közszolgáltatások minél szélesebb körben történő elérhetővé tétele, azok megismertetése
5. Digitális írástudatlanság felszámolása
6. Digitális közbizalom erősítése, IT-technológiák használatának ösztönzése
7. Infokommunikációs eszközökkel történő oktatás támogatása, ösztönzése
8. Vállalkozások informatikai fejlesztése
9. E közigazgatás növelése

Hatásvizsgálati megjegyzések, javaslatok

-

4.2 A koncepció összevetése más kapcsolódó dokumentumokkal

4.2.1 Hazai dokumentumok

A Heves Megyei Területfejlesztési Koncepcióhoz kapcsolódó hazai fejlesztési dokumentumok egy része, így az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, a Nemzeti Vidékstratégia, a Nemzeti Környezetvédelmi Program 2020 utáni időszakra vonatkozó verziója jelenleg kidolgozás vagy elfogadás alatt áll, így a Koncepcióhoz való illeszkedésüket részletesen nem áll módunkban bemutatni, csak a főbb irányvonalaknak való megfelelést tudjuk vizsgálni.

Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

A megyei koncepció tervezése során a legfontosabb fejlesztési dokumentum a Nemzeti Fejlesztés 2020 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK). A dokumentum célja egyrészt az ágazati és a területi tervek közötti, másrészt a hazai fejlesztéspolitika és az európai uniós támogatások közötti összhang megteremtése. A 2021-2027 időszakra történő frissítése jelenleg kidolgozás alatt van. A Heves Megyei Területfejlesztési Koncepció „5. A Célrendszer koherenciájának vizsgálata” című fejezete mutatja be a megyei célrendszernek a jelenleg hatályos OFTK átfogó és specifikus célkitűzéseivel való kapcsolódását.

Nemzeti Vidékstratégia

A tagállamok vidékfejlesztési programja az EU Közös Agrárpolitikájára (KAP) épül. A 2020 utáni KAP-ra vonatkozó alapsomag jelenleg még elfogadás alatt van, de a főbb irányvonalakról már született megállapodás. Legnagyobb hangsúlyt az ambiciózusabb környezetvédelmi célkitűzések iránti elköteleződés kap, az Európai Zöld Megállapodásnak, ill. a Termőföldtől az asztalig stratégiának való megfelelés. Ennek érdekében a tagállamoknak a hagyományos vidékfejlesztési program mellett a közvetlen kifizetéseket és a piaci intézkedéseket is magában foglaló, úgynevezett stratégiai tervet kell majd kidolgoznia.

Nemzeti Környezetvédelmi Program

A 2021 utáni időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Program jelenleg szintén elfogadás alatt áll, így csak a főbb irányvonalakat ismerjük. Az 5. nemzeti környezetvédelmi program Magyarország adottságait és hosszú távú környezeti érdekeit figyelembe véve határozza meg a jövő fejlődési céljait az uniós és nemzetközi kötelezettségek mentén. A természetvédelem fókuszában a biológiai sokféleség megőrzése áll, ehhez a 2020-2030 közötti időszakra szóló Nemzeti Biodiverzitás Stratégia kerül megalkotásra.

Nemzeti Energiastratégia 2030

A 2020. januárjában megjelent új Nemzeti Energiastratégia és kapcsolódó akciótervei felvázolják a hazai klíma- és energiaszektor jövőjét 2030-ig, kitekintéssel 2040-ig. Az Energiastratégia fő célkitűzései az alábbiak: a fogyasztók középpontba helyezése, az ellátásbiztonság megerősítése, az energiaszektor klímabarát átalakítása, az energetikai innovációban lévő gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása.

A stratégia intézkedési tervében a „Villamosenergia-szektor szennyezőanyag-kibocsátásának csökkentése” program alatt Heves megye nevesítésre is kerül: „Alacsony széndioxid-kibocsátásra alapuló jövőkép és kapcsolódó régiófejlesztési program kialakítása a Mátrai Erőmű és a hevesi régió számára”.

A koncepció energetikai céljai a Nemzeti Energiastratégiával összhangban kerültek meghatározásra. A tervezett célokat és intézkedéseket a 2.2 prioritás: „Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiaimport függőség csökkentése érdekében” tartalmazza, mely elsősorban az épületenergetikai beruházásokra, és a megújuló energiaforrások helyi szintű használatára helyezi a hangsúlyt.

A magyar mikro-, kis- és közepes vállalkozások megerősítésének stratégiája 2019-2030” (KKV Stratégia)

A kis- és középvállalkozások alapvető szerepet töltenek be Európa versenyképessége és jóléte szempontjából, így az EU és Magyarország is külön stratégiával támogatja a szektort, melynek 3 fő pillére a digitális innováció ösztönzése, a bürokrácia csökkentése, finanszírozási forrásokhoz jutás megkönnyítése. A KKV stratégia 2019-ben került elfogadásra és fő célkitűzése, hogy segítse a hazai vállalkozásokat a digitális és technológiai szerkezetváltás megvalósításában. Heves megyében különösen jellemző a kisvállalkozások magas részaránya, így foglalkoztatási szerepük is jelentős.

A koncepció a vállalkozásfejlesztési céljait a 2.5 prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése tartalmazza, a tervezett célok és intézkedések a KKV Stratégiával összhangban kerültek megfogalmazásra, az alábbiak szerint:

- A kkv-k innovációs és digitális teljesítményének erősítése
- Kis- és középvállalkozások finanszírozáshoz jutásának ösztönzése
- Vállalkozóbarát szabályozási és adózási környezet (vállalkozói működéshez kapcsolódó adminisztratív terhek csökkentése, adóadminisztráció egyszerűsítése)
- Nemzetköziesedés elősegítése (hazai kkv-k árbevételének egynegyede exportértékesítésből származzon)
- Szükséges tudás megszerzése (képzett munkaerő, kkv-k szakképzési és képzési igényeinek érvényesítése a képzési szervezetek felé, vállalkozói kultúra fejlesztése)

Fenti dokumentumok jelenlegi állapota alapján megállapítható, hogy azok a Koncepcióval összhangban kerültek kidolgozásra.

Kapcsolódó Dokumentum megnevezése	Státusz	Koncepcióval való összhang
Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	elfogadás alatt	összhangban van
Nemzeti Vidékstratégia	elfogadás alatt	összhangban van
Nemzeti Környezetvédelmi Program	elfogadás alatt	összhangban van
Nemzeti Energiastratégia 2030	elfogadott	összhangban van
KKV Stratégia	elfogadott	összhangban van

4.2.2 Európai Unió dokumentumok

A legtöbb hazai fejlesztési dokumentum az EU költségvetési ciklusaihoz igazodik, és az azokra épülő szakpolitikákra, irányelvekre épül. A 2021-2027 időszakra vonatkozó uniós költségvetés, ill. a Covid19 járvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítésére létrehozott helyreállítási eszköz jelenleg szintén elfogadás alatt van, de az időszak fejlődési irányait, célkitűzéseit, a megvalósítás eszközeit meghatározó stratégiai dokumentumok már rendelkezésre állnak. Így az alábbiakban az aktuális uniós fejlesztési irányokat, az ezekhez kapcsolódó tagállami kötelezettségeket tekintjük át, illetve vizsgáljuk a Konceptióhoz való illeszkedésüket.

4.2.2.1 Európai Zöld Megállapodás

Az EU elkötelezte magát amellyel, hogy 2050-ig klímasemlegessé válik. E cél megvalósítása egész Európában gazdasági és társadalmi átalakulást tesz szükségessé, aminek igazságosan, társadalmilag kiegyensúlyozott módon és költséghatékonyan kell végbemennie.

Folyamatban van az **Európai Klímarendelelet** véglegesítése, mely jogszabályban fogja rögzíteni a 2050-re szóló klímasemlegességi célt, ill. egy 2030-ra vonatkozó köztes célt. Ennek a célnak az eléréséhez minden gazdasági szektorban fellépésre van szükség, ideértve a következőket:

- környezetbarát technológia beruházások
- az ipar innovációjának támogatása
- tisztább, olcsóbb és egészségesebb tömeg- és tömegközlekedési eszközök bevezetése
- az energiaszektor dekarbonizálása
- az épületek energiahatékonyságának biztosítása
- globális környezetvédelmi normák kifejlesztése

A megvalósítás csak úgy történhet meg, ha az összes szakpolitika ehhez igazodik. A munkafolyamat elkezdődött, az EU a közelmúltban az alábbi szakpolitikákat fogadta el:

- Európai iparstratégia
- Körforgásos gazdaság cselekvési terv
- EU Biodiverzitás Stratégia 2030
- „A termelőtől a fogyasztóig” stratégia
- Az energiarendszerek integrációjára és a hidrogénre vonatkozó uniós stratégiák
- Vegyianyag Stratégia
- A metánkibocsátás csökkentésére vonatkozó stratégia

Az EU az átállást pénzügyi és technikai támogatásnyújtással kívánja elősegíteni az ún. **Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus** keretében: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás következményei által leginkább sújtott régióknak a mechanizmus a 2021–2027-es időszakban legalább 100 milliárd EUR mozgósítását tervezi.

4.2.2.2 EU költségvetés 2021-2027 és NextGenerationEU

A NextGenerationEU egy átmeneti helyreállítási eszköz, mely a Covid19 járvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítésére jött létre, és amely a helyreállítást az európai gazdaságok és társadalmak fenntarthatóbbá, ellenállóbbá tétele, a zöld és digitális átmenetre való felkészítése mentén kívánja megvalósítani. A NextGenerationEU az átdolgozott hosszú távú uniós költségvetésbe

ágyazódik, azt 750 milliárd euróval kiegészítve, így a teljes tervezett költségvetés a 2021-2027 időszakra 1850 milliárd EUR körül lesz.

A NextGenerationEU központi eleme az ún. **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz**, mely 672,5 milliárd euró pénzügyi támogatást (hitel és vissza nem térítendő támogatás) tesz elérhetővé a tagállamok számára a Covid19-válságot követő időszakban az állami beruházások és a reformok felgyorsítása érdekében. Ennek keretében a számos meglévő európai programok is kiegészítő forráshoz jut, így a kutatás-fejlesztést támogató Horizon2020-hoz, a vidékfejlesztés, vagy a Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus, valamint a jelenlegi kohéziós politikai programok forrásai is 55 milliárd euróval bővülnek 2022-ig.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből való részesüléshez a tagállamoknak be kell nyújtaniuk nemzeti **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Terveik** tervezetét, amely az aktuális szakpolitikai kritériumokkal összhangban lévő nemzeti beruházási és reformterveket vázolja fel.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtására, a tagállami tervek tartalmára vonatkozó stratégiai iránymutatást az Európai Bizottság a 2021. évi Éves Fenntartható Növekedési Stratégiájában fogalmazta meg. A stratégia a potenciális munkahelyteremtő és növekedést generáló hatásuk, valamint a zöld és digitális átállásban kiemelt szerepük alapján az alábbi fejlesztési területeket javasolja beépíteni a nemzeti helyreállítási tervekbe:

- **Megújulás**– Az időtálló tiszta technológiákkal kapcsolatos projekteknek az időszak elejére történő ütemezése, továbbá a megújuló energiaforrások fejlesztésének és térnyerésének felgyorsítása.
- **Korszerűsítés**– A köz- és magánépületek energiahatékonyságának javítása.
- **Töltés**– Az időtálló tiszta technológiák előmozdítása a fenntartható, hozzáférhető és intelligens közlekedés térnyerésének, az elektromos töltőállomások és üzemanyag-töltő állomások kiépítésének felgyorsítása és a tömegközlekedés bővítése érdekében.
- **Kapcsolódás**– Gyors széles sávú szolgáltatások kiépítése rövid időn belül valamennyi régió és háztartás számára, beleértve az üvegszál és az 5G hálózatokat is.
- **Modernizálás**– A közigazgatás és a közszolgáltatások digitalizálása, ideértve az igazságügyi és egészségügyi rendszereket is.
- **Kapacitásbővítés**– Az európai ipari adatfelhő-kapacitások növelése és a legerősebb, csúcstechnológiájú és fenntartható processzorok kifejlesztése.
- **Átképzés és továbbképzés**– Az oktatási rendszerek hozzáigazítása a digitális készségek, valamint az oktatás és a szakképzés támogatásához minden életkorban.

4.2.2.3 A Koncepció és az EU fejlesztési irányok összevetése

A NextGenerationEU főbb fejlesztési területei összhangban vannak az Európai Zöld Megállapítás prioritásaival, így a Koncepció ezekhez való illeszkedését együttesen vizsgáljuk.

A koncepció három átfogó és öt stratégiai célt tartalmaz, melyek szinte mindegyikében jelennek meg a zöld és digitális átállással kapcsolatos elemek.

Az átfogó célok között a klímavédelmi szempontokat leginkább az „A2: Produktív, képzett, a környezetével harmóniában élni képes társadalom” c. átfogó cél jeleníti meg. Célkitűzései között szerepel a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás megteremtése, valamint a környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése a környezeti nevelés, szemléletformálás,

fenntartható termelési eljárások és fogyasztási szokások, illetve a környezeti információkat biztosító rendszerek támogatásával.

Emellett az „A3: Magas színvonalú és egymással összhangban lévő épített és természeti környezet” c. átfogó cél az épületenergetikai szempontok érvényesítését, az energiahatékonysági korszerűsítések fontosságát emeli ki.

A stratégiai célok közül a gazdaságfejlesztéssel, a vidék- és agrárfejlesztésekkel és fenntartható környezettel foglalkozó prioritások tartalmaznak a klímavédelemmel, karbonsemlegességgel és digitális átállással kapcsolatos fejlesztési terveket, az alábbiak szerint:

A 2.1 prioritás az élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztéséről szól. Az intézkedési tervben szerepel az innovációs tevékenységek hatékonyságának és elterjedésének erősítése, a folyamatos technológiai fejlesztések, a digitalizáció.

A 2.2. prioritás az energetikai szerkezetváltásra irányuló célokat és intézkedéseket tartalmazza, melyek elsősorban a megújuló energiaforrások fejlesztésére, épületenergetikai fejlesztésekre irányulnak. Ugyanakkor nem esik szó az energiaszektor aktuális fejlesztési irányairól: az időjárásfüggő megújuló energia alapú áramtermelés integrálását és a hálózati rugalmasságot célzó energetikai hálózatok fejlesztéséről, a tárolókapacitások növeléséről, a távhő fejlesztési lehetőségeiről, az okos rendszerekkel elérhető energiamegtakarításról, és a helyi energiaközösségek kialakításának lehetőségeiről.

Heves megye számára fontos lehetőséget jelent 2021-től az ún. Méltányos Átállást Támogató Mechanizmus is, mely keretében a fosszilis tüzelőanyagoktól és karbon intenzív iparágaktól nagymértékben függő megyék karbonmentes átállása kerül támogatásra. Ezzel kapcsolatban fontos felkészíteni a vállalkozásokat az ilyen irányú beruházási lépéseik megtételére.

A karbonsemleges gazdaság megteremtésének egyik fő eszköze a technológiai innováció, a digitalizáció elmélyítése, mely több prioritás alatt is szerepel a Konceptióban.

A 2.3. prioritás a gépipar tekintetében hangsúlyozza az Ipar 4.0 jegyében megvalósuló digitalizáció, a termékfejlesztési, kutatási részlegek, illetve az felsőoktatási intézményekkel folytatott együttműködés támogatását. A tervezett intézkedések között szerepel a hazai technológiai projektek összefogása, Reinvest ösztönzése, legjobb elérhető technikák alkalmazása, környezetközpontú irányítási rendszerek alkalmazása.

A 2.4. prioritás a turizmusfejlesztés kapcsán fogalmazza meg, hogy a szektor, elsősorban a szabadtéri nyaraló- és aktív turizmus és a városlátogató turizmus erősen függ a klimatikus változások közvetlen hatásaitól, így a klímaváltozás problémájának kezelése kiemelt feladat. Az intézkedések között ugyanakkor nem szerepel erre irányuló konkrét javaslat.

A 2.5. prioritás a KKV szektor versenyképességének növelését tűzi ki célul, melynek egyik fő eszköze a K+F+I tevékenység támogatása. A térségi KKV-kra jellemző az informatikai lemaradás az EU-s átlaghoz képest, pedig a munkafolyamatok automatizálása a növekvő termelékenységet, javuló versenyképességet eredményez, mely sokszor egyben környezetvédelmi hasznot is realizál (nyersanyag- és energiamegtakarítás, kevesebb hulladék). Az intézkedések között szerepelnek a KKV-k informatikai eszközellátottságának növelése, a digitalizáció elmélyítése, munkavállalók digitális felkészültségének fejlesztése, kisvállalkozói tőkejuttatási programok kidolgozása.

A kis- és középvállalkozások alapvető szerepet töltenek be Európa versenyképessége és jóléte szempontjából, így az EU és Magyarország is külön stratégiával (Magyar mikro-, kis- és közepes vállalkozások megerősítésének stratégiája 2019-2030”) támogatja a szektort, melynek 3 fő pillére a

digitális innováció ösztönzése, a bürokrácia csökkentése, finanszírozási forrásokhoz jutás megkönnyítése.

A 3.1. prioritás a fenntartható agrárszerkezet létrehozását célozza, melynek központi eleme a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás. A szélsőséges időjárási viszonyok (ár- és belvíz, aszály) egyre nagyobb problémát jelent a szektor számára. A koncepció a hatások mérséklésére tervezett intézkedések között a vízkészletekkel való takarékos gazdálkodást, a környezet- és tájgazdálkodást, a technológiai fejlesztéseket említi.

A mezőgazdaságában a technikai-technológiai korszerűsítés eszközei közül a precíziós, vagyis helyspecifikus gazdálkodás kiemelten fontos a hatékonyságnövelés és a környezeti terhelés csökkentése szempontjából. A digitális gazdálkodás lehetővé teszi a mezőgazdasági termelés mennyiségének növelését, minőségének javítását, környezetterhelésének csökkentését, teljesítményének nyomon követését, láthatóvá tételét. Segítségével visszaszorítható a termőföld, a víz, az energia, a műtrágya, a növényvédőszer és a takarmány felhasználása is.

Az EU prioritásai között szereplő „termelőtől a fogyasztóig” elv megvalósulására a prioritás a terméklánc szereplői közötti együttműködést, a termelői csoportok és értékesítési láncok kialakítását, ill. a feldolgozóipar kiépítését javasolja.

Az energiaszektor dekarbonizálása érdekében a prioritás tervezett intézkedései között szerepel a megújuló energiaforrások felhasználásának és előállításának elősegítése, a vidéki gazdaság energiabiztonságának növelése elsősorban az állattenyésztés és a kertészeti kultúrák tekintetében.

A 3.2. prioritás céljai és intézkedései a „termelőtől a fogyasztóig” elvvel vannak összhangban. A tervezett intézkedések a helyi élelmiszer feldolgozására és értékesítésére rövid terméklánc kialakítását, a fogyasztói tudatosság növelését, helyi termékek vásárlására ösztönzést, helyi piacok fejlesztését célozzák.

Az 5.1. prioritás foglalkozik a közlekedésfejlesztéssel. A tervezett intézkedések a klímavédelemmel összhangban lévő elemek a közösségi közlekedés korszerűsítése, járműpark fejlesztés, kerékpárút hálózat fejlesztése, intermodális közlekedési csomópontok, P+R, B+R és K+R parkolók kialakítása. Ugyanakkor viszonylag kevés szó esik a tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítéséről, a közösségi közlekedésben résztvevő járműállomány tiszta és energiahatékony közúti járművekkel történő cseréjéről, az alternatív üzemanyagotöltő infrastruktúra fejlesztéséről.

Az 5.2 prioritás tartalmazza a környezeti beruházások ösztönzésére, a stratégiai erőforrások védelmére tervezett intézkedéseket, így ez az egész fejezet szorosan kapcsolódik az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseivel. A tervezett intézkedések többek között az ivóvízminőség javítása, a vízbázisok védelme, az ár- és belvízvédelem, a szennyvízelvezetés fejlesztése, hatékony hulladékgazdálkodás, energetikai fejlesztések, természetvédelem, barnamezős területek kármentesítése, hasznosítása.

Végül az 5.4 prioritás az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, minőségének fejlesztésére irányul, mely a klímavédelemhez a digitalizáció pozitív környezeti hatásain keresztül érvényesül. A tervezett intézkedések fókuszában a digitális írástudatlanság felszámolása, az E-közigazgatás kiterjesztése, az infokommunikációs eszközökkel történő oktatás ösztönzése szerepelnek.

Összességében elmondható, hogy a koncepció alapvetően összhangban van az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseivel, a karbonsemleges gazdaság megteremtésére irányuló célok és intézkedések, elsősorban az energiaszektor dekarbonizálása, az épületenergetikai fejlesztések, az

ipar innovációja és a digitalizációs folyamatok támogatása a Koncepció célrendszerének szinte mindegyik prioritása alatt megjelennek. Ugyanakkor a 2021-2027-es fejlesztési időszak egyes domináns fejlesztési irányvonalait hiányoljuk a dokumentumból, az alábbiak szerint:

A gazdasági szektorok, a vállalkozások fejlesztési céljai között nem jelenik meg a tiszta technológiák, a körkörös gazdaság irányába történő elmozduláshoz szükséges kezdeti lépések megtétele.

Az energiaszektor fejlesztési tervei kapcsán a koncepció nem tér ki az időjárásfüggő megújuló energia alapú áramtermelés integrálását és a hálózati rugalmasságot célzó energetikai hálózatok fejlesztését, a tárolókapacitások növelését, a távhő fejlesztési lehetőségeit, és az okos rendszerekkel elérhető energiamegtakarítást célzó fejlesztésekre.

A környezetbarát mobilitás terén viszonylag kevés szó esik a tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítéséről, a közösségi közlekedésben résztvevő közúti járműállomány tiszta és energiahatékony járművekkel történő cseréjéről, az alternatív üzemanyagotöltő infrastruktúra fejlesztéséről.

A másik oldalon azt is látni kell, hogy a térség legnagyobb problémája jelenleg a strukturális munkanélküliség, a leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása. A környezetbarát technológiák, termékek terjedésének kulcsfontja a fizetőképes kereslet, amely jelenleg a térségben kevéssé áll rendelkezésre. A környezetvédelmi szemléletváltás, tudatos fogyasztói réteg kialakítása is nehezen képzelhető el egy olyan térségben, ahol a lakosság jelentős része a napi megélhetési gondokkal küzd. A digitalizáció versenyképességi és környezetvédelmi hatása egyértelműen pozitív, ugyanakkor a munkafolyamatok automatizálásával munkaerőt vált ki, így ellentmondásba kerül a foglalkoztatási célokkal. Egyes a jövőben várható dekarbonizációs intézkedések (pl. a térség legnagyobb munkáltatójának számító Mátrai Erőmű átalakítása, a szénbányák bezárása) a foglalkoztatás szempontjából szintén komoly kihívások elé állítják a térséget.

Ebből adódóan Heves megye legnagyobb kihívása, hogy úgy tudjon reagálni a kor legújabb kihívásaira, megfelelni a klímavédelem és a digitalizáció egyre ambiciózusabb célkitűzéseinek, hogy közben a saját fejlesztési prioritásai, elsősorban a munkanélküliség mérséklése, az elmaradott társadalmi rétegek felzárkóztatása is megvalósuljon.

5 Környezeti, társadalmi és gazdasági hatások azonosítása és értékelése

A Heves megye Területfejlesztési Konceptió (Konceptió) tartalmát tekintve a következő prioritásokat és ezekhez intézkedéseket azonosítja:

A hatásvizsgálat során a fenti prioritások és intézkedések hatását tekintjük át, valamint ezekhez kapcsoljuk hatások pozitív és negatív értékét. Az egyes szakaszok egymásra, illetve az egyes fejlesztési szakaszok eredményeire alapozottak. A víziók, a célképzés, és a feladatkijelölés irányai konzekvenciát, tartalmi megfeleltetést mutatnak.

Az átfogó célok általános értékelése

A megyei fejlesztéspolitika központjában környezeti és épített értékek, emlékek megőrzése mellett, a minőségi élet feltételeinek előállítása, tovább fejlesztése áll. Heves megye Konceptiójának megvalósulása pozitív hatással van a megye környezeti, társadalmi és gazdasági állapotára. A koncepcionális elképzelések a következő célok szerinti jövőbeni cselekvések egyik legfontosabb komplex hatása lehet, hogy a megye leszakadása először lassul, majd megáll, és a ciklus végére felzárkózási folyamat kezdődik a magyarországi átlagos életminőséghez.

A konceptió értelmében a megye környezeti állapota folyamatosan javul, mivel újabb erős környezeti terhelést jelentő ipari és mezőgazdasági tevékenységet nem preferál a jövőkép, összességében jelentős környezeti állapotjavulás kalkulálható a „rozsdáövezetnek” nevezett területeken is. A fejlesztések során kiemelt figyelmet fordítanak a természeti és épített környezeti értékek megőrzésére és fejlesztésére, a magas szintű energiahatékonyság megvalósítására, valamint a megújuló energiaforrások használata egyre inkább tudatosabbá válik, amely területen Heves megye jelentős potenciállal rendelkezik.

Társadalmi szinten bekövetkező változásokat tekintve az egyik legjelentősebb lépés, hogy a konceptió kiemelkedő jelentőséget tulajdonít a mélyszegénység megszüntetésének. A világos jövőképre alapozott tervkonceptió érti, hogy a szegénység komplex társadalmi-, gazdasági-, és kulturális jelenség, ami komplex megoldási eszköztárat kíván. A hátrányos helyzetű térségek társadalmi-gazdasági problémái jelentős javulás előtt állnak. A megyében nő az aktivitási ráta és a foglalkoztatottság, amit a nyílt munkaerőpiac és a fejlett, értékteremtő szociális gazdaság együttesen biztosít. A megyében egyre több településen alakulnak ki tudatos közösségek, erős helyi identitástudattal. A lakosok ezért egyre inkább tudatosabban választják a helyi termékeket és szolgáltatásokat.

Általánosságban a teljes prioritási készletet átfogja a digitalizációs kiegyenlítődés mind a felhasználók mind a fejlesztők irányába. Az IT tudás és használat kiemelt intézkedés, mind a társadalmi felzárkóztatás, a képzés, mind a vállalkozási kitörési pontok, a turisztika, a KKV-k és a nagyobb ipari fejlesztések területén.

Az átfogó cél figyelmen kívül hagyása a megye versenyképességét csökkenti, ezáltal növeli a térség gazdasági lemaradását és elmélyíti a jelenleg is komoly gondokat okozó társadalmi problémákat.

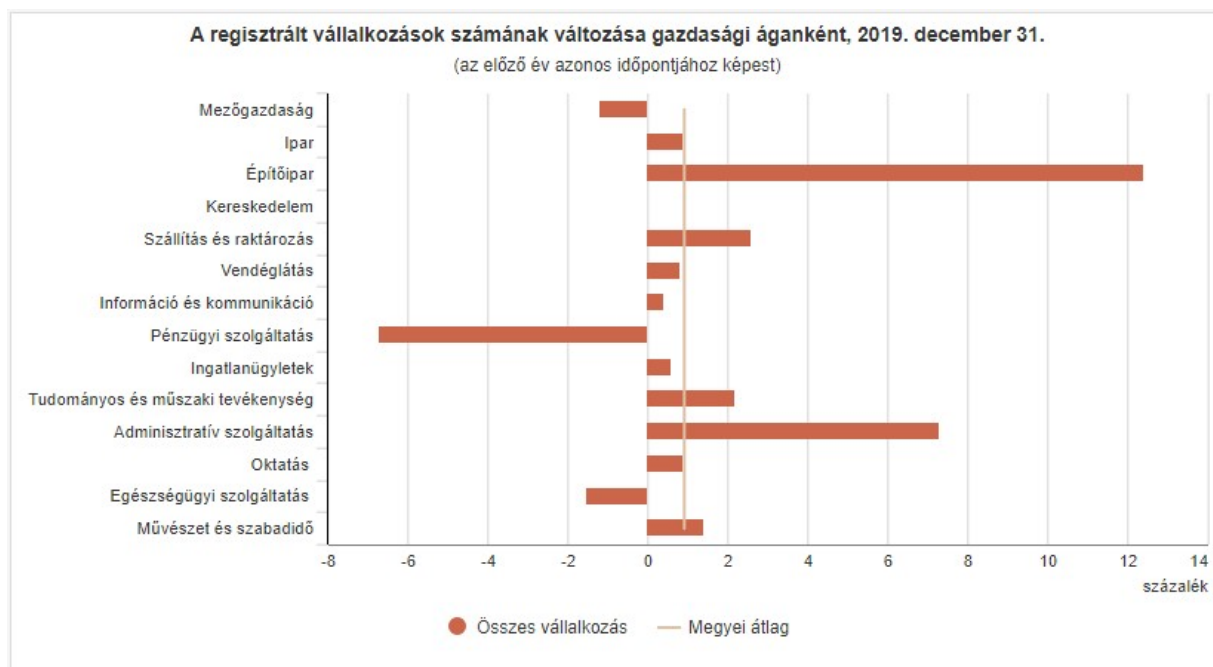
5.1 Helyzetelemzés az SKV lefolytatása érdekében

5.1.1 Gazdasági, társadalmi helyzet

Gazdaság

A HMTK helyzetelemzése részletesen elemzi és pozicionálja a megye gazdasági helyzetét, az adatok időbeli alakulására, az aktuális trendekre is kitérve.

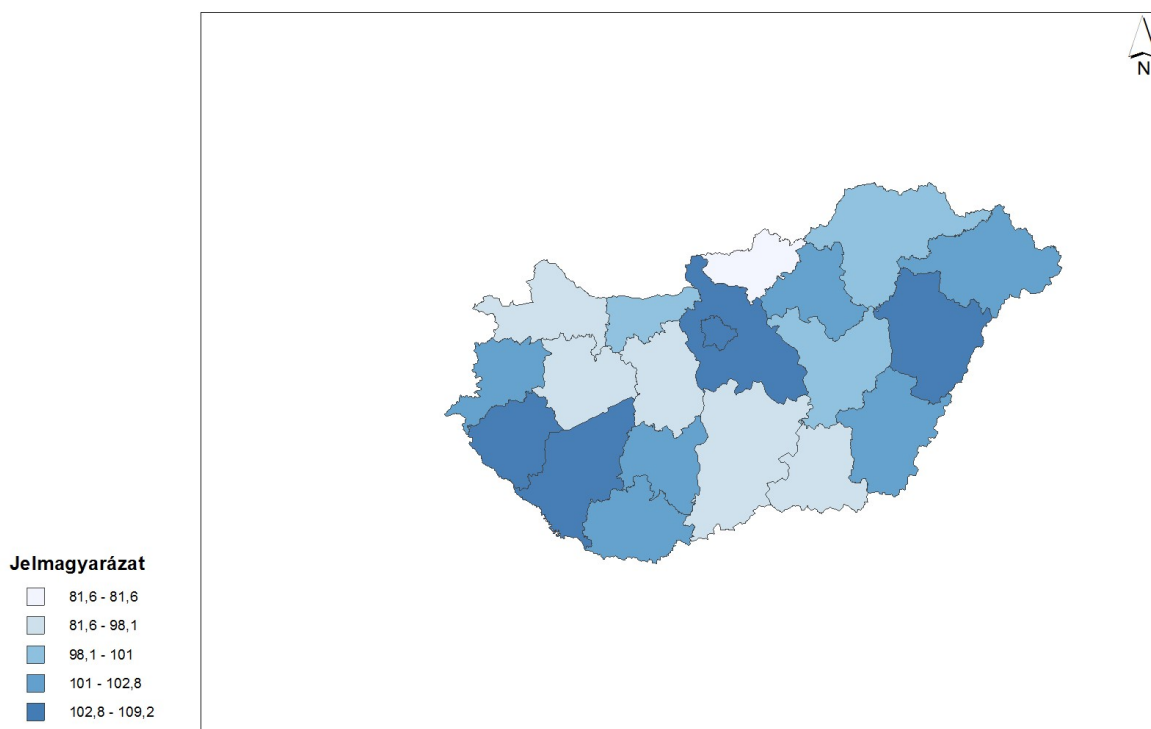
Az egy főre jutó bruttó hazai termék mutató esetében (egy főre jutó bruttó hazai termék a megyei átlag százalékában, 2018) mutató alapján a megyék között Heves megye a 10. helyet foglalja el 74,6%-os értékkel¹.

2019-ben a 4 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások Heves megyei telephelyein 1546 milliárd forint termelési értéket állítottak elő, összehasonlítva áron 4,5%-kal (országosan 5,3%-kal) többet, mint egy évvel korábban.

¹ STADAT – 6.3.1.2. Egy főre jutó bruttó hazai termék (2000–) (ksh.hu)

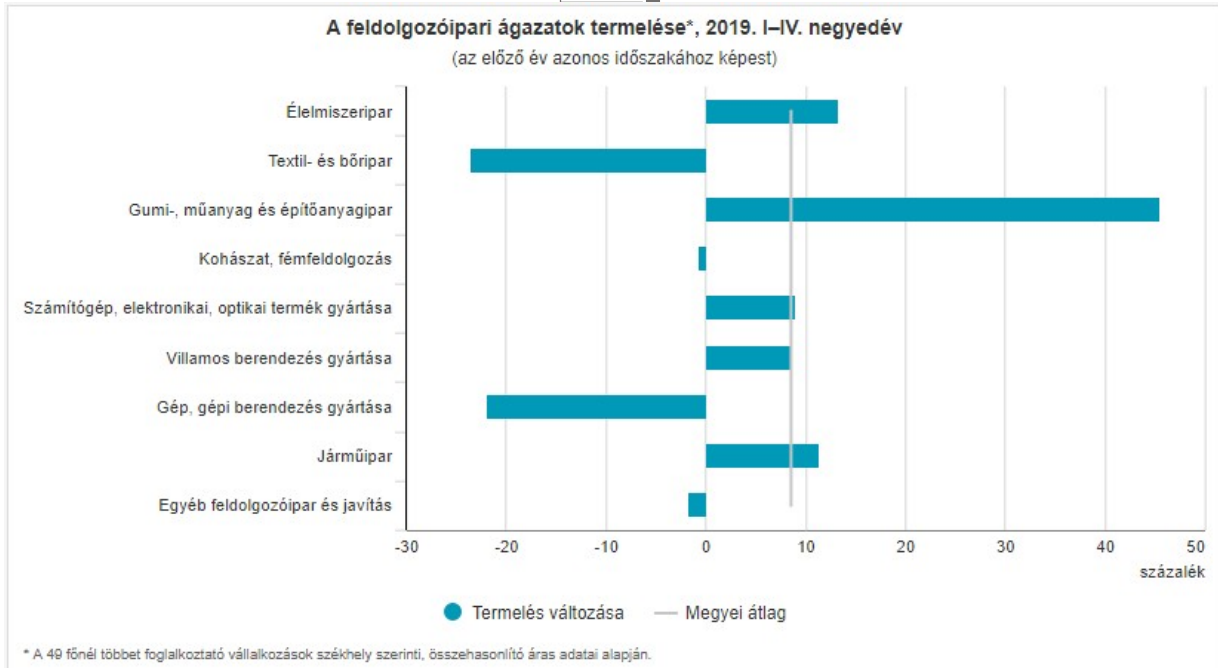
Ipari termelékenységi index, telephely szerint (4 fő feletti vállalatokra), 2018 (%)

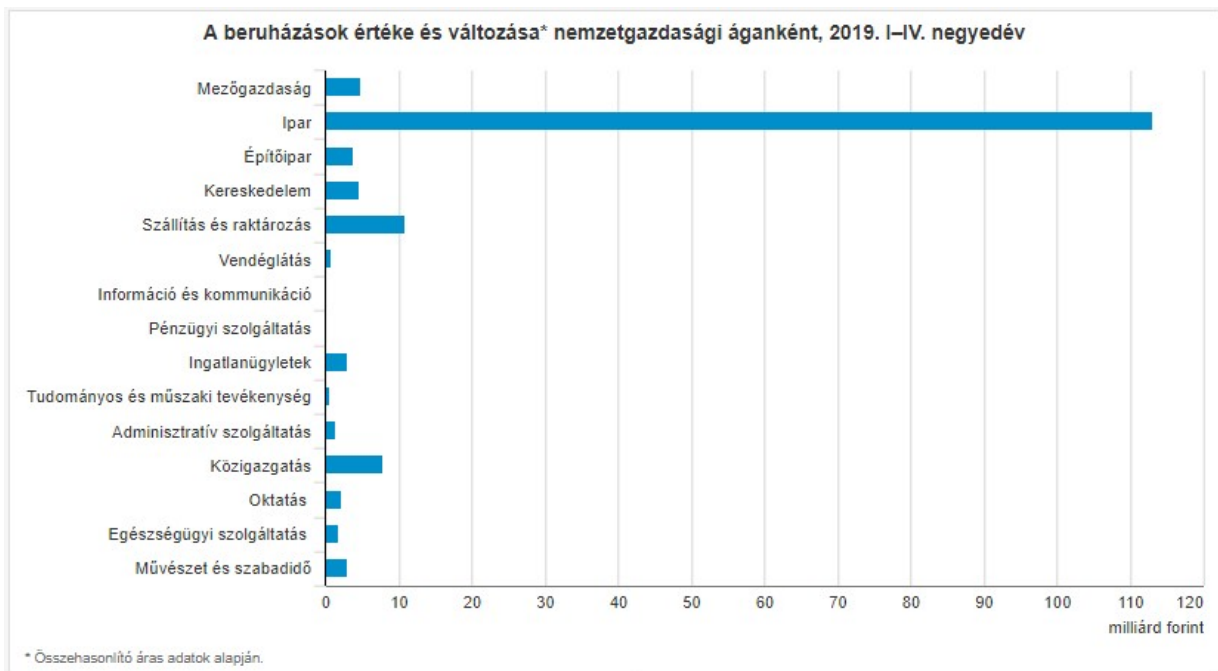
Nyomtatás dátuma: 2020.12.07. 10:55:46

A 49 főnél többet foglalkoztató, megyei székhelyű ipari vállalkozások termelési értéke 1396 milliárd forintot tett ki, ami összehasonlító áron 8,5%-kal meghaladta az előző évit. Ehhez elsősorban az ipari teljesítmény mintegy felét adó elektronikai ipar kibocsátásának 9,1%-os, valamint a második legjelentősebb súlyt képviselő járműgyártás 11%-os bővülése járult hozzá.

Az ipari értékesítés volumenének 9,6%-os emelkedését a belföldi eladások 1,3%-os mérséklődése és az export 12%-os bővülése határozta meg. Az exportbevételek volumennövekedéséhez leginkább az elektronikai ipar és a járműipar járultak hozzá. A belföldi eladások csökkenését pedig főként a villamos berendezés gyártása okozta. Az értékesítésből származó bevétel 14%-a hazai eladásokból, 86%-a exportból származott.

A Heves megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2019-ben 158 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, összehasonlító áron 15%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál. Országosan 6,9%-os növekedés történt.

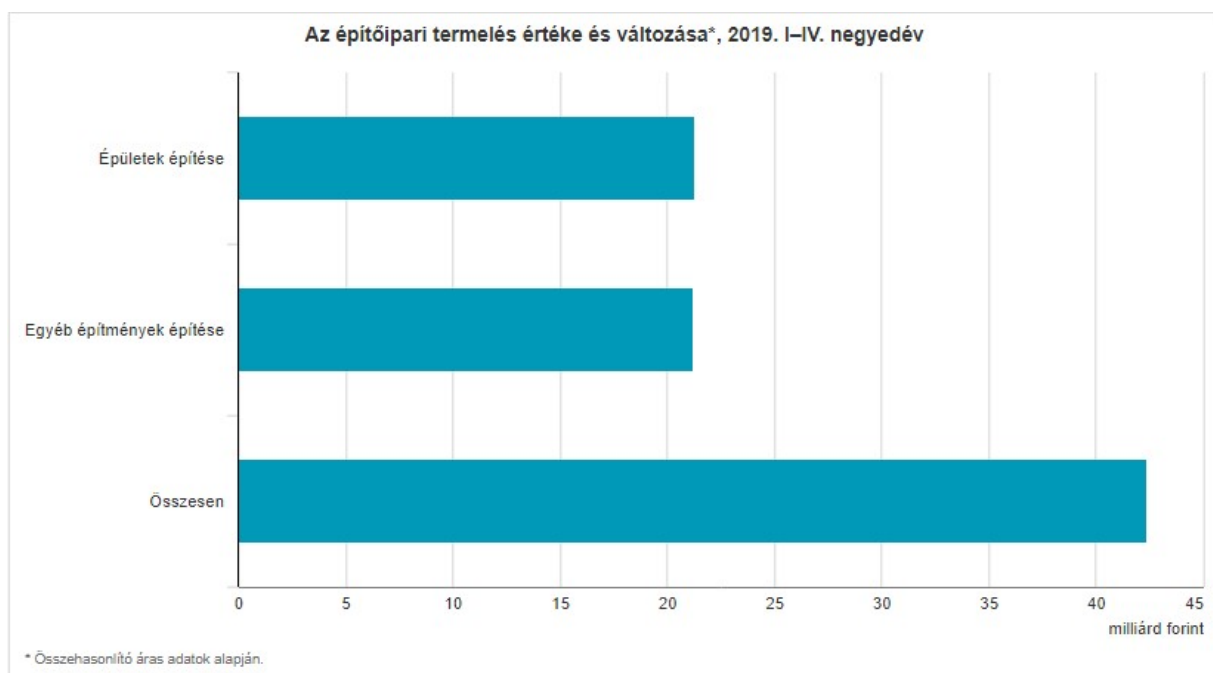
A feldolgozóiparba összpontosult a beruházások 60%-a. A fejlesztési források további 7,8%-át az energiaiparban, 6,9%-át a szállítás és raktározás területén használták fel. A többi gazdasági ág részesedése a teljesítményértékből egyenként 5% alatt maradt. A szállítás és raktározás beruházásainak volumene 32%-kal nőtt, az energiaiparé 3,4, a feldolgozóiparé 12%-kal csökkent. A feldolgozóiparon belül az elektronikai iparban, a járműiparban és az élelmiszeriparban valósultak meg a legnagyobb értékű beruházások.

Anyagi-műszaki összetétel szerint a fejlesztési források 29%-át épületek és egyéb építmények építésére, 49%-át import, 21%-át belföldi gépek, berendezések és járművek beszerzésére fordították. Az épületek és egyéb építmények beruházási volumene 29%-kal visszaesett. A külföldi gyártású gépek, berendezések és járművek teljesítményértéke összehasonlító áron 5,3, a hazaiaké 14%-kal csökkent. Az értékadatok alapján a gépek, berendezések és járművek 70%-a importból származott.

A Heves megyei székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások 2019. évi termelési értéke 42,4 milliárd forint volt, ami összehasonlító áron 31%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. (Országosan 21%-os volt a bővülés.) A kibocsátás az országos 1,4%-át adta, az egy lakosra jutó 144,3 ezer forint termelési érték az országos átlag 45%-át érte el.

Építményfőcsoportok szerint a kibocsátás felét kitevő épületépítések volumene 11, a másik felét adó egyéb építmények építéséé 62%-kal nőtt.

Az építőipar ágazatai közül a teljesítmény harmadát a speciális szaképítési munkák elvégzésére, 35%-át az egyéb építmények kivitelezésére, 32%-át pedig az épületépítésre szakosodott vállalkozások állították elő. A speciális szaképítés kibocsátása 9,9, az egyéb építmény építéséé 78, az épületépítés ágazatáé pedig 21%-kal emelkedett.

A vállalkozások január–december folyamán 36,3 milliárd forint értékű új szerződést kötöttek, 46%-kal többet, mint az előző évben.

A december végi 2,4 milliárd forint értékű szerződésállomány volumene 8,3%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.

A megye déli része, valamint a Bélapátfalvai kistérség vállalkozássűrűsége a legkisebb, míg a középső tengely ezer főre jutó vállalkozásainak száma magasabb. Előbbiekben nagyobb az egyéni vállalkozások, illetve a mezőgazdasági vállalkozások aránya. A szolgáltató szektor legjelentősebb az Egri kistérségben. A nonprofit szektor szintén a középső területeken erős.²

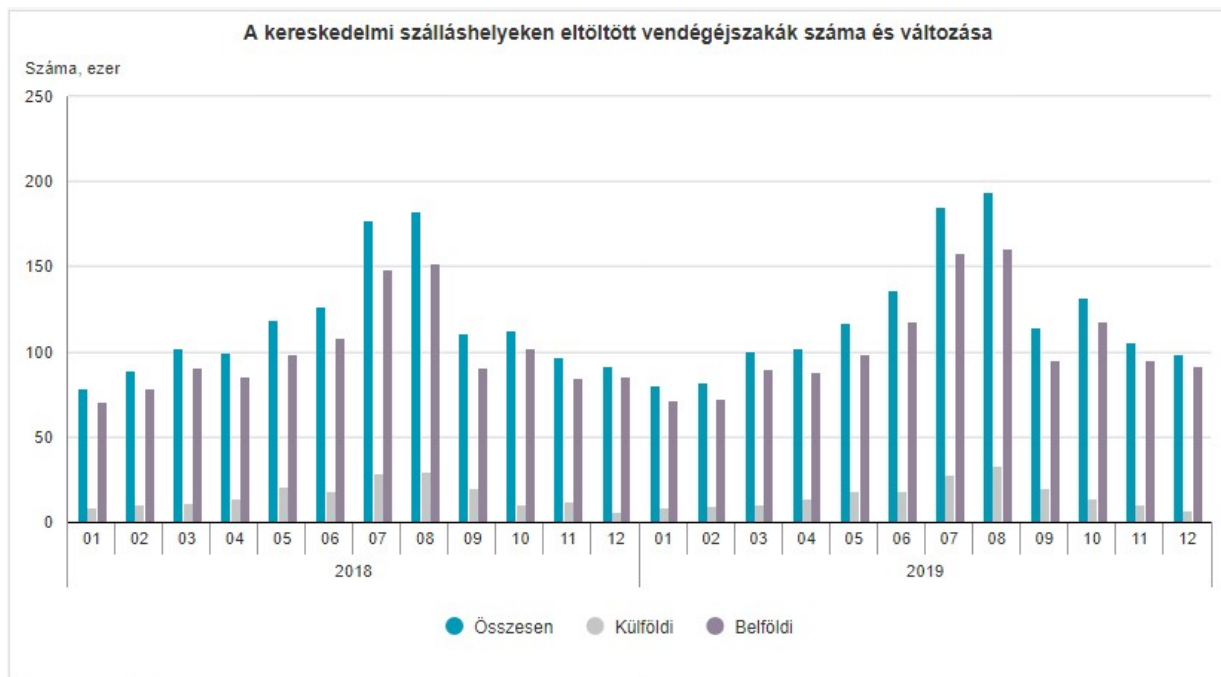
² [Fókuszban a megyék \(ksh.hu\)](http://fokuszban.amegyek.ksh.hu)

Heves megye kereskedelmi szálláshelyeit 2019-ben 645 ezer vendég összesen 1 millió 451 ezer vendégéjszakára vette igénybe. A vendégek és a vendégéjszakák száma is az országosnál jobban, 4,1, illetve 4,4%-kal nőtt az előző évhez képest. A vendégéjszakák 79%-át kitevő szállodákban 5,1%-kal emelkedett a forgalom.

A vendégek 89%-át adó belföldiek 5,0, a külföldiek 0,5%-kal több vendégéjszakát töltek el a szálláshelyeken.

A külföldi vendég-éjszakák 24%-át a lengyel vendégek tették ki, vendégéjszakáik száma 12%-kal fogyott az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Emellett jelentős volt a Szlovákiából, Csehországból és Németországból érkezők vendégforgalma is.

A kereskedelmi szálláshelyek 2019-ben 27,2 milliárd forint bruttó árbevételt értek el, folyó áron 10%-kal többet, mint egy évvel korábban. Az összes bevétel 51%-át adó szállásdíj összege 9,1, az egyéb szolgáltatások bevétele 12, vendéglátásé 11%-kal nőtt. Az elfogadóhelyeken SZÉP-kártyával 4,0 milliárd forint értékben fizettek, ami folyó áron 48%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.³

A koncepcióban foglaltak alapján a foglalkoztatás-bővítő gazdaságfejlesztés a megye legfontosabb célja, amely megjelenik az átfogó célok között, de áthatja a stratégiai célokat is, így a megye három, a koncepcióban megjelölt térségének fejlesztési irányait. A gazdaságfejlesztés épít a helyi adottságokra, és figyelembe veszi a környezeti szempontokat és értékeket. Így megállapítható, hogy a környezeti szempontok integráltan megjelennek a gazdasági célok elérése mellett.

A KKV szektor fejlesztése külön megjelenik a Koncepcióban. A KKV-k sajátosságaira tekintettel (tőkéhez jutás nehézségei, piaci érdekérvényesítés korlátozottsága, stb.), de az elmúlt időszak gazdasági folyamatait is figyelembe véve, fontos törekvés a piaci szereplők együttműködésének, hálózatosodásának elősegítése, a vállalkozások mellett megemlítve az oktatási intézmények, kutatóhelyeket. Éppen ezért indokolt lehet hangsúlyozottabban megjeleníteni a Heves megyében

³[Fókuszban a megyék \(ksh.hu\)](http://fokuszban.a.megyek.ksh.hu)

telephellyel rendelkező nagyvállalatok és KKV-k közötti együttműködés, termelőicsoportok, beszállítói program kialakításának, támogatásának fontosságát. Kiemelten jelenik meg azon törekvés, hogy a nagyberuházók kiszolgálása mellett önálló termékpalletta is megjelenjen akár a Heves Brand termékcsaládon belül is, de mindez a szolgáltatóipar frekvenciált célja is lehet.

A gazdasági területek élénkítése érdekében a koncepció egy átfogó több területet érintő fejlesztési lehetőséget tár fel, amely esetében javasolt azon elemek egységes összevonása, amely a teljes vertikumot lefedik. Ezen elemek az Ipar 4.0 és a helyi KKV-k fejlesztésének egységét hozhatják, valamint feloldhatják az élőmunka igényes és automatizált rendszerek kialakítása közötti ellentétet. A gazdaság fejlesztésnek elengedhetetlen feltétele az automatizáció kialakítása, amely mind minőségben, mind hatékonyságban kellő biztonságot ad, azonban nem elhanyagolható azon cél, hogy a helyi lakosság megtartása szükséges a vidéki területek fennmaradása érdekében. A falusi és kisvárosi környezetben talán nem is elegendő azon cél megfogalmazása, hogy helyben tartsák a lakosságot, mint a gazdaság mozgatórugóinak alapegysége, hanem szükséges belefoglalni a további lakosság vonzását és ennek érdekében a szükséges infrastruktúra kialakítása is kellő hangsúlyt kell, hogy kapjon. Ezen célok ugyan megjelennek a társadalmi prioriták között, de javasolt ezek gazdasági szempontú megközelítése is.

Nagyobb hangsúly kellene fektetni a munkaerő piaci szolgáltatások fejlesztésére, szélesebb körű kiépítésére. A szabad vállalkozói zónák többször megjelennek az anyagban. Mivel a két kijelölt kistérség a megye északi és déli részén, gazdaságföldrajzi tekintetben viszonylag kedvezőtlen területen helyezkednek el, a zónák vállalkozó vonzó képességét komplex módon, több eszközzel kell majd javítani.

A magas hozzáadott értékkel rendelkező termékek előállításához mellett még fontosabb a versenyképes árú, nagy mennyiségű élelmiszertermelés. Ehhez ésszerű költségcsökkentés kell elérni a termelési lánc minden eleménél (precíziós mezőgazdaság, megújuló energiafelhasználás, élőmunkaigény csökkentés, újra használható csomagolóanyagok).

Az energiahatékonyságot javító beruházások, a megújuló energia alapanyagot előállító és feldolgozó kapacitások indukálnak olyan beruházásokat, melyek ezen szektorban használatos gépek, berendezések, eszközök előállítását szolgálják. Ezek hatása a munkaerő és az energiafüggőség területén is hatással bírnak, kiaknázásukat kiemelt célként javasolt megemlíteni.

Kiemelt terjedelemben foglalkozik a koncepció több prioritás esetében is a turizmussal lehetőségeivel. Ezen belül a gyógyturizmussal, a falusi és az egyéb szolgáltatási szektor speciális ágaira épülő (horgászat, sport, vadászat) területeivel. Ezen irányok a munkahelyteremtésben szintén prioritást élvezhetnek, hiszen az ipari fejlesztésekkel ellentétben ezen területek jelentős mértékben igénylik a hozzáadott élőmunkát. Heves megyében 4 helyen van OGYFI által minősített gyógyvízre épülő szolgáltatás: Bükkszék, Parádfürdő, Eger várfürdő és Eger Flóra Hotel, mely gyógyszálló. Ezen túlmenően mind apró, mind nagyvad és hal tekintetében jelentős potenciállal rendelkezik a megye. A sportok tekintetében a természetközeli túralehetőségek és idényjelleggel a vízi sportok egyaránt jelentős tárházat biztosítanak mind a belföldi, mind a külföldi turisták részére. A koncepcióban megfogalmazottakon túl javasolt a későbbi időszakra külföldi médiamegjelenések ütemezése, amely a teljes megye bemutatásában szerepet kaphatnak.

A koncepció nagy teret szentel a mezőgazdaságnak, termékpályáknak, élelmiszerbiztonságnak, feldolgozási szint növelésének. A közösségi agrárpolitika új irányokat fogalmazott, helyezett előtérbe az agráriumban, előtérbe került az ökoszisztéma megőrzése, javítása és a vidékfejlesztés társadalmi dimenziója. A területi alapú és termeléshez kapcsolódó támogatások csökkenése várható a

továbbiakban. Ugyanakkor a tájhasználat hangsúlyozása, a termelői csoportok, magasfeldolgozási szint kiemelése fontos pozitív elem.

Az információs társadalommal erősítése további biztató cél, amely esetében javasolt a precíziósmezőgazdaság, és megújuló energiaforrás által működtetett zárt részben rendszerek (üvegházak, fólia sátrak) lehetséges fejlesztési irányainak feltárása. Az ezekhez kapcsolódó az informatikai rendszerek által biztosítható távoli elérési lehetőségek újabb kitörési pontot adhatnak a megye társadalmi és öregedő társadalmi struktúrájának kiegyenlítésére.

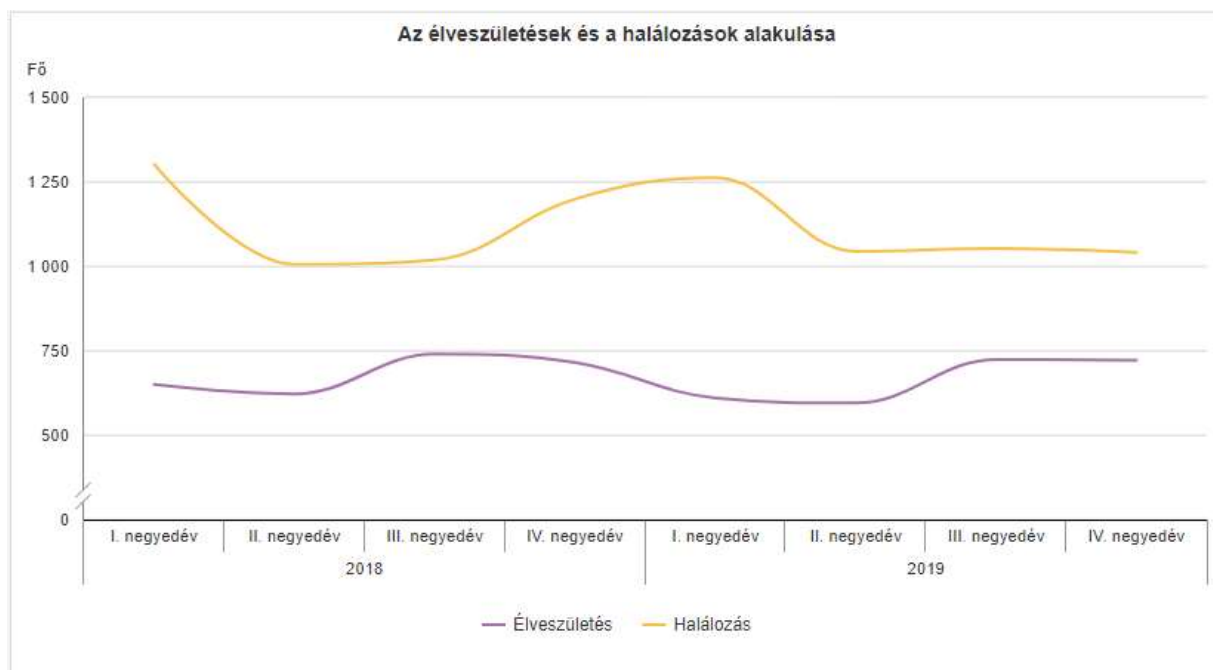
Társadalom

Heves megye lakónépessége 2019. január 1-jén 295 ezer fő volt, 0,4%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.

2019-ben összesen 2650 gyermek jött a világra, és 4400 fő hunyt el. Az élveszületések és halálozások száma egyaránt 2,8%-kal kevesebb volt, mint 2018-ban.

A születések és a halálozások egyenlegeként kialakult természetes fogyás 1750 fővel csökkentette a megye lakónépességét, ez a veszteség 2,7%-kal kisebb volt az előző évinél.

A házasságkötések száma emelkedett: 2019-ben 1900 házasságot anyakönyveztek, 28%-kal (420-szal) többet, mint egy évvel korábban. A 2020-as év összegzése a világjárványra tekintettel sokkal árnyaltabb képet eredményez, amely mind a társadalmi, mind a gazdasági tendenciákat felülírja.

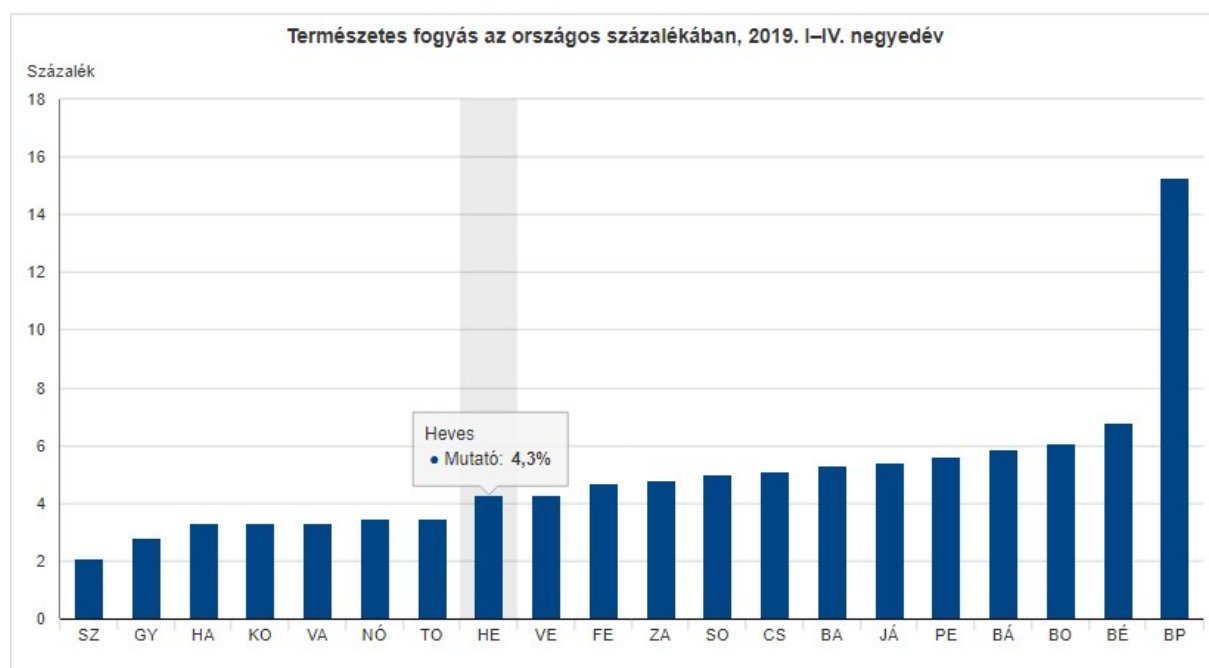
A koncepcióban bemutatott társadalmi mutatók jól írják le a megye helyzetét az országos folyamatokban, valamint megfelelő részletességgel elemzik a trendeket, beleértve a vírushelyzet okozta tendenciákat is. A koncepcionális irányok meghatározása során kitérnek annak fontosságára is, hogy állandó monitorozó rendszer kiépítése és fenntartása szükséges, amely már a beavatkozási pontok meghatározásához megfelelő alapot nyújthat, valamint állandó visszacsatolást eredményez.

Éppen ezért az eddigiek mellett javasolt a helyzetelemzés kiegészítése a társadalom állapotát, szerkezetét szemléltető több mutató bemutatása, vizsgálva azt is, hogy a megyén belül meghatározott három fejlesztési földrajzi területek esetében milyen eltérést mutatnak, a veszélyhelyzet okozta hatások miként jelentkeznek. A munkanélküliség esetében javasoljuk bemutatni a területi különbségek mellett annak szerkezetét (tartós munkanélküliség kimutatása). A társadalmi tőke növelésének és az integrációnak egyik fontos eleme a gyermekek helyzetének bemutatása az oktatásban résztvevő hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának megalapozása érdekében, elősegítve ezzel a társadalmi integrációt.

Fontos hangsúlyozni, hogy a nemzetközi tendenciáknak megfelelően a társadalmi rétegek környezettudatosságát is szükséges mérni, valamint az oktatásban is megjeleníteni annak fontosságát. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a fenntarthatóság minden társadalmi réteg esetében más helyen jelnet potenciált, és kitörési pontot. A természeti elemek konzerválásának, ökotudatos használatának alapjai már a társadalmi különbségekben is megjeleníthetők.

Népességi folyamatok

A megye népességét tekintve a hatodik legkisebb megye a 19 megye között⁴ a KSH területi adatai szerint a maga háromszázezret meghaladó lakosával.

A dinamikus népességi adatokat tekintve a jelenlegi népességi adatokat összevetve a korábbi éves (2019) adatokkal megállapítható, hogy a megye népességfogyása kevésbé erősödő tendenciát mutat (95,7%). A megyére tehát jellemző az országosan általánosnak mondható népességfogyási tendencia. Ezen megállapítások az egész világot érintő vírus okozta hatásokat nem tartalmazzák még, azok tényleges hatásnak feltárása csak a következő években valósítható meg.

A természetes fogyás a legnagyobb mértékű a megye északi és keleti részén (Bélapátfalvai és Pétervásárai járás) és legkisebb a legfejlettebb Egri járásban, valamint Hevesi járásban⁵ Az elvándorlás

⁴http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd003b.html

⁵<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/nepmozg.html?mapid=wns003&layer=regi&color=1&m>

egyenlege meggyeszerre negatív, de a déli területeken a legjelentősebb (Füzesabonyi és Hevesi kistérség, 2016.)⁶, míg az élveszületések száma itt a legmagasabb. Itt a legmagasabb az óvodás⁷ és általánosiskolás korú gyermekek aránya is magas, de az Egri járásban a 2. legmagasabb.⁸

Az adatokat tekintve a helyzetelemzés helyesen állapítja meg megyei szinten a népességi tendenciákat. A lakosság fogyása, elöregedése várhatóan tartós tendencia lesz.

Képzettségi adatok, oktatás

A társadalom összetétele szempontjából - különösen a gazdasági vonatkozásokat is tekintve - fontos jellemző az iskolai végzettség alakulása.

A 15 éves és idősebb népességből legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzettek aránya országosan 91,6 %-ot mutatott, míg ez a megyében 89,1% volt.⁹A 18 éves és idősebb népességből legalább középiskolai érettségivel rendelkezők aránya országosan 42,6%, Heves megyében ez az érték 40,7%, a régióban a legkedvezőbb.¹⁰

A 25 éves és idősebb népességből felsőfokú oklevéllel rendelkezők aránya a megyében 13,04%, BAZ megye 12,51 %, míg Nógrád megye 9,96 %.

Az oktatási infrastruktúrát tekintve az óvodák tekintetében elmondható, hogy az óvodai férőhelyek száma kistérségi szinten megfelelő, az északi térségekben a kihasználtság a legalacsonyabb.¹¹ Jelzés értékű, hogy az óvodai feladatellátási helyek egyharmadában van internet.¹² Kedvező azonban a helyzet az általános iskolák esetében, ahol a feladatellátási helyek majdnem mindegyikében van internet, és a számítógépet használó tanulók aránya is megfelel az országos trendeknek. A pedagógusok száma az ellátott gyerekekhez viszonyítva országosan sem mutat nagy szórást, így e tekintetben Heves megye adatai is illeszkednek a trendekhez.

A nemzetközi gazdasági szerep növelése érdekében szükséges a nyelvoktatás preferálása, annak érdekében, hogy a középiskola végére a diákok legalább egy nemzetközileg is jelentős idegen nyelvet tudjanak használni. A sikeres export, a kooperáció fejlesztéséhez nélkülözhetetlenek a nyelveket beszélő vállaltvezetők, mérnökök, reklámszakemberek.

Foglalkoztatás

A foglalkoztatási adatokat tekintve, az előzőekben is tapasztaltak szerint a megyén belül eltérő területi jellemzők rajzolódnak ki. A nyilvántartott álláskereső aránya a munkavállalási korú népességből a megye déli és északi térségében magasabb, a megyei adat a régióban a legkedvezőbb.¹³ Szembeötlő,

[eth=sug&catnum=4](#)

⁶<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/nepmozg.html?mapid=wms003&layer=regi&color=1&meth=sug&catnum=4>

⁷<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/oktat.html?mapid=zoi002&layer=regi&color=1&meth=sug&catnum=4>

⁸<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/oktat.html?mapid=zoi002&layer=regi&color=1&meth=sug&catnum=4>

⁹<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>

¹⁰<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>

¹¹<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/oktat.html?mapid=zoi001&layer=regi&color=1&meth=sug&catnum=4>

¹²<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>

¹³<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/munkan.html>. 2016.

hogy a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya a nyilvántartott álláskeresők körében különösen a megye déli részén (Hevesi és Füzesabonyi kistérség) magas, de az országos adatokat nézve a megye is kedvezőtlen helyzetben van.¹⁴

Jövedelem

A jövedelmi viszonyokat tekintve Heves megye a nettó keresetek esetében a megyék között a 8. helyet foglalta el (249.650 Ft) 2016-ban.¹⁵

A főbb társadalmi trendek tehát:

- országos folyamatokat leképező adatok
- fogyó népesség
- elöregedő társadalom
- területi eltérések megyén belül.

Azaz a koncepciónak ezen folyamatok, problémák kezelésére kell kitérnie. Szükséges, hogy segítse a megye területi felzárkózását, megoldást találjon a periférikus, fejletlenebb térségek felzárkózására oly módon, hogy a környezeti szempontokat is megfelelően figyelembe veszi. Mindezeket túl a jelen kihívása a stabil gazdasági és társadalmi viszonyok kialakítása, amelyek egy pandémiára is választ adhatnak.

<u>Név</u>	<u>Érték</u>
Budapest	365 048
Győr-Moson-Sopron	292 237
Fejér	278 972
Komárom-Esztergom	272 152
Pest	262 773
Vas	262 390
Tolna	256 147
Heves	249 650
Veszprém	247 383
Csongrád	237 134
Bács-Kiskun	235 453
Zala	228 730
Baranya	225 133
Hajdú-Bihar	221 724
Jász-Nagykun-Szolnok	221 440
Borsod-Abaúj-Zemplén	219 950
Somogy	212 747
Nógrád	209 174
Békés	207 172
Szabolcs-Szatmár-Bereg	194 309

5.1.2 Környezeti helyzet bemutatása

A koncepció helyzetelemző, helyzetértékelő része részletesen bemutatja a megye természeti erőforrásainak és környezeti állapotának a helyzetét, beleértve a környezeti állapotra hatást gyakorló infrastruktúrákat is.

¹⁴<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/munkan.html>. 2016.
¹⁵<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/imunkaugy.html>. 2016.

Domborzat

Heves megye az Északi-középhegység közepét és a hozzácsatlakozó alföldi peremet foglalja el a Tisza folyóig. A két nagytáj találkozása fokozza a térség változatos arculatát. Az alföld síkságából hirtelen kiemelkedő vulkanikus Mátra hegység és a Bükk hegység nyugati része, a Heves-Borsodi-dombság, továbbá a Mátraalja és a Bükkalja egy része tartozik Heves megyéhez. A táj geológiája és természetes növénytakarója igen változatos. A Mátra hegység andezitből áll, a Bükk tömegét főleg mészkő alkotja. A hegység alsóbb részein molyhos tölgyes, a lejtőn gyertyános tölgyes, a hegytetőkön bükkös fejlődött ki. A környéken a korai emberi kultúrák nyomai lelhetők föl, a szilvászvárad Istállós-kői barlangban az ősember jelenlétét is igazolja. A megye hazánk kisebb területű megyéi közé tartozik, területe az országénak 3,9 %-a.

A megye változatos természetföldrajzi adottságát bizonyítja, hogy mint mezőrégió jelen van a Mátravidék (Központi-Mátra, Mátraalja, Mátralába), Bükkvidék (Központi-Bükk, Bükkalja), Észak-Magyarországi medencék (Felső-Zagyva-Tarna közti dombság, Gömöri-Hevesi dombság), Közép-Tiszavidék, Észak-alföldi Hordalékkúp-síkság (Tápió-Galga-Zagyvavidék, Gyöngyös-Hevesvidék).

A Zagyva és a Tarna között helyezkedik el hazánk legmagasabb hegysége a Mátra. Eredetét és felépítését nézve a Kárpátok vulkanikus eredetű, belső övezetének tagja. A megye területén található Magyarország (illetve a Mátra) legmagasabb pontja: Kékestető. A megye keleti részén helyezkedik el a Bükk hegység. A hegység fő tömegét triász mészkő építi fel.

Észak-Magyarországi medencék a Mátra és a Bükk északi homlokterében helyezkednek el. A medencék felszíne dombvidéki jellegű. Észak-alföldi Hordalékkúp-síkság alig észrevehetően válik el a Mátraalja és a Bükkalja törmeléklejtő övezetétől. A vidék mélységbeli magvát a bükki jellegű üledékek alkotják. A síkság Heves megyére eső nyugati részét a Zagyva, középső területén a Gyöngyös, a Tarna és a bele torkolló mátrai patakok, keleten a Laskó és Eger patakok hordalékkúpjai építik.

Növény Földrajzilag a pannóniai flóratartományba tartozik, melyen belül három flórajárás található a megyében. Ezek közül önálló flórajárás a Matricum.

Éghajlat

A megye klímáját befolyásolja a hegyvidék és az alföldi terület közötti 400-900 m-es szintkülönbség. A felszín erős függőleges tagoltsága miatt igen változatos éghajlati sajátosságok, mikroklimák jellemzik. Az évi középhőmérséklet 8-10 C fok közötti, a magasabb területeken 8 C fok alatt, a déli részeken 10 C fok felett van. A napsütéses órák évi összege közepes tartalmú: 1800-1900 óra. A tenyészidő (április-szeptember) napsütése az ország nyugati részét nem számítva Eger környékén a legkisebb. A hegységekben 1350 óra, a déli, alföldi területeken eléri az 1450 órát. A tenyészidő hőösszege az alföldi területeken 3100-3200 C fok-ot éri el, a hegyvidéki területeken 2900 C fok alatt marad.

A két külön tájegység minden éghajlati elemre rányomja a bélyegét. A Mátra és a Bükk hűvös, de kiegyenlített éghajlatával részben az alföldi területen melegebb, de kontinentálisabb (a szélső értékek távolabb esnek egymástól) klíma jellemző. A téli napok (napi maximum 00 C fok vagy ez alatt és ezen belül) a zord (napi maximum - 10 c fok alatt száma a hegyvidéki területeken a legmagasabb országos számot éri el (40 ill. 20 nap felett). A megye déli területein 30 nap alatt marad évi átlagban. A hőségnapok (napi maximum 30-35 C fok között) száma a hegyvidéki területeken 10 nap alatt marad, az alföldi területeken 20-25 nap is előfordul.

A hegyvidéki területeken az évi középhőmérséklet vertikálisan alakul: + 7,5 C foktól + 10,5 C fokig. A téli félév középhőmérséklete 0 C fok és + 3 C fok között változik a tengerszint feletti magasságtól

függően, a nyári félévet 13 C fok - 18 C fok jellemzi. A csapadékeloszlás kedvező. A hegyvidéki területek magasabb szintjein eléri az évi 800-900 mm-t, az évi eloszlása egyenletesnek mondható. A megye déli területei 550-600 mm csapadékot kapnak. Ezen terület csapadékeloszlása nem olyan egyenletes, mint a hegyvidéki területeken. A csapadék maximuma kora nyáron van, a nyári félévben 350-450 mm, a téli félévben 250-350 mm csapadék hullik. Télen a magasabb csúcokat több mint 100 napig, az alföldi területeket 20-30 napig hó is boríthatja.

A szél iránya és sebessége a területen rendkívül változatos, ami a tagolt domborzati felület következménye. Az észak-északkeleti szelek a leggyakoribbak. A völgyek irányába eső, szélcsatornaszerű áramlás a legjellemzőbb.

Vízrajz

Heves megye rendkívül gazdag felszíni vizekben és jelentős vízkészletekkel rendelkezik, amelyek megőrzése nem csak helyi, hanem nemzeti érdek is. A megye természeti adottságai alapján az ország egyik legváltozatosabb vidéke.

Heves megye legjelentősebb folyóvizei a Mátra nyugati oldalán a Zagyva, a keleti oldalon a Tarna, a Mátra és a Bükk határán az Eger patak és a Laskó-patak. A megye délkeleti részét a Tisza, illetve a Tiszató határolja. A vízhálózat legmeghatározóbb folyója az előbb említett Tisza folyó, amelynek vízgyűjtőterületéhez tartoznak a megye egyéb vízfolyásai.

Az éghajlat viszonylag kiegyenlített, a síkvidéki területek kontinentális, a hegyvidékek szubkontinentális jellegűek. A megye több nagy méretű tóval rendelkezik melyek több helyen a települések vízellátását is segítik, illetve üdülési potenciállal is rendelkeznek. (Adácsi, Alatkai, Búzásvölgyi, Egerszalóki, Gyöngyös-Rédei, Köszörű-völgyi, Markazi víztározó stb.)

Heves megye forrásokban nem mondható gazdagnak. Oka ennek egyrészt a hegységek közege, mely nem kedvez a forrásképződésnek, másrészt az a körülmény, hogy a dombokat és hegytetőket, - különösen a Mátrától éjszakra eső fennsíkon - megfosztották a csapadék gyűjtését elősegítő erdőktől, s így a kevés számú forrás is, a melegebb nyár folyamán, többnyire kiapad.

Parád, Mátraderecske, Bükkszék, Recsk és Eger környékén ásvány és gyógyvizek fordulnak elő. Tavasszal, vagy felhős szakadások alkalmával megduzzadnak ugyan a patakok, sőt néha nagy károkat is okoznak, de a nyár folyamán annyira kiapadnak, hogy csak a fenéken csörgedezik csekélyke víz.

Természet és tájvédelem

A természetvédelmi területeknek nagy jelentősége van a megye jelenlegi térszerkezetében, mivel a védett területek az országos átlag feletti értéket mutatnak. A megye területe természetvédelmi szempontból különleges értékek hordozója, mely alapvetően abból adódik, hogy a hegyvidék és Alföld ütközőövezetként sajátosan gazdag biodiverzitás alakult ki.

A helyi jelentőségű védett természetvédelmi területek és kategóriák ügyében a helyi jegyzők az illetékesek, a vonatkozó információkkal a helyi önkormányzatok rendelkeznek. Magyarország területén 2014 db helyi jelentőségű védett természeti területek található melyből Heves megye területén 68 lelhető fel.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) 23. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében a törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár. A Tvt. 28. § (5) bekezdése értelmében a védett források,

víznyelők, földvárak, kunhalmok országos jelentőségű természeti értékeknek minősülnek. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek minősülnek.

A barlangok felszíni védőövezetének kijelöléséről szóló 16/2009. (X.8.) KvVM rendelet melléklete tartalmazza a barlangok felszíni védőövezetként kijelölt ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területeket. Az Országos Barlangnyilvántartás a barlangokra vonatkozó adatokat, dokumentumokat tartalmazó adattár felállításáról a Tvt. 49. § (2) bekezdése rendelkezik, tartalmát a 13/1998. (V.6.) KTM rendelet szabályozza.

A törvény erejénél fogva védelem alatt álló források kataszterezése folyamatban van.

A Vidékfejlesztési Értesítő 2012. évi I. száma (2012. január 13.) tartalmazza a vidékfejlesztési miniszter közleményét az ex lege lápi és szikes tavi védettség érintett területekről, az ex lege védett láppal és szikes tóval érintett ingatlanok jegyzékéről.

Heves megye területén 647 db ex lege védett forrás, 8 db ex lege védett láp, 13 db ex lege védett földvár, 54 db ex lege védett kunhalom és 110 db kijelölt felszíni védőövezet van az egyes barlangok tekintetében.

Természeti értékek

Hosszú távú természetvédelmi cél Magyarország összes földtani alapszelvényének védetté nyilvánítása. A földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről szóló 55/2015. (IX.18.) FM rendelet tartalmazza az eddig kihirdetett védett földtani alapszelvényeket, melyek Heves megye területén az alábbiak:

- Bálvány északi földtani alapszelvény - Nagyvisnyó
- Güdör-kert földtani alapszelvény természeti emlék - Felsőtárkány
- Síkfőkúti földtani alapszelvény természeti emlék - Noszvaj
- Tó-bérc-bánya földtani alapszelvény - Szarvaskő

A kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megóvását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X.27.) FM rendelet alapján a kaptárkövek természeti emlékként védendők. A kaptárkövek, mint természeti emlékek megóvását szolgáló területi lehatárolást és a vonatkozó szabályozást az FM rendelet tartalmazza melyek Heves megye területén az alábbiak:

- Demjéni Bányaél kaptárköve természeti emlék - Demjén
- Demjéni Hegyes-kő -tető és Ereszvény-völgy kaptárkövei természeti emlék - Demjén
- Demjéni Remete-völgy kaptárköve természeti emlék - Demjén
- Egerbaktai Szent-völgy kaptárköve természeti emlék - Egerbakta
- Egerszalóki Menyecske-hegy kaptárkövei természeti emlék - Egerszalók
- Egerszalóki Öreg-hegy kaptárköve természeti emlék - Egerszalók
- Egri Cakó-tető kaptárkövei természeti emlék - Eger
- Egri Mész-hegy déli sziklacsoportjának kaptárkövei természeti emlék - Eger
- Egri Mész-völgy kaptárköve természeti emlék - Eger
- Egri Nyerges-hegy keleti oldalának kaptárköve természeti emlék - Eger
- Egri Nyerges-hegy nyugati oldalának kaptárkövei természeti emlék - Eger
- Noszvaji Dóc kaptárkövei természeti emlék - Noszvaj
- Noszvaji Farkas-kő kaptárköve természeti emlék - Noszvaj
- Noszvaji Pipis-hegy kaptárköve természeti emlék - Noszvaj
- Ostorosi Pajdos kaptárkövei természeti emlék - Ostoros
- Ostorosi Tag-gödör kaptárkövei természeti emlék - Ostoros

- Ostorosi Vizes-völgy kaptárköve természeti emlék - Ostoros
- Siroki Földkunyhó-tető kaptárköve természeti emlék - Sirok
- Siroki Rozsnak-völgy kaptárkövei természeti emlék - Sirok
- Siroki Törökasztal és Bálványkövek kaptárkövei természeti emlék - Sirok
- Siroki Várhegy kaptárkövei természeti emlék - Sirok

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X.16.) FM rendelet alapján védettnek minősül mesterséges üregek.

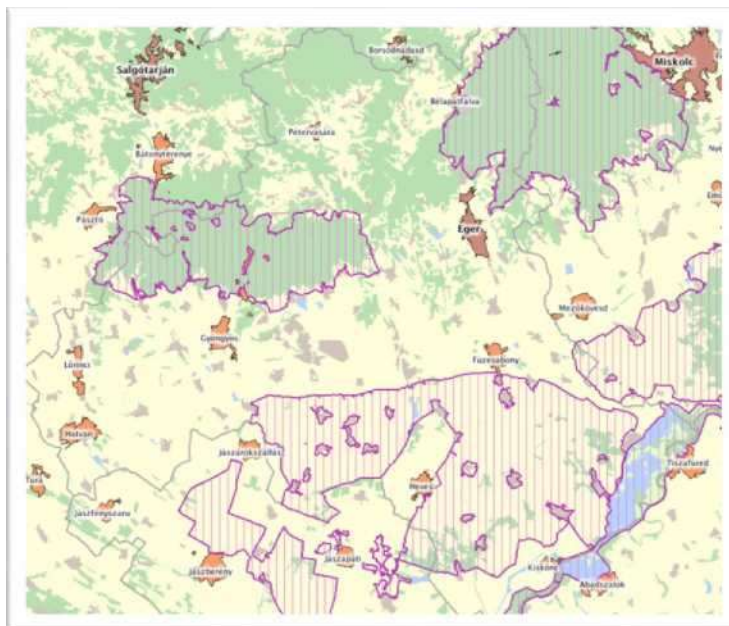
Magyarországra az Európai Unióhoz csatlakozás óta érvényes a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv. Hazánk köteles volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyei, valamint állat- és növényfajai védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának, a Natura 2000 hálózatnak a részeivé váltak.

A Natura 2000 területeket: a különleges madárvédelmi területeket és a különleges természet megőrzési, illetőleg a kiemelt jelentőségű természet megőrzési területeket az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet jelölte ki. Utóbbi területek fokozottan veszélyeztetettek és védelmük elsőbbséget élvez. Az érintett földrészleteket a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 hálózat nem helyettesíti, hanem kiegészíti a természetvédelem hazánkban korábban is alkalmazott eszközeit (a nemzeti parkokat, tájvédelmi körzeteket és természetvédelmi területeket).

Az Európai Unió két természetvédelmi irányelve - az Élőhelyvédelmi (92/43/EEC) és a Madárvédelmi (79/409/EEC) Irányelv - biztosítja a Natura2000 területek jogi alapját, melynek végrehajtása minden tagállam számára kötelező érvényű. A Natura2000 hálózatot a madarak védelmére kijelölt különleges madárvédelmi területek (SPA), valamint az élőhelyek, növény- és más állatfajok védelmére kijelölt kiemelt jelentőségű és különleges természet-megőrzési területek (SCI) alkotják.

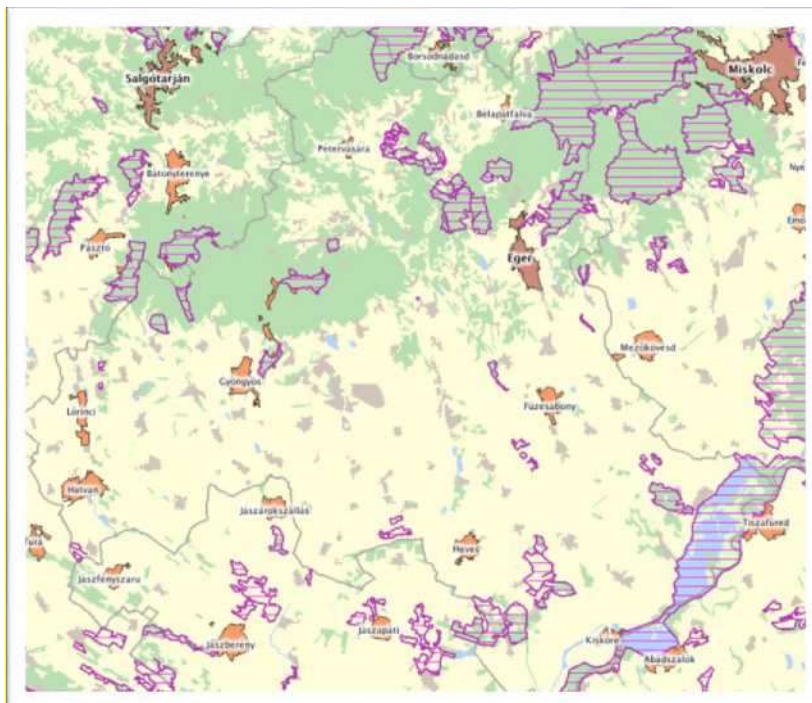
A Natura2000 területek jelentős része átfedésben van a hazai jogszabályok által kihirdetett védett természeti területekkel (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, ex lege láp), de számos korábban nem védett terület is kijelölésre került. A két rendszer (hazai, ill. uniós) együttesen biztosítja a természeti értékek védelmét hazánkban, bár a rájuk vonatkozó szabályok, kötelezettségek eltérőek. Számottevő különbség a Natura2000 területekre vonatkozó közösségi jelentési kötelezettségben van.

A megyében jelentős területek tartoznak Natura2000-es oltalom alá.

SPA - különleges madárvédelmi területek Heves megyében (TIR alapján) Különleges madárvédelmi területek

- Bükk hegység és peremterületei
- Hevesi-sík
- Mátra

SCI - kiemelt jelentőségű és különleges természet-megőrzési területek (TIR alapján) Jóváhagyott kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területek

- Apci Somlyó
- Bükk-fennsík és Lök-völgy

- Egerbakta-Bátor környéki erdők
- Gyepes-völgy (déli része)
- Gyöngyösi Sár-hegy
- Gyöngyöspatai Havas
- Gyöngyöstarjám Világos-hegy és Rossz-rétek
- Hevesaranyosi-Fedémesi dombvidék
- Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part
- Kétútközi-legelő
- Mátra északi letörése
- Mátrabérc-Fallóskúti-rétek
- Nagy-fertő-Gulya-gyep; Hamvajárás szikes pusztái
- Nagy-Hanyi
- Ostoros-patak menti erdőpuszta
- Pélyi szikesek
- Petőfibányai Kopasz-hegy
- Poroszlói szikesek
- Pusztafogacs
- Szarvaskő
- Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente
- Vár-hegy és Nagy-Eged
- Verpeléti Vár-hegy Boldogi Vajda-rét
- Recski Hegyes-hegy

Bár a koncepció helyzetelemzésében nem elsődleges a Natura 2000 természet megőrzési és ökológiai hálózat, a koncepcióban közvetetten már számos helyen szerepelnek ezen védett területek fejlesztési tervei.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: HKI) intézkedéseket állapít meg a környezet és az emberi egészség védelme érdekében, amelyet a hulladékképződés és -gazdálkodás káros hatásainak megelőzése vagy csökkentése, valamint az erőforrás-felhasználás globális hatásainak csökkentése és e felhasználás hatékonyságának javítása révén kíván megvalósítani.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) a HKI-nak megfelelően kimondja, hogy a környezetvédelmi igazgatási szerv a hulladékgazdálkodás stratégiai célkitűzéseinek, a jogszabályokban megállapított célok elérésének, továbbá az alapvető hulladékgazdálkodási elvek érvényesítésének érdekében elkészíti az Országos Hulladékgazdálkodási Tervet (a továbbiakban: OHT), és annak részeként az Országos Megelőzési Programot.

A Ht. kimondja továbbá, hogy az állami hulladékgazdálkodási közfeladat keretében az állam elkészíti az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervet (a továbbiakban: OHKT). A hulladékgazdálkodási kötelezettségek alapvetően a hulladékok újrafeldolgozását irányozzák elő: csomagolási papír 60%, műanyag 22,5%, üveg 60%, fém 50%, fa 15%, mindre összesen 60%-os hasznosítási kötelezettség, utóbbiból 55%-os minimális újrafeldolgozási kötelezettség. A Ht. ennek megfelelően támaszt kötelezettségeket és ír elő szabályokat.

Az OHKT a Ht. szabályait figyelembe véve tartalmazza azokat az elérendő célokat, amelyeket a jelen projektnek is el szükséges érnie. Az OHKT a hulladékgazdálkodási célkitűzések teljesítése érdekében összhangban a hatályos jogszabályok előírásaival kimondja, hogy az ingatlanhasználók közegészségügyi védelme érdekében törekedni kell a korszerű – a helyi adottságoknak megfelelő, technológiájában differenciált – hulladékgazdálkodási közszolgáltatási módszerek bevezetésére.

Jelenlegi releváns létesítmények:

Település	Létesítmény	Tulajdonos	Üzemeltető/adatot adó
Gyöngyös	szelektív válogatómű	NHSZ Gyöngyösi Regionális Hulladékkezelő Kft.	NHSZ Gyöngyösi Regionális Hulladékkezelő Kft.
Eger	átrakó	Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás	NHSZ Észak Kom N. Kft
Eger	komposztáló	Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás	NHSZ Észak Kom N. Kft
Hatvan	átrakó	Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás	NHSZ Észak Kom N. Kft
Hejőpapi	lerakó	Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás	NHSZ Észak Kom N. Kft
Hejőpapi	MH / MBH	Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás	NHSZ Észak Kom N. Kft
Eger	szelektív válogatómű	Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás	NHSZ Észak Kom N. Kft
Hejőpapi	szelektív válogatómű	Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás	NHSZ Észak Kom N. Kft
Jobbágyi	lerakó	nem releváns	nem releváns

Épített örökség védelme

Az épített környezet állapotát - a környezetvédelmi szempontokat figyelembe véve -energetikai, valamint komfortossági szempontból értékeljük. Az épületek energiafelhasználásának kb. 60%-a a háztartásoknál jelentkezik, további kb. 35%-ot tesz ki a közületek, szolgáltatások, kereskedelem együttesen

A települések védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi és környezetegészségügyi kérdés. A természeti és az épített környezet megóvása a rövidtávú környezetvédelmi feladatok mellett a települések fejlődése szempontjából stratégiai jelentőségű, nagytávra vonatkozó előrelátást feltételez. A települési környezet védelme érdekében biztosítani kell a környezet tervszerű, rendeltetésszerű, higiénikus és esztétikus kialakítását, fejlesztését és védelmét, a környezetminőség megtartását, javítását. A települések épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja az egyes települések működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat, ezért a fenntartásuk és folyamatos fejlesztésük elengedhetetlen.

A megye mind az épített örökségét, mind a régészeti lelőhelyeit tekintve gazdag. Egerben található a megye műemlékeinek több mint fele. A műemlék többsége lassan pusztul, kevés a felújításra fordítható forrás. Heves megye épített környezete vonatkozásában a veszélyes sűrűségű, és a veszélyes kitéttégű helyek aránya nem jelentős. Kevés a nagyvárosi és magas beépítésű terület. Nem jelentős a lakótelepi beépítés. A veszélyes kitéttégű helyek elsősorban a hegyi patakok villámárvízával, illetve a belvízzel érintett területek. Míg a veszélyes sűrűségű helyeken az épületállomány felkészítése,

addig a veszélyes kitettségű területeken éppen az épületek környezetének fejlesztése igényli az elsődleges beavatkozást.

A megyében található épületek terén a gondosság alapú és megelőző jellegű felkészülés a szegregációval érintett és szegregációval veszélyeztetett helyeken a legalacsonyabb. Ezek a területeken az előzetes és hatékony szemléletformálás nélkül, mindenféle fizikai fejlesztés hatástalan marad. A művelt háztáji kertekkel rendelkező települések esetén lehetnek leghatékonyabbak a szemléletformálással megalapozott fizikai jellegű (építési tevékenységet eredményező) fejlesztések. Ezek a helyeken nem csak a szemléletformálással kapcsolatban mutatkozik nagyobb lakossági érdeklődés, hanem saját erőforrások is jobban rendelkezésre állnak. Látható, hogy a rendelkezésre álló fejlesztési eszközök alkalmazását nagymértékben meghatározza az érintett lakosság gondolkozásmódja és gondossága, így a környezetvédelmi problémákhoz való hozzáállása és érzékenysége.

Heves megye vonatkozásában jelentékeny eredmények lehetne elérni az alacsony eszközigenyű technológiák fejlesztésében, mind az építkezések, mind az épülethasználat területén, valamint a kertművelés arányainak növelésével. Az egyik ilyen terület lehet a korszerű műszaki tulajdonságokkal rendelkező, de átgondolt (optimalizált) technikai felszereltségű épületterv ajánlások kidolgozása, amely kiterjedne az épülethasználat újragondolására és célszerűségi szempontú ajánlásaira is. Az épülethasználat ilyen jellegű újragondolását (optimalizálását) ki lehetne terjeszteni (adaptálni lehetne) a meglévő épületállományra is.

A kertművelés népszerűsítése oda-vissza ható szemléletformálást eredményezhet. Ha a kertművelés népszerűsítésével növekszik a megművelt kertek aránya, az egy öngerjesztő folyamatot tud beindítani, hiszen ezzel a kertművelő lakosság aránya is növekedésnek indul. A kertek művelése pedig önmagában is folyamatos szemléletformálást okoz, az abban résztvevők életében és gondolkozásában.

5.2 A Konceptió várható környezeti hatása, a Konceptió Stratégiai Környezeti Vizsgálata

Az Stratégiai Környezeti Vizsgálat célja

A Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV) alapját a 2/2005 (I.11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról adja. A rendelet 1. melléklete szerint, környezeti vizsgálatot kell készíteni az 1996. évi XXI. törvény 23. § (1) bekezdésének megfelelően készített területfejlesztési koncepciókra, így a megyei területfejlesztési koncepciókra is egyaránt. A környezet védelméről szóló törvény (44. § (1)) alapján a vizsgálatnak ki kell terjednie:

- a tervezett előírások, intézkedések mennyiben befolyásolják, illetőleg javíthatják a környezet állapotát;
- a tervezett intézkedések elmaradása esetén milyen kár érheti a környezetet, illetőleg a lakosságot

A Konceptió helyzetértékelése Heves megye természeti- és környezeti állapotát megfelelően bemutatja, és részletesen – több helyen rendkívül precízen – értékeli.

A stratégiai környezeti vizsgálat alapvető célja, hogy bemutassa az SKV értékelési kritériumait, valamint összefoglalja a legfontosabb környezeti és fenntarthatósági szempontból megfogalmazott értékeléseket, javaslatokat a tervezési és a döntéshozatali folyamatokra és azok tartalmi kérdéseire vonatkozóan. Továbbá a Konceptióhoz kapcsolódó lehetséges környezeti, fenntarthatósági

konfliktusok létének és mértékének azonosítása és ezeknek - amennyire lehetséges - a feloldása. Cél egy környezeti és fenntarthatósági szempontból is elfogadható stratégiai dokumentum megalkotása.

A döntéshozatal hatékonyabbá, átláthatóbbá tétele, felelősségének erősítése a környezeti és fenntarthatósági szempontok megjelenítésével:

- Nagyfokú integráltság a döntéshozatalban (a döntéshozatal nyitottságától függően)
- Kapcsolódás a tervezői döntésekhez
- Kapcsolódás a stratégiai dokumentum elfogadási folyamatának döntéseivel (széleskörű társadalmi egyeztetés), a döntések, a tervezett intézkedések minőségének javítása.

Az SKV további célja, hogy a tervezők, döntéshozók és az érintettek számára is felhívja a figyelmet a környezeti és fenntarthatósági szempontok érvényesítésére a tervezés, a döntéshozatal és a végrehajtás során.

Az SKV jogi háttere

Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról kimondja: (4) „a környezeti vizsgálat fontos eszköz a környezeti szempontok beillesztésére olyan tervek és programok előkészítésébe és elfogadásába, amelyeknek valószínűleg jelentős hatása lehet a tagállamokban a környezetre, mivel biztosítja, hogy e tervek és programok megvalósításának ilyen hatásait előkészítésük során és elfogadásukat megelőzően számításba vegyék”.

A jogszabályi kötelezésen túlmenően a társadalom részéről is egyre erősödő elvárás a környezeti és fenntarthatósági szempontok megfelelő figyelembevételére a döntéshozatali folyamatokban annak érdekében, hogy társadalmi, környezeti és gazdasági szempontból is körültekintő döntéssel fenntartható módon kezeljük, fejleszthessük a tájat és a természeti erőforrásainkat, és a ráépülő ökoszisztémákat.

A SKV szabályozásáról szóló jogszabályok szűken értelmezett környezeti értékelési szempontjait foglaltuk össze az alábbi szempontcsoportban:

- A környezeti adottságokhoz illeszkedő hasznosítás, a sokféleség megőrzése;
- Környezetterhelés, állapotváltozás, rehabilitáció;
- Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a veszélyek megelőzése, elkerülése, mérséklése;
- A környezettudatos, felelős érték-rend fejlesztése

A módszertani megközelítés alapjai

Az SKV elkészítése során törekedtünk a fenntarthatóság megfelelő súlyú figyelembevételére. Az általunk alkalmazott módszertani megközelítés alapjai a hazai SKV készítés gyakorlatára és a vonatkozó uniós és hazai jogszabályi előírásokra épülnek.

A vizsgálati szempontrendszer bemutatása előtt, kiemelendő, hogy az eddigi fenntarthatósági szempontokkal szemben a társadalmi egyenlőség kérdésköre előtérbe került, azonban továbbra is fontos cél a klímavédelem megvalósítása. Azért tartjuk ezt fontosnak itt megemlíteni, mivel különösen a hazai, de a nemzetközi tervezési és döntéshozatali gyakorlatban sem kialakult és egyértelmű a klímavédelem gyakorlatorientált értelmezése. Hozzá kívánunk járulni, ebben a munkában is, a hazai

közmegegyezésen alapuló, áttekinthető, érthető szempontrendszer megfogalmazásához és alkalmazásához, amely a tervezőknek és döntéshozóknak is segítségére lehet.

A klímavédelmi célok sok esetben a gazdasági erősségek háttérbeszorítását sürgetik, azonban ezen elgondolás a 2020-as világméretű gazdasági visszaesés következtében felülvizsgálat tárgyát képezheti nemzetközi szinten. A 2020-as események jelentős pozitív vonzata a digitalizált társadalmi berendezkedés előtérbe helyezése, amely globális mértékben egy új kapcsolattartási rendszer hosszútávú, mindennapokba beépülő eleme lesz a gazdaságiszférának is.

A klímavédelem azonban a fenntartható fejlődés nélkül nem kivitelezhető, ezért ezen fenntarthatósági szempontok mentén elemezzük a megye koncepció részeit. A környezeti keretek tekintetében három alapvető feltételnek kell megfelelnie a fenntartható fejlődésnek: (1) a környezeti elemek és rendszerek terhelhető-képességét meg nem haladó, **regenerációs képességét nem veszélyeztető** használata, hasznosítása (2) a környezeti erőforrások értékek fenntartása, megőrzése, (3) az anyagfelhasználás és anyagkibocsátás mérséklése a terhelhetőség folyamatos nyomon követésével.

5.3 A terv megvalósulásával várhatóan kiváltott hatások bemutatása, előrejelzése

5.3.1 A Koncepció várható társadalmi, gazdasági hatása földrajzilag lehatárolt területen

A Heves megye Területfejlesztési Koncepciója (2021-2027) című dokumentum alkotói a Stratégiai célokat felvázoló részében területi alegységre bontották Heves megyét. Ezen rendszer a megyében fellelhető főbb jellemzők alapján próbál tipizálni, egyes területek közös vonásait feltárni, amelyek alapján a szükséges fejlesztési vonalak kirajzolhatóak, továbbá amelyek mentén jövőbeni intézkedések/beavatkozások megtervezhetőek. Ezen területi egységek esetében más tipizált célok elérése érdekében akár hasonló intézkedésekkel is megvalósítható az általános országos átlaghoz való felzárkóztatás minden stratégiai területen.

A következőkben a már bemutatott stratégiai célok prioritásainak hatásait elemezzük röviden a gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi szempontok mentén. Az elemzés első része a stratégiai környezetvizsgálat elemei mentén szöveges formában:

Értékelési szempontok	Értékelés
Ökoszisztéma szolgáltatások fenntartása, fejlesztése	
1. Tekintetbe veszi-e Koncepció a területfejlesztéshez kötődő ökoszisztéma-szolgáltatásokat? 2. Értékeli-e a Koncepció a jelenlegi területfejlesztéshez kötődő természeti erőforrás, ökoszisztéma szolgáltatások hosszútávon fenntartható használatát? 3. Hogyan változik a természeti tőke, a területfejlesztéshez kötődő ökoszisztéma szolgáltatások köre a Koncepció együttes hatására? 4. Vizsgálja-e a Koncepció a helyi erőforrásokban, területfejlesztéshez kötődő ökoszisztéma szolgáltatásokban rejlő potenciálokat?	A feltárt és az ismert, illetve a koncepcióban is bemutatott természeti erőforrásokban gazdag térség, megfelelő és a fenntartható gazdálkodással növelheti versenyképességét, a mely összhangban áll a természeti értékek megőrzésének elvével. Éppen ezért megfelelő hangsúlyt kell fordítani a természeti környezet értékének, illetve értékelése kérdéseinek és a társadalmi-gazdasági fejlesztések ötvözésére, úgy, ahogyan az az átfogó célokban is megjelenik.

Értékelési szempontok	Értékelés
<p>5. Van-e a Konceptióban olyan intézkedés, amely a fenntartható erőforrás-használattal, a területfejlesztéshez kötődő ökoszisztéma szolgáltatásokkal kapcsolatos ismereteket, kutatást, technológiai fejlesztést segíti elő?</p>	<p>A környezettchnológiai és környezeti innovációs fejlesztéseket prioritásként kezeli a koncepció.</p> <p>A fejlesztési célok esetében azonban minden tényleges intézkedés esetén vizsgálni szükséges a helyi adottságok természeti értékének érintettségét.</p> <p>Természetesen a jelen kor kihívásainak megfelelően az innovációs célok megfelelő hangsúlyt kapnak, mindamelllett, hogy a helyi értékek feltérképezése, és fenntartható használata nem szenvedhet csorbát.</p>
<p>Vízhasználatot meghatározó termelői struktúrák és fogyasztói mintázatok</p>	
<p>1. Figyelembe veszi-e a Konceptió a jelenlegi termelői struktúra vízzel összefüggő környezeti hatásait a környezet állapot, természeti erőforrások, és térszerkezet vonatkozásában? (Pl. meglévő birtokméretek és az ebből adódó öntözési technológia és vízbeszerzési gyakorlat.)</p> <p>2. Figyelembe veszi-e a Konceptió a várható öntözésfejlesztés következtében létrejövő termelői struktúra vízzel összefüggő környezeti hatásait?</p> <p>3. Vizsgálta-e a Konceptió a meglévő fogyasztói gyakorlat/szokások vízzel összefüggő környezeti hatásait?</p> <p>4. Tartalmaz-e intézkedéseket a Konceptió a tényleges vízszükséglethez igazodó vízhasználat és a takarékoság erősítése érdekében?</p>	<p>A Konceptió részletesen bemutatja a térség vízgyűjtő-gazdálkodását és víziközmű rendszerét. Integrált vízgazdálkodási infrastruktúrafejlesztés, vízkészlet gazdálkodáson alapuló fenntartható táji rendszerek kialakítása megjelenik a stratégiai céloknál.</p> <p>Javasoljuk az aszályérzékeny területek feltérképezését, hiszen a dél-hevesi fejlesztési terület teljes egésze közepesen ($PAI_{10\%}=7-8$), illetve erősen ($PAI_{10\%}=8-9$) aszályos zónába tartozik. Emiatt kell az öntözéssel kapcsolatos intézkedéseknél és a majdani cselekvési programnál azokat prioritásként kezelni.</p> <p>Az öntözésfejlesztés is szerepel a stratégiai célok között, ellenben a koncepció jellegéből adódóan nem foglalkozik részletesen a víztestek állapotának bemutatásával az öntözési szempontok szerint.</p> <p>Az ivóvízfogyasztás mérséklését szorgalmazza a koncepció javaslattevő munkarésze. A termál- és gyógyvízhez kapcsolódó fejlesztések dominánsan szerepelnek a területfejlesztési célok között, de ezeknél a részeknél a környezetvédelmi szempontok külön nem jelennek meg. Fontos, hogy olyan természeti erőforrásként kezelje a koncepció a meglévő termál- és gyógy kutakat, amelyeket fenntartható módon kell igénybe venni.</p> <p>A vízrendszer rehabilitációja, a vízkészletekkel való ésszerű gazdálkodás javíthatja a természeti, gazdasági és közvetve a társadalmi állapotokat is.</p>
<p>Környezeti alkalmazkodásra épülő szerves kultúra megőrzése, fejlesztése</p>	
<p>1. Meghatároz-e a Konceptió olyan kulturális változásokat, amelyek a területfejlesztéssel összefüggő környezet jobbításához vezethetnek?</p> <p>2. Vizsgálja-e a Konceptió a területfejlesztéssel összefüggő szerves kultúra meglétének fokát (pl. a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak)?</p>	<p>A területfejlesztési elképzelések, mind az átfogó, a stratégiai és a horizontális céloknál összeségében prioritásként kezelik a környezet javítását.</p> <p>A települések leromlott állapotú rehabilitációját, az építészeti, kulturális a táji, tájképi jellegzetes értékeinek</p>

Értékelési szempontok	Értékelés
<p>3. Van-e a Konceptióban olyan intézkedés, amely a helyi, területfejlesztéssel összefüggő szerves kultúra megőrzését igyekszik előmozdítani?</p> <p>4. Az intézkedések következtében várható-e a helyi, területfejlesztéssel összefüggő szerves kultúrák sérülése, leépülése?</p>	<p>megőrzését, saját környezetük fejlesztését a rendezett környezet kialakítását szorgalmazza, célként tűzi ki.</p> <p>A prioritások tartalmaznak olyan intézkedéseket, amelyek a helyi erőforrásgazdálkodás célját, a helyi értékteremtés, és hagyomány őrzés mentén kívánja megvalósítani.</p> <p>Jelentős hangsúly helyeződik a vidéki életforma népszerűsítésére, amely egy helyi gazdasági önellátást hivatott megteremtteni, segítve az elvándorlás elleni küzdelmet.</p>
Az emberek egészségi állapotának és társadalmi, gazdasági helyzetének védelme, javítása	
<p>1. Az intézkedések mennyiben járulnak hozzá az egészséges környezet biztosításához?</p> <p>2. Javítják-e a tervezett intézkedések a rekreációs, gyógyulási lehetőségek környezethez kötött feltételeit?</p> <p>3. A Konceptió tartalmaz-e intézkedéseket a környezet kártételének megelőzésére és a kártételek elleni védelemre vonatkozóan?</p> <p>4. Stabilizálják-e vagy csökkentik a mezőgazdasági termelők kockázatait a Konceptió tervezett intézkedései?</p> <p>5. Biztosítják-e a Konceptió intézkedései az árvízi és belvízi kockázatok csökkentését, figyelemmel a vizek visszatartására, a tározás növelésére?</p>	<p>A koncepció célkitűzéseiben szem előtt tartja az egészséges környezethez való alapvető jogot, és ennek fenntartását prioritásként kezeli.</p> <p>A termál-és gyógyfürdők korszerűsítése, a sportolási, természetjárási lehetőségek kapacitásfejlesztése, egyéb zöldsportok népszerűsítési programok mind olyan intézkedések, amelyek a rekreációs, gyógyulási lehetőségek környezethez kötött feltételeit javítják.</p> <p>A szennyezett területek remediációja egyes területek stratégiai céljai közt a barnamezős beruházások kármentesítésénél jelenik meg.</p> <p>A mezővédő erdősávok kialakítása, az öntözési infrastruktúra- valamint az agrár-technológia fejlesztése, mint stratégiai célok csökkentik mezőgazdasági termelők kockázatait.</p> <p>Árvízi- és belvízi kockázatok csökkentését hangsúlyozza a tervezet, amely más ökológiai problémákkal együtt kezeli e stratégiai célt.</p>
Talajt érő hatások	
<p>1. Az intézkedések csökkentik-e az eróziót és egyéb talaj degradációs folyamatokat?</p> <p>2. Az intézkedések elősegítik-e a leromlott, szennyezett területek rehabilitációját?</p> <p>3. Elősegítik-e az intézkedések a jó talajgazdálkodási gyakorlatot?</p> <p>4. Elősegítik-e a termőtalaj ésszerű, környezeti adottságokhoz igazodó használatát az esetleges károk megelőzése érdekében?</p>	<p>Magyarország talajvédelmi szempontrendszer megegyezik az EU-s irányelvekkel, mivel elfogadott talajvédelmi stratégiánk nincs. Emiatt a későbbiekben javasoljuk, hogy amennyiben a koncepciókészítés mélysége megengedi, ne csak az eróziót, mint „leglátványosabb” talajromlási folyamatot vegyék figyelembe, hanem többek között a talajtömörödés, elsavanyodást, szikesedést, szervesanyag-csökkenést is.</p>

Értékelési szempontok	Értékelés
Biológiai sokféleség, élővilág megőrzése	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Foglalkozik-e a Konceptió azzal, hogy az ökológiai tényezőket és ennek következtében az élőhelyeket milyen területeken és milyen mértékben változtatják meg? 2. Kimutatják-e az intézkedésekhez kapcsolódóan a biológiai sokféleségre, élővilágra, élőhelyekre gyakorolt változások, hatások mértékét? 3. Csökkentik-e a tervezett intézkedések az özönnövények terjedését és hatását? 4. Vizsgálja-e a Konceptió az idegenhonos vagy invazív növények és gerinctelen, gerinces állatok megjelenésének és terjedésének hatását az őshonos flóra és fauna elemekre? 5. Kiterjednek-e az intézkedések a megfelelő mezőgazdasági, területhasználati gyakorlat fejlesztésére? 6. Milyen hatással vannak az intézkedések a Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint a területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradására, fenntartására, helyreállítására, fejlesztésére? 	<p>A megye védett értékeinek felkutatása, megőrzése, fenntartása, természet-védelmi kezelésük ösztönzése, a természeti környezet megóvása érdekében a megye víztesteinek jó ökológiai állapotba hozatala, ezek megőrzése, az erdőállományok védelmi (talaj-, víz- és biológiai sokféleség védelme) funkcióinak erősítése étfogó célok között szerepelnek.</p> <p>A koncepció a környezetvédelem és gazdaságfejlesztés ésszerű egyen-súlyának megteremtését szolgálja (ahol az adott terület mezőgazdasági hasznosítása teljes mértékben alkalmazkodik táji adottságokhoz).</p> <p>A természetvédelmi előírásokat nem sértik az elképzelések, viszont kellő körültekintéssel és óvatossággal kell a további megvalósítási programokat tervezni, mert a különösen védett természeti értékek is veszélyben lehetnek az említett területfejlesztési elképzelések.</p> <p>A helyzetértékelés vizsgálja a Natura2000 természetvédelmi programot, és a javaslattevő munkarész is tartalmazza, mint védelemre szoruló ökológiai rendszereket. A koncepcionális célok között azonban megjelenik több helyen a fenntartás és értékmegőrzés.</p>
Táj, tájkaraktert érő hatások	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az intézkedések védik, illetve szükség esetén javítják a tájvédelmi területek állapotát? 2. Az intézkedések védik, illetve szükség esetén javítják, helyreállítják a táj jellegzetes vonásait, értékeit (tájkarakter), szerkezetét? 	<p>A koncepció szerint növekszik a komplex tájrehabilitációra szoruló területek aránya Heves megyében, amelynek visszaszorítását, illetve helyreállítását a területi stratégiai célok között fogalmaz meg. A termő- és élőhelyi adottságokhoz nem kellően alkalmazkodó területhasználat racionalizálása érdekében, a gyenge termőhelyi adottságokkal rendelkező, valamint a természetes élőhely megőrzési területeken művelési ág váltást jelöl meg stratégiai célként. Ezen felül az árvízvédelmi célokkal összehangolt gazdálkodás kialakítása, pusztai – legeltetési tájgazdálkodást, kertészeti kultúrát szorgalmazza, szintén stratégiai célként.</p>
Épített környezet, kulturális örökség	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Figyelembe veszi-e a Konceptió az intézkedésekkel érintett területekhez kapcsolódó kulturális, építészeti, régészeti örökség védelmét, megőrzését? 2. Meghatározza-e a Konceptió az épített környezet és a kulturális örökség, valamint kárelhárítások prioritási sorrendjét? 	<p>A koncepció nagy hangsúlyt fektet az épített környezet és a természeti értékek összhangban történő fejlesztésére. Mindezt ökoturisztikai szempontok figyelembevételével, ahol prioritásként szerepelnek a kulturális örökség, az építészeti, helytörténeti értékek bemutatása, megóvása, környezetük fejlesztése. Prioritási sor felállítása javíthatná a koncepció további tervezési elemeit.</p>

Értékelési szempontok	Értékelés
Klímavédelem	
1. A Konceptió megfelelő módon határozza-e meg a klímaváltozás hatásait?	A koncepció megfelelően mutatja be a klímaváltozáshoz kapcsolódó helyzetképet.
2. Terveznek-e intézkedéseket a Konceptióban a klímaváltozás hatásainak mérséklésére tekintetben?	A javaslatétel elsősorban az energiahatékonyság javítását, és a szén-dioxid kibocsátás csökkentését tűzte ki célul.
3. Elősegítik-e az intézkedések az aszály kezelésére való felkészülést megfelelő mezőgazdasági, területhasználati gyakorlat kialakításával, illetve vízkormányzással, víz visszatartással?	A Konceptió kiemelten foglalkozik az aszály érzékeny területek megóvásával, a vízellátottság biztosítása szintén stratégiai célként szerepel.
4. Az energiahatékonyság növelése alapvető szempont-e az intézkedések kialakítása során?	A Konceptió által megfogalmazott klímapolitika alapján alapvető szempont az energiahatékonyság növelése.
5. A takarékos víz- és energiahasználatra való felkészülés és feltételrendszerének biztosítása része a Konceptiónak?	A koncepció állampolgároknak szóló üzenetében jelenik meg az energia- és víztakarékosság.
6. A klímaváltozás által a védett területeket érintő hatások kezelésére terveznek-e intézkedéseket?	Területi stratégiai célok definiálják az veszélyeztetett területeket, és azok kezelésére javasolt intézkedéseket.
További szempontok	
1. Vizsgálta-e a Konceptió az érintettek környezeti tudatosságát?	A helyzetértékelés említést tesz a lakosság környezettudatosságáról, valamint vizsgálja azt.
2. Vizsgálta-e a Konceptió az érintettek környezeti tudatosságára vonatkozó hatásait?	
3. Tartalmaz-e a Konceptió olyan elemeket, pl. képzés, nyilvánosság, stb., amelyek az érintettek környezeti tudatának fejlesztését célozzák?	A javaslatétel átfogó céljai között szerepel a természetvédelmi nevelés (pl. erdei iskoláztatás, jeles „zöld” napok iskolai programjai). Emellett szorgalmazza a környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítését a környezeti nevelés, szemléletformálás, fenntartható termelési eljárások és fogyasztási szokások, illetve a környezeti információkat biztosító rendszerek támogatásával és pályázati forrás biztosításával.
4. Van-e a Konceptió környezeti hatásait mérő, értékelő rendszer, amely biztosítja az érintettek számára a visszacsatolást?	
5. A Konceptió intézkedései és azok eredményei környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek javításához vezetnek-e?	
6. Van-e a Konceptióban környezeti szempontú ok-okozati elemzés, un. problémafa vagy problémaháló, s erre választ adó célfa?	A koncepció előkészítésénél készült ok-okozati elemzés, un. problémafa vagy problémaháló, s erre választ adó célfa, külön környezeti szempontú elemzés nem készült.
7. Feltárta-e a Konceptió a problémaháléhoz tartozó ismeret és készség-struktúrát, meghatározta-e az ismereti és készség hiányokat, vagy csak a meglévő ismeretekre, információkra épít?	A koncepció nem ismerteti a természetvédelmi, környezetvédelmi és tájvédelmi problémák jelentőségének prioritási rendjét, a helyzetelemzés viszont kitér a környezetvédelmi problémákra.
8. Meghatározza-e a feltárt környezet- és természetvédelmi problémák jelentőségének rangsorát?	Emellett a prioritásokat nem környezeti szempontok alapján állítja fel, ami nem azt jelenti, hogy azokat figyelmen kívül hagyná.
9. Meghatároz-e, ha igen áttekinthető környezet- és természetvédelmi szempontok alapján prioritásokat az intézkedések tekintetében?	A fejlesztési célterületek és intézkedési tervek összhangban vannak a helyzetértékelésben feltárt problémák megoldási elképzeléseivel. Az ehhez

Értékelési szempontok	Értékelés
<p>10. Az okok és célok összhangban vannak-e, van-e minden feltárt jelentős környezeti problémára válasz; illetve a célok és eszközök összhangban vannak-e, az eszközök elvezetnek-e célok megvalósulásához, a jelzett problémák megoldásához?</p> <p>11. A Konceptió által tervezett célok /eszközök /generált projektek erősítik, vagy gyengítik egymást?</p> <p>12. A Konceptió a társadalmi és környezeti problémák létrejöttének megelőzését, vagy a problémák kezelését részesíti előnyben?</p> <p>13. A Konceptió által javasolt megoldások mennyiben vonatkoznak az okokra, és mennyiben az okozatokra?</p>	<p>szükséges, és a tervbe felhasználásra szánt eszközök a célok megvalósulását szolgálják.</p> <p>A koncepció célkitűzései által generált projektek megfelelő koordináció esetén és a környezeti prioritás mellett erősítik egymást.</p> <p>A Konceptió meglévő környezeti problémákat kezel, környezetügyi prevenció leginkább a szemléletformálásban jelenik meg.</p> <p>A környezeti problémák kezelésének mélyebb, összetettebb ok-okozati összefüggésire a Konceptió – jelleménél fogva - nem tér ki.</p>
<p>14. Kihat-e a Konceptió más ágazati tervekre, stratégiákra stb.?</p> <p>15. Gyakorol-e hatást más ágazati stratégiák fenntarthatósági és környezeti tartalmára, kapcsolatrendszerére?</p> <p>16. Figyelembe veszi-e a Konceptió más Stratégiák, programok pozitív és negatív hatásait, együttthatásait?</p> <p>17. Figyelembe vette-e a Konceptió tervezési területének külső kapcsolatait, s az azok gyakorolt hatásait?</p> <p>18. Figyelembe veszi-e a Konceptió a szomszédos megyék terveit (hasonló jellegű Konceptióit), foglalkozik-e a koncepciók összehangolásával?</p> <p>19. Tartalmaz-e a Konceptió olyan intézkedést, amelynek során, a szektorokon túlmutató intézményrendszert hoz létre, illetve vannak-e a Konceptiónak új javaslatai a megelőző, ágazati intézkedések szabályozók és intézmények leváltására?</p>	<p>Nem, a koncepció nem hat ki más stratégiára, inkább azok megalapozását szolgálja.</p> <p>Nem, a koncepció nem befolyásol más stratégiát, inkább azok megvalósulását szolgálja</p> <p>Igen, a koncepció más stratégiák figyelembevételével, azokkal összhangban készült.</p> <p>Igen</p> <p>Igen, részben. A koncepció a szomszédos megyék ismert területfejlesztési koncepcióinak, azok figyelembevételével készült.</p> <p>Igen, a koncepcióban stratégiai célként szerepel a szervezetek tényleges felállításának elősegítése.</p>
<p>20. Vizsgálja-e a Konceptió a meglévő gazdasági-társadalmi- környezeti folyamatok összekapcsoltságát?</p> <p>21. Azonosítja-e a Konceptió a különböző típusú negatív és pozitív visszacsatolási köröket, rendszerdinamikai</p>	<p>A Konceptió többször is hangsúlyozza a területfejlesztési tengelyek összekapcsoltságát, egymásra utaltságát; számos helyen kitér azok környezeti hatásaira.</p>

Értékelési szempontok	Értékelés
<p>archetípusokat, beavatkozási pontokat a megfelelő intézkedések kiválasztása érdekében?</p> <p>22. Foglalkozik-e a Konceptió az öngerjesztő, kedvezőtlen folyamatok (pozitív körök) elkerülésével?</p> <p>23. A folyamatok összekapcsoltsága csökkenti-e a keletkező hulladékok, szennyvíz, szennyezés mennyiségét?</p>	<p>Az intézkedések definiálásánál a Konceptió említ várható hatásokat, de azok szélsőértékeit/határait nem vizsgálja.</p> <p>A keletkező hulladékok, szennyvíz, szennyezés mennyiségének csökkentésére irányuló intézkedések direkt, célorientált folyamatok részei. Tervekre találni utalást, azok inkább átfogó, vagy horizontális célként jelennek meg.</p>

Gazdasági hatások: (+/- és semleges 0 beírással)

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Gazdasági hatások									
	természeti erőforrásokra	ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	mezőgazdaságra	erdőgazdálkodásra	idegenforgalomra	vízgazdálkodásra	térség versenyképességére	foglalkoztatásra	műszaki infrastruktúra-hálózatra	energiaellátásra
<i>1. stratégiai cél: Heves megye területi kiegyenlítődésének elősegítése</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
<i>1.1. prioritás: Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely” erősítése</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>1.2. prioritás: Az Észak-hevesi térség természetközponitú fejlesztése</i>	+	+	+	+	+	0	+	+	+	-
<i>1.3. prioritás: Dél-Heves illetve a Tisza-tó térségének helyi értékekre épülő fejlesztése</i>	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>2. stratégiai cél: Kitérés pontokra épülő gazdaságfejlesztés</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>2.1 prioritás: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése</i>	+	+	+	0	-	-	+	+	+	-
<i>2.2 prioritás: Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiainport függőség csökkentése érdekében</i>	+	+	0	+	0	+	+	0	+	+
<i>2.3 prioritás: Gépipar fejlesztése, versenyképességének fokozása</i>	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+
<i>2.4 prioritás: Sokszínűségében harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozicionálása</i>	-	+	+	+	+	0	+	+	+	0
<i>2.5 prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése</i>	+	+	+	0	0	+	+	+	+	+
<i>3. stratégiai cél: Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>3.1 prioritás: Fenntartható agrárszerkezet létrehozása</i>	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
<i>3.2 prioritás: Hozzáadott érték növelése termékpálya modellek tudatos kialakításával</i>	+	+	+	0	+	0	+	+	-	0
<i>3.3 prioritás: Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>3.4 prioritás: Együttműködő, egymást erősítő, stabil helyi közösségek</i>	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0
<i>4. stratégiai cél: Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom</i>	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0
<i>4.1 prioritás: A család, mint érték előtérbe helyezése</i>	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0
<i>4.2 prioritás: Egészséges társadalom kialakítása</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0
<i>4.3 prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze</i>	+	+	+	0	0	0	+	+	+	0
<i>4.4 prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása</i>	0	0	0	0	+	0	+	0	+	0
<i>4.5 prioritás: A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére</i>	0	0	0	+	+	0	0	0	+	0
<i>4.6 prioritás: Korszerű gyakorlati tudás biztosítása</i>	0	+	0	0	0	0	+	+	+	0
<i>4.7 prioritás: A kultúra szerepének növelése a térségi identitás erősítésében</i>	0	0	0	+	+	0	+	0	0	0
<i>5. stratégiai cél: Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>5.1 prioritás: Az elérhetőség feltételeinek javítása</i>	0	+	+	0	+	+	+	+	+	+
<i>5.2 prioritás: Környezeti beruházások ösztönzése, stratégiai erőforrások védelme</i>	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
<i>5.3 prioritás: Fenntartható település- és térszerkezet</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>5.4 prioritás: Infokommunikációs fejlesztések</i>	+	+	0	0	+	0	+	+	+	0

Környezeti hatások (+/- és semleges 0 beírással):

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
1. stratégiai cél: Heves megye területi kiegyenlítődésének elősegítése	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.1. prioritás: Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely” erősítése	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.2. prioritás: Az Észak-hevesi térség természetközponitú fejlesztése	+	+	+	-	+	0	+	+	+	+	+	+	+
1.3. prioritás: Dél-Heves illetve a Tisza-tó térségének helyi értékekre épülő fejlesztése	+	+	0	-	+	+	0	-	+	+	+	-	+
2. stratégiai cél: Kitorési pontokra épülő gazdaságfejlesztés	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0	+
2.1 prioritás: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése	+	0	-	-	-	0	+	-	0	-	-	-	-
2.2 prioritás: Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiainport függőség csökkentése érdekében	-	+	+	+	+	0	+	-	+	-	-	-	+
2.3 prioritás: Gépipar fejlesztése, versenyképességének fokozása	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.4 prioritás: Sokszínűségében harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozicionálása	+	0	0	0	0	0	-	-	+	+	+	-	-
2.5 prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése	+	+	+	+	+	0	+	+	0	-	-	+	+
3. stratégiai cél: Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
3.1 prioritás: Fenntartható agrárszerkezet létrehozása	+	+	+	0	-	+	+	-	+	0	0	-	0
3.2 prioritás: Hozzáadott érték növelése termékpálya modellek tudatos kialakításával	+	+	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+
3.3 prioritás: Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével	+	0	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
3.4 prioritás: Együttműködő, egymást erősítő, stabil helyi közösségek	0	+	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+
4. stratégiai cél: Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom	0	+	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0
4.1 prioritás: A család, mint érték előtérbe helyezése	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0
4.2 prioritás: Egészséges társadalom kialakítása	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0
4.3 prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0
4.4 prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 prioritás: A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0
4.6 prioritás: Korszerű gyakorlati tudás biztosítása	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0
4.7 prioritás: A kultúra szerepének növelése a térségi identitás erősítésében	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0
5. stratégiai cél: Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.1 prioritás: Az elérhetőség feltételeinek javítása	-	+	0	-	+	0	0	-	+	-	-	-	+
5.2 prioritás: Környezeti beruházások ösztönzése, stratégiai erőforrások védelme	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+
5.3 prioritás: Fenntartható település- és térszerkezet	0	+	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.4 prioritás: Infokommunikációs fejlesztések	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Társadalmi hatások (+/- és semleges 0 beírással):

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Társadalmi hatások							
	népesség területi elhelyezkedésére	foglalkoztatásra és foglalkoztatás szerkezetére	szabadidő eltöltésre	népesség életminőségére és egészségi állapotára	társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	népességmegtartó képességre	esélyegyenlőségre, esélyteremtésre, társadalmi felzárkózásra	helyi kultúra fejlődésére
<i>1. stratégiai cél: Heves megye területi kiegyenlítődésének elősegítése</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>1.1. prioritás: Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely” erősítése</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>1.2. prioritás: Az Észak-hevesi térség természetközpontú fejlesztése</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>1.3. prioritás: Dél-Heves illetve a Tisza-tó térségének helyi értékekre épülő fejlesztése</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>2. stratégiai cél: Kötőponti pontokra épülő gazdaságfejlesztés</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>2.1 prioritás: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése</i>	+	+	0	+	0	+	+	0
<i>2.2 prioritás: Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiainport függőség csökkentése érdekében</i>	+	+	0	+	+	0	+	0
<i>2.3 prioritás: Gépipar fejlesztése, versenyképességének fokozása</i>	+	+	0	+	0	+	+	0
<i>2.4 prioritás: Sokszínűségében harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozícionálása</i>	+	+	+	+	0	+	+	+
<i>2.5 prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése</i>	+	+	0	+	0	+	+	0
<i>3. stratégiai cél: Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>3.1 prioritás: Fenntartható agrárszerkezet létrehozása</i>	+	+	0	+	+	+	+	+
<i>3.2 prioritás: Hozzáadott érték növelése termékpálya modellek tudatos kialakításával</i>	+	+	0	+	0	+	+	+
<i>3.3 prioritás: Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>3.4 prioritás: Együttműködő, egymást erősítő, stabil helyi közösségek</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>4. stratégiai cél: Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>4.1 prioritás: A család, mint érték előtérbe helyezése</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>4.2 prioritás: Egészséges társadalom kialakítása</i>	+	+	+	+	+	+	+	0
<i>4.3 prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze</i>	+	+	0	+	+	+	+	+
<i>4.4 prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása</i>	+	+	+	+	+	+	+	0
<i>4.5 prioritás: A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére</i>	+	+	+	+	0	+	+	0
<i>4.6 prioritás: Korszerű gyakorlati tudás biztosítása</i>	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>4.7 prioritás: A kultúra szerepének növelése a térségi identitás erősítésében</i>	0	0	0	0	0	0	+	+
<i>5. stratégiai cél: Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet</i>	+	+	+	+	+	+	+	0
<i>5.1 prioritás: Az elérhetőség feltételeinek javítása</i>	+	+	+	+	+	+	+	0
<i>5.2 prioritás: Környezeti beruházások ösztönzése, stratégiai erőforrások védelme</i>	+	+	+	+	+	+	+	0
<i>5.3 prioritás: Fenntartható település- és térszerkezet</i>	+	+	+	+	+	+	+	0
<i>5.4 prioritás: Infokommunikációs fejlesztések</i>	0	+	0	+	+	0	+	0

A koncepció intézkedéseinek megvalósulása esetén a várható hatásai -5 és +5 közötti kálán, amely esetében a -5 negatív hatás, a + 5 pozitív hatás (közvetlen negatív környezeti, társadalmi és gazdasági hatást kiváltó tényezők feltárása, különös tekintettel azon tervi elemekre, amelyek a természeti erőforrások igénybevételét, a környezetterhelés módosulását vagy az emberi egészség közvetlen károsodását idézik elő)

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
2. stratégiai cél: Kitorési pontokra épülő gazdaságfejlesztés	12	16	16	12	5	1	32	0	16	5	5	0	35
2.1 prioritás: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése	2	0	-2	-4	-1	0	8	-1	0	-5	-5	-1	-1
Magas hozzáadott értékkel rendelkező termékek fejlesztésének és gyártásának támogatása	1	0	0	-1	0	0	2	0	0	-1	-1	0	-1
Innovációs tevékenységek hatékonyságának és elterjedésének (tudástransfer) erősítése	2	1	1	0	0	0	1	0	0	-1	-1	0	2
Új exportképes termékek fejlesztése	-1	-2	-2	-1	0	0	1	0	0	-1	-1	0	-1
A mezőgazdasági termelés és feldolgozás jövedelemtermelő képességének javítása és a piacra jutás támogatása	-2	1	-1	-2	-1	0	2	-1	0	-1	-1	-1	-3
Folyamatos technológiai fejlesztések, digitalizáció	2	0	0	0	0	0	2	0	0	-1	-1	0	2
2.2 prioritás: Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiainport függőség csökkentése érdekében	-1	2	11	8	2	0	8	-1	8	-4	-4	-1	10
Biomassza alapú energiatermő berendezések működtetéséhez szükséges tüzelőanyag biztosítását, átalakítását célzó kapacitások létrehozásának támogatása	-3	-2	-1	-3	-1	0	4	-1	0	-1	-1	-1	-1
Megújuló energiaforrás hasznosítását célzó beruházások támogatása	-2	1	3	4	2	0	2	0	1	-1	-1	0	3
Kiseb lakóközösségek megújuló energia használatának ösztönzése, lakások energetikai korszerűsítése	-1	1	2	3	0	0	1	0	2	-1	-1	0	1
Megújuló energiaforrásokat hasznosító technológiák elterjedésének elősegítése és népszerűsítése	2	2	3	2	1	0	1	0	1	-1	-1	0	3
Épület felújítási programok támogatása az energiahatékonyság és energia-megtakarítás fokozása érdekében	3	0	4	2	0	0	0	0	4	0	0	0	4
2.3 prioritás: Gépipar fejlesztése, versenyképességének fokozása	9	9	6	5	2	1	8	2	3	2	2	2	17
Multinacionális és hazai exportképes cégek K+F vonzása	0	0	0	-1	0	0	1	0	0	-1	-1	0	1
Megfelelő gazdasági környezet biztosítása, új befektetők megcélzása	0	0	0	0	0	0	-2	-2	0	-1	-1	-2	1
Erőforrások hatékonyabb felhasználása	2	2	1	2	0	0	2	1	0	0	0	1	2
Hazai technológiai projektek összefogása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
Reinvest ösztönzése	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	1	0	2
Legjobb elérhető technikák alkalmazása	3	4	2	2	1	0	3	1	0	0	0	1	5
Környezetközponitú irányítási rendszerek alkalmazása	4	3	3	2	1	1	3	2	0	2	2	2	5
2.4 prioritás: Sokszerűségében harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozicionálása	1	0	0	0	0	0	-2	-2	5	13	13	-2	-1
Szálláshely együttműködésének támogatása	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	4	4	0	-1

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
Magas színvonalú szálláshelyek kínálatának minőségi bővítése	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Célcsoport-specifikus és komplex szolgáltatáscsomagok kialakítása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TDM szervezetek stabil működésének elősegítése, helyének megtalálása a turizmus fejlesztésében, valamint meghatározó szerepének erősítése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Húzó turisztikai ágazatok (gyógy-, kerékpár-, bor-, öko-, lovas-, vadász-, kulturális-, történelmi-, rendezvény-, vallási turizmus) minőség- és kapacitásfejlesztése	1	0	0	0	0	0	-1	-2	2	5	5	-2	-1
Turisztikai attrakciókhoz kötődő szálláshelyfejlesztés	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	4	0	0
2.5 prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése	1	5	1	3	2	0	10	2	0	-1	-1	2	10
Kutatás-intenzív kkv-k támogatása	1	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
KKV-k jövedelemtermelő képességének javítása	0	0	0	0	0	0	1	0	0	-1	-1	0	0
Beszállítói kapcsolatok fejlesztése	0	0	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technológiai fejlesztés támogatása	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	3
Minőségirányítási és környezetirányítási rendszer bevezetésének támogatása	0	2	2	2	1	0	4	2	0	0	0	2	5
Kisvállalkozói tőkejuttatási programok kidolgozása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KKV-k informatikai eszközellátottságának növelése, digitalizáció elmélyítése	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Munkavállalók digitális felkészültségének fejlesztése	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
KKV-k piacra jutásának támogatása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. stratégiai cél: Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum	17	11	7	2	-1	5	17	7	18	28	28	7	13
3.1 prioritás: Fenntartható agrárszerkezet létrehozása	7	5	6	0	-2	5	8	-1	2	0	0	-1	0
Technológia fejlesztések támogatása a termelékenység- és hatékonyságnövelés érdekében, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás jegyében	3	-2	2	0	-1	0	2	0	0	-1	-1	0	-2
Kutatás-fejlesztési eredmények átültetése a gyakorlatba	2	2	3	0	1	0	2	0	0	0	0	0	2
Digitális megoldások elterjedésének elősegítése, precíziós gazdálkodásra történő átállás támogatása	1	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1
Az állattenyésztés jövedelmezőségének erősítése	2	-1	0	-2	-1	0	0	0	0	-1	-1	0	-1
A primer szektorral szinergikus feldolgozóipar létesítése	2	0	0	0	0	0	2	0	0	-1	-1	0	-1
Fiatal gazdák képzése, tevékenységének segítése	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
Szaktanácsadás működtetése (technológia; támogatások igénybe vétele), fórumok szervezése, szemléletformálás (természet- és környezetkímélő gazdálkodás, energiahatékonyság)	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	1
Akvakultúrás haltermelés, erdő- és vadgazdálkodás támogatása	-2	0	-2	0	-1	1	0	-1	0	2	2	-1	-1
A vidéki gazdaság energiabiztonságának növelése, megújuló energiaforrások felhasználásának és előállításának elősegítése	-2	-2	2	2	0	0	1	1	0	-1	-1	1	1
Öntözőrendszerek fejlesztésének és mezőgazdasági víztározók építésének támogatása	1	3	-1	0	-1	4	0	-1	2	-1	-1	-1	-1
3.2 prioritás: Hozzáadott érték növelése termékpálya modellek tudatos kialakításával	5	5	0	0	0	0	4	2	2	8	8	2	3
Helyi élelmiszer feldolgozására és értékesítésére rövid terméklánc kialakítása	2	3	0	0	0	0	2	0	0	2	2	0	1
Helyi termékek piacra jutásának támogatása, közösségi összefogások erősítése	2	1	0	0	0	0	1	1	0	3	3	1	1
Helyi piacok létrehozatala, működtetése és marketing	1	1	0	0	0	0	1	1	2	3	3	1	1
3.3 prioritás: Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével	5	0	1	2	1	0	4	2	9	12	12	2	5
Helyi erőforrások optimális hasznosításának elősegítése, a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének növelése	3	2	0	0	0	0	2	1	0	2	2	1	1
Megújuló energiaforrások használatának elterjesztése, támogatása	3	2	2	2	1	0	1	0	1	-1	-1	0	2
Vidék népesség-megtartásának javítása a foglalkoztatás növelésével	1	0	0	0	0	0	-1	0	1	4	4	0	0
Falusi turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása, helyi sajátosságokra épülő helyi kezdeményezések	0	0	0	0	0	0	0	1	3	5	5	1	0
Infrastrukturális fejlesztések a vidéki települések kedvezőbb elérhetősége érdekében	-1	-3	-1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
A vidéki települések önellátásra törekvésének támogatása	-1	-1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Közösségi szolgáltatások és kapcsolatok erősítése, bővítése, közösségfejlesztés	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	2
3.4 prioritás: Együttműködő, egymást erősítő, stabil helyi közösségek	0	1	0	0	0	0	1	4	5	8	8	4	5
A lakosság önszerveződésre való ösztönzése, összefogások támogatása	0	0	0	0	0	0	1	1	2	3	3	1	2
A vidéki természeti- és kulturális örökség feltérképezése, értéktárakban való rögzítése, bemutatása, védelme	0	1	0	0	0	0	0	3	3	5	5	3	3

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
4. stratégiai cél: Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom	0	1	0	0	0	0	0	0	12	16	16	0	0
4.1 prioritás: A család, mint érték előtérbe helyezése	0	0	0	0	0	0	0	0	3	6	6	0	0
Bölcsődei, óvodai, iskolai, közművelődési szolgáltatások helyben vagy lakóhelyhez közeli biztosítása (bölcsődei férőhelyek növelése, óvodai férőhelyek szükség szerinti bővítése, a mindennapos testneveléshez szükséges tornatermi kapacitás biztosítása, köznevelési intézmények infrastrukturális felújítása, napközi otthonos ellátás, meleg étkezés).	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Óvodai kapacitásbővítés biztosítása, tornaterem-fejlesztések beindítása, köznevelési intézmények infrastrukturális felújítása.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Gyermekjóléti szolgáltatások erősítése (családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés, káros szenvedélyek megelőzését szolgáló tanácsadás, szabadidős programok szervezése stb.); infrastruktúra és humánkapacitás fejlesztése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0
Rugalmas munkaidő bevezetése a munkahelyeken. A részmunkaidő vagy távmunka lehetőségének elősegítése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A nők gyermekszülés utáni munkaerőpiacra történő visszatérésének támogatása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Családbarát munka, közösségi- rekreációs helyek kialakítása, új céges kultúra meghonosításával.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	0	0
4.2 prioritás: Egészséges társadalom kialakítása	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
A lakosság felvilágosítását szolgáló programok kidolgozása az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a preventív gondolkodás megismertetése és terjesztése érdekében	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Földrajzi-, (térsgéi) és szakterületi ellátás-fejlesztési programok kidolgozása és társadalmi együttműködéssel történő megvalósítása a területi és szakmai hozzáférési aránytalanságok csökkentésére, a hatékonyság és a minőség javítására	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az alapellátás és a járóbeteg-ellátás összehangolt fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A prevenció előtérbe helyezése, a szűrővizsgálatok népszerűsítése, szemléletformálás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az egészségügyi humán erőforrás képzése, fejlesztése (ösztöndíj programok kiírásával).	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyonra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
Az egészségügyi intézmények épített és egészségügyi infrastruktúra (akadálymentesítés, műszerezettség) fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
A szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás lehetőségeinek fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0
A szegénység/gyermekszegénység csökkentése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komplex helyi programok a képzett fiatalok megtartására.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok a leszakadó társadalmi rétegek foglalkoztathatóságának biztosítása érdekében.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A perifériák lemaradásának csökkentése, a területi hátrányokból származó társadalmi hátrányok mérséklése. A települések, térségek megtartó erejének fejlesztése, a településen belüli és a települések közötti különbségek mérséklése. Minőségi közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és a mobilitási feltételek javítása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Célzott programok a roma gyermekek fejlesztése és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére a szocializációs és szocio-kulturális hátrányok leküzdése érdekében.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gyermek jóllét: jó minőségű, életszakaszokon átívelő (kora gyermekkoról az ifjúkorig) esélyteremtő szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése; integrált kistérségi gyermekprogramok támogatása, óvodáztatás kiterjesztése, feltételeinek javítása, ingyenes iskolai étkeztetésben részesülők körének bővítése; szakemberképzés, továbbképzés, kompetenciafejlesztés.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A hátrányos helyzetű fiatalok közép- és felsőfokú oktatásba való eljutásának és bennmaradásának elősegítése, a kulturális szolgáltatásokhoz és a közművelődéshez való hozzáférés biztosítása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítése érdekében a komplex, integrált iskolai módszerek (pl. KIP-módszer) alkalmazása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
Foglalkoztatás: a szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése, gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Első munkahelyhez jutás segítése, ösztöndíj-, mentor programok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0
Külön támogatási programok a foglalkoztatás szempontjából periférián lévők számára	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A megyei felzárkózáspolitikai szempontjából jelentős szakmai fórumok létrehozás (Heves Megyei Felzárkózási Fórum, pénzügyi tudatosságot ösztönző érzékenyítő programok, családvédelmi kerekasztal)	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0
4.4 prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rendvédelmi szervezetek eszközfajlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A kisközösségi integráció és kontroll fokozása (polgárőr szervezetek létrehozása és támogatása).	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prevenció fontossága (pl: drog, öngyilkosság)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az áldozat segítése, áldozattá válás megelőzése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A bűnmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek növelése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A bűnözői életpálya kialakulásának megelőzése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A települések közbiztonságának és a biztonságérzet növelése céljából kamerarendszerek és egyéb biztonságtechnikai digitális eszközök telepítése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 prioritás: A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
A megyében kiemelkedő eredményeket elérő egyesületek, klubok (elsősorban kézilabda, vízilabda, atlétika, úszás) támogatása, utánpótlás nevelési feladataik segítése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sporttáborok támogatása, erdei iskolák korszerűsítése.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Szabadidős tömegsport rendezvények elősegítése és támogatása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az egészséges testmozgás koncepcióján alapuló rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, a betegségek és szenvedélybetegségek megelőzésében;	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
Az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport versenyek rendezése és támogatása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A sportlétesítmények korszerűsítése és azok közösségi szabadidős használatra történő megnyitása.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
4.6 prioritás: Korszerű gyakorlati tudás biztosítása	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Óvodai nevelés és oktatás lakóhelyéhez minél közelebb történő elérhetősége.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bölcsődei, óvodai, általános, közép és felsőfokú oktatási intézmények állagmegóvása, bővítése, eszközigényének fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Szakképzés átstrukturálása a munkaerő piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása, a technikai és szakiskolai képzés fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Felsőoktatási együttműködés, a képzési struktúra munkaerő-piaci igényekhez igazítása a pályakezdeők (friss diplomások) munkaerőpiacon történő elhelyezkedésének támogatása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Távoktatás támogatása, hatékonyabbá tétele.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az iskolai tehetséggondozás megerősítése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Képzési, oktatási rendszer hatékonyságának javítása, hiányszakmák képzése, minőségi oktatás biztosítása. A gazdaság igényeihez igazodó szak- és felnőttképzés kialakítása. Munkahelyi képzések.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7 prioritás: A kultúra szerepének növelése a térségi identitás erősítésében	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	5	0	0
Helyi identitástudat fejlesztésének a támogatása a tananyagfejlesztésben (helytörténet, helyi gazdaság, lakosság, hagyományok, kulturális örökségvédelem stb. megjelenése a tanórán és közzététele a világháló megfelelő honlapjain).	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	5	0	0
5. stratégiai cél: Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet	-2	33	15	11	38	34	12	14	40	4	4	14	43
5.1 prioritás: Az elérhetőség feltételeinek javítása	-3	5	0	-1	4	0	0	-4	17	-1	-1	-4	4
Gazdasági gócpontok és kistélepülések elérhetőségének javítása; jó minőségű összekötő úthálózat kialakítása	1	-1	0	-1	0	0	0	-2	2	2	2	-2	0
Elkerülő utak kiépítése	-4	-2	0	-2	0	0	0	-3	2	-3	-3	-3	0
Eger tengelyre történő rácsatlakozása	-2	1	0	-1	-1	0	0	-2	3	0	0	-2	0
P+R, B+R és K+R parkolók kialakítása	0	0	0	1	0	0	0	-1	2	0	0	-1	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár- és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
Az áruszállítás-logisztika közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése, telephelyi, technológiai fejlesztések megvalósítása	-1	2	0	-2	-1	0	0	-1	1	0	0	-1	-1
Közösségi közlekedés korszerűsítése, járműpark fejlesztés, járatbővítés, megállóhelyek rekonstrukciója, akadálymentesítése	1	2	0	1	2	0	0	2	3	0	0	2	2
Városok helyi és elővárosi tömegközlekedésének alternatív meghajtású járművekkel történő fejlesztése													
Elektromos jármű töltőhálózat fejlesztése													
Vasúti áruszállítás szerepének növelése	2	3	0	1	2	0	0	3	0	0	0	3	1
Intermodális közlekedési csomópontok kialakítása az egyes közlekedési ágazatok közötti szinergia erősítése érdekében	1	-1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1
Kerékpárút hálózat fejlesztése	-1	1	0	1	1	0	0	-1	3	0	0	-1	1
5.2 prioritás: Környezeti beruházások ösztönzése, stratégiai erőforrások védelme	1	26	15	8	31	31	9	15	13	0	0	15	36
A folyamatban lévő ivóvízminőség javító programok befejezése. A sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése, folyamatban lévő kárelhárítási programok befejezése. A települési csőhálózat rekonstrukciók meghatározást, a végrehajtásának összhangba helyezése a csapadék víz és csatornahálózat rekonstrukciójával.	0	3	2	0	5	5	0	0	0	0	0	0	3
Ivóvízminőség javítása, a vízbázisok védelme, csőhálózati rekonstrukciók	0	4	2	0	5	5	0	0	2	0	0	0	4
Ár- és belvízvédelem, csapadékvíz elvezetés; medermélyítések, csatornahálózat bővítés víz-, szükség-, és záportározók építése, öntöző rendszerek megépítésének támogatása	-2	2	1	0	5	5	0	2	2	0	0	2	5
Szennyvízelvezetés és kezelés, meglévő szennyvízgyűjtő hálózatok, szennyvíztisztító telepek rekonstrukciója	0	5	1	0	5	5	1	1	2	0	0	1	5
Hatékony hulladékgazdálkodás, hulladék mennyiségének csökkentése, helyi szintű válogató rendszer és újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése, illegális hulladéklerakók felszámolása	0	4	3	0	2	2	5	1	1	0	0	1	3
Levegőszennyezés és zajterhelés csökkentés, mérőhálózatok fejlesztése	0	2	0	5	2	2	0	0	0	0	0	0	5
Természetvédelmi területek és értékek megóvása	0	3	0	1	2	2	0	5	0	0	0	5	5
Barnamezős területek hasznosítása	3	-1	1	-1	-1	-1	0	1	4	0	0	1	1
Környezetbarát energetikai fejlesztések, környezeti beruházások megvalósítása	0	1	2	3	2	2	3	2	2	0	0	2	4
Vízellátás időjárástól való függésének minimalizálása, távlati vízbázisok lehatárolása.	0	3	3	0	4	4	0	3	0	0	0	3	1

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Környezeti hatások												
	termőföld mennyiségére	talaj minőségére	földtani és ásványvagyokra	levegő minőségére	vízre	ár - és belvízvédelemre	hulladékgazdálkodás helyzetére	tájra	épített környezetre	kulturális örökségre	világörökségi és a világörökségi várományos területekre	élővilágra	környezeti kockázatra
5.3 prioritás: Fenntartható település- és térszerkezet	0	2	0	3	3	3	3	3	10	5	5	3	3
Területi fejlettségi különbségek kiegyenlítése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komfortérzet javítása infrastrukturális fejlesztésekkel	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	3	0	0
A települések zöld- és kékinfrastruktúrájának fejlesztése, a zöldfelületi rendszer funkcióinak erősítése	0	2	0	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3
Az elmaradott térségek felzárkóztatása; szegregátumok felszámolása	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0
Infrastruktúra fejlesztés	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
5.4 prioritás: Infokommunikációs fejlesztések	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integrált információs rendszer kialakítása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Közigazgatási és gazdasági szereplők informatikai fejlesztéseinek támogatása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektronikus közszolgáltatások minél szélesebb körben történő elérhetővé tétele, azok megismertetése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Digitális írástudatlanság felszámolása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IT-technológiák használatának ösztönzése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Infokommunikációs eszközökkel történő oktatás támogatása, ösztönzése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vállalkozások informatikai fejlesztése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E közigazgatás növelése	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Társadalmi hatások							
	népesség területi elhelyezkedésére	foglalkoztatásra és foglalkoztatás szerkezetére	szabadidő eltöltésre	népesség életminőségére és egészségi állapotára	társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	népességmegtartó képességre	esélyegyenlőségre, esélyteremtésre, társadalmi felzárkózásra	helyi kultúra fejlődésére
2. stratégiai cél: Kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés	20	46	11	21	1	32	15	16
2.1 prioritás: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése	1	9	0	4	0	6	2	0
Magas hozzáadott értékkel rendelkező termékek fejlesztésének és gyártásának támogatása	0	2	0	0	0	0	0	0
Innovációs tevékenységek hatékonyságának és elterjedésének (tudástranszfer) erősítése	0	1	0	2	0	0	1	0
Új exportképes termékek fejlesztése	0	2	0	0	0	2	0	0
A mezőgazdasági termelés és feldolgozás jövedelemtermelő képességének javítása és a piacra jutás támogatása	1	2	0	0	0	2	0	0
Folyamatos technológiai fejlesztések, digitalizáció	0	2	0	2	0	2	1	0
2.2 prioritás: Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiainport függőség csökkentése érdekében	2	2	0	4	1	0	1	0
Biomassza alapú energiatermő berendezések működtetéséhez szükséges tüzelőanyag biztosítását, átalakítását célzó kapacitások létrehozásának támogatása	0	0	0	0	0	0	0	0
Megújuló energiaforrás hasznosítását célzó beruházások támogatása	0	1	0	0	0	0	0	0
Kiseb lakóközségek megújuló energia használatának ösztönzése, lakások energetikai korszerűsítése	1	1	0	0	0	0	0	0
Megújuló energiaforrásokat hasznosító technológiák elterjedésének elősegítése és népszerűsítése	0	0	0	1	0	0	0	0
Épület felújítási programok támogatása az energiahatékonyság és energia-megtakarítás fokozása érdekében	1	0	0	3	1	0	1	0
2.3 prioritás: Gépipar fejlesztése, versenyképességének fokozása	2	9	0	3	0	9	3	0
Multinacionális és hazai exportképes cégek K+F vonzása	1	3	0	0	0	3	1	0
Megfelelő gazdasági környezet biztosítása, új befektetők megcélzása	1	2	0	0	0	2	0	0
Erőforrások hatékonyabb felhasználása	0	1	0	1	0	0	0	0
Hazai technológiai projektek összefogása	0	1	0	1	0	1	1	0
Reinvest ösztönzése	0	1	0	0	0	2	1	0
Legjobb elérhető technikák alkalmazása	0	1	0	0	0	1	0	0
Környezetközpontú irányítási rendszerek alkalmazása	0	0	0	1	0	0	0	0
2.4 prioritás: Sokszínűségében harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozicionálása	5	10	11	5	0	10	6	16
Szálláshely együttműködésének támogatása	1	2	3	1	0	1	2	4
Magas színvonalú szálláshelyek kínálatának minőségi bővítése	1	2	0	0	0	2	1	2
Célcsoport-specifikus és komplex szolgáltatáscsomagok kialakítása	0	1	2	0	0	2	1	2
TDM szervezetek stabil működésének elősegítése, helyének megtalálása a turizmus fejlesztésében, valamint meghatározó szerepének erősítése	1	2	0	0	0	1	0	1
Húzó turisztikai ágazatok (gyógy-, kerékpár-, bor-, öko-, lovas-, vadász-, kulturális-, történelmi-, rendezvény-, vallási turizmus) minőség- és kapacitásfejlesztése	1	1	3	2	0	2	1	4
Turisztikai attrakciókhoz kötődő szálláshelyfejlesztés	1	2	3	2	0	2	1	3
2.5 prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése	10	16	0	5	0	7	3	0
Kutatás-intenzív kkv-k támogatása	1	1	0	0	0	1	0	0
KKV-k jövedelemtermelő képességének javítása	2	2	0	0	0	2	0	0
Beszállítói kapcsolatok fejlesztése	2	2	0	0	0	1	0	0
Technológiai fejlesztés támogatása	2	2	0	1	0	0	0	0
Minőségirányítási és környezetirányítási rendszer bevezetésének támogatása	0	1	0	1	0	0	0	0
Kisvállalkozói tőkejuttatási programok kidolgozása	2	2	0	1	0	2	1	0
KKV-k informatikai eszközellátottságának növelése, digitalizáció elmélyítése	0	1	0	0	0	0	0	0
Munkavállalók digitális felkészültségének fejlesztése	0	3	0	2	0	0	1	0
KKV-k piacra jutásának támogatása	1	2	0	0	0	1	1	0
3. stratégiai cél: Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum	41	37	12	29	7	37	27	25
3.1 prioritás: Fenntartható agrárszerkezet létrehozása	14	15	0	7	2	12	8	1

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Társadalmi hatások							
	népesség területi elhelyezkedésére	foglalkoztatásra és foglalkoztatás szerkezetére	szabadidő eltöltésre	népesség életminőségére és egészségi állapotára	társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	népességmegtartó képességre	esélyegyenlőségre, esélyteremtésre, társadalmi felzárkózásra	helyi kultúra fejlődésére
Technológia fejlesztések támogatása a termelékenység- és hatékonyságnövelés érdekében, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás jegyében	2	2	0	0	0	2	1	0
Kutatás-fejlesztési eredmények átültetése a gyakorlatba	0	0	0	1	0	0	0	0
Digitális megoldások elterjedésének elősegítése, precíziós gazdálkodásra történő átállás támogatása	0	0	0	1	0	0	0	0
Az állattenyésztés jövedelmezőségének erősítése	3	2	0	1	0	2	1	0
A primer szektorral szinergikus feldolgozóipar létesítése	1	2	0	0	0	0	0	0
Fiatalköznevelés, tevékenységének segítése	3	3	0	1	0	3	1	0
Szaktanácsadás működtetése (technológia; támogatások igénybe vétele), fórumok szervezése, szemléletformálás (természet- és környezetkímélő gazdálkodás, energiahatékonyság)	0	2	0	1	0	2	3	0
Akvakultúrás haltermelés, erdő- és vadgazdálkodás támogatása	2	2	0	0	0	1	0	1
A vidéki gazdaság energiabiztonságának növelése, megújuló energiaforrások felhasználásának és előállításának elősegítése	2	1	0	1	1	1	1	0
Öntözőrendszerek fejlesztésének és mezőgazdasági víztározók építésének támogatása	1	1	0	1	1	1	1	0
3.2 prioritás: Hozzáadott érték növelése termékpálya modellek tudatos kialakításával	7	7	0	5	0	6	5	5
Helyi élelmiszer feldolgozására és értékesítésére rövid terméklánc kialakítása	3	3	0	1	0	2	1	1
Helyi termékek piacra jutásának támogatása, közösségi összefogások erősítése	2	2	0	2	0	2	2	2
Helyi piacok létrehozatala, működtetése és marketing	2	2	0	2	0	2	2	2
3.3 prioritás: Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével	16	14	7	14	4	17	11	12
Helyi erőforrások optimális hasznosításának elősegítése, a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének növelése	3	2	0	2	1	3	2	1
Megújuló energiaforrások használatának elterjesztése, támogatása	1	1	0	1	0	0	0	0
Vidék népesség-megtartásának javítása a foglalkoztatás növelésével	3	5	0	3	1	5	2	2
Falusi turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása, helyi sajátosságokra épülő helyi kezdeményezések	3	3	3	2	0	3	2	4
Infrastrukturális fejlesztések a vidéki települések kedvezőbb elérhetősége érdekében	3	2	0	1	1	2	1	1
A vidéki települések önellátásra törekvésének támogatása	3	1	2	2	1	3	2	2
Közösségi szolgáltatások és kapcsolatok erősítése, bővítése, közösségfejlesztés	0	0	2	3	0	1	2	2
3.4 prioritás: Együttműködő, egymást erősítő, stabil helyi közösségek	4	1	5	3	1	2	3	7
A lakosság önszerveződésre való ösztönzése, összefogások támogatása	2	1	2	2	1	2	3	2
A vidéki természeti- és kulturális örökség feltérképezése, értéktárakban való rögzítése, bemutatása, védelme	2	0	3	1	0	0	0	5
4. stratégiai cél: Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom	47	65	48	116	57	61	92	11
4.1 prioritás: A család, mint érték előtérbe helyezése	4	13	7	18	7	10	14	1
Bölcsődei, óvodai, iskolai, közművelődési szolgáltatások helyben vagy lakóhelyhez közeli biztosítása (bölcsődei férőhelyek növelése, óvodai férőhelyek szükség szerinti bővítése, a mindennapos testneveléshez szükséges tornatermi kapacitás biztosítása, köznevelési intézmények infrastrukturális felújítása, napközi otthonos ellátás, meleg étkezés).	1	2	1	3	2	2	2	0
Óvodai kapacitásbővítés biztosítása, tornaterem-fejlesztések beindítása, köznevelési intézmények infrastrukturális felújítása.	1	2	1	3	2	2	2	0
Gyermekjóléti szolgáltatások erősítése (családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés, káros szenvedélyek megelőzését szolgáló tanácsadás, szabadidős programok szervezése stb.); infrastruktúra és humánkapacitás fejlesztése	0	1	1	5	2	1	2	0
Rugalmas munkaidő bevezetése a munkahelyeken. A részmunkaidő vagy távmunka lehetőségének elősegítése.	2	3	2	2	0	2	2	0
A nők gyermekszülés utáni munkaerőpiacra történő visszatérésének támogatása.	0	3	0	2	0	1	3	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Társadalmi hatások							
	népesség területi elhelyezkedésére	foglalkoztatásra és foglalkoztatás szerkezetére	szabadidő eltöltésre	népesség életminőségére és egészségi állapotára	társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	népességmegtartó képességre	esélyegyenlőségre, esélyteremtésre, társadalmi felzárkózásra	helyi kultúra fejlődésére
Családbarát munka, közösségi- rekreációs helyek kialakítása, új céges kultúra meghonosításával.	0	2	2	3	1	2	3	1
4.2 prioritás: Egészséges társadalom kialakítása	2	1	6	35	5	4	14	0
A lakosság felvilágosítását szolgáló programok kidolgozása az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a preventív gondolkodás megismertetése és terjesztése érdekében	0	0	5	5	0	0	0	0
Földrajzi-, (térsvégi) és szakterületi ellátás-fejlesztési programok kidolgozása és társadalmi együttműködéssel történő megvalósítása a területi és szakmai hozzáférési aránytalanságok csökkentésére, a hatékonyság és a minőség javítására	2	0	0	5	1	1	3	0
Az alapellátás és a járóbeteg-ellátás összehangolt fejlesztése.	0	0	0	5	1	2	0	0
A prevenció előtérbe helyezése, a szűrővizsgálatok népszerűsítése, szemléletformálás	0	0	1	5	1	0	3	0
Az egészségügyi humán erőforrás képzése, fejlesztése (ösztöndíj programok kiírásával).	0	1	0	5	0	0	0	0
Az egészségügyi intézmények épített és egészségügyi infrastruktúra (akadálymentesítés, műszerezettség) fejlesztése.	0	0	0	5	1	1	4	0
A szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás lehetőségeinek fejlesztése.	0	0	0	5	1	0	4	0
4.3 prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze	23	30	0	25	8	33	44	3
A szegénység/gyermekszegénység csökkentése.	0	0	0	4	1	1	4	0
Komplex helyi programok a képzett fiatalok megtartására.	2	3	0	1	0	4	3	0
Új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok a leszakadó társadalmi rétegek foglalkoztatásának biztosítása érdekében.	2	3	0	1	0	1	4	0
A perifériák lemaradásának csökkentése, a területi hátrányokból származó társadalmi hátrányok mérséklése. A települések, térségek megtartó erejének fejlesztése, a településeken belüli és a települések közötti különbségek mérséklése. Minőségi közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és a mobilitási feltételek javítása.	4	2	0	1	1	4	4	0
Céltzott programok a roma gyermekek fejlesztése és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére a szocializációs és szocio-kulturális hátrányok leküzdése érdekében.	3	3	0	1	1	2	4	0
Gyermek jóllét: jó minőségű, életszakaszokon átívelő (kora gyermekkorától az ifjúkorig) esélyteremtő szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése; integrált kistérségi gyermekprogramok támogatása, óvodáztatás kiterjesztése, feltételeinek javítása, ingyenes iskolai étkeztetésben részesülők körének bővítése; szakemberképzés, továbbképzés, kompetenciafejlesztés.	2	3	0	3	1	3	4	0
A hátrányos helyzetű fiatalok közép- és felsőfokú oktatásba való eljutásának és bennmaradásának elősegítése, a kulturális szolgáltatásokhoz és a közművelődéshez való hozzáférés biztosítása.	2	1	0	3	1	3	4	3
A leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítése érdekében a komplex, integrált iskolai módszerek (pl. KIP-módszer) alkalmazása.	2	1	0	2	1	3	3	0
Foglalkoztatás: a szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése, gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében.	2	4	0	2	1	3	3	0
Első munkahelyhez jutás segítése, ösztöndíj-, mentor programok	0	5	0	2	0	3	3	0
Külön támogatási programok a foglalkoztatás szempontjából periférián lévők számára	2	5	0	3	1	3	4	0
A megyei felzárkózáspolitikai szempontjából jelentős szakmai fórumok létrehozás (Heves Megyei Felzárkózási Fórum, pénzügyi tudatosságot ösztönző érzékenyítő programok, családvédelmi kerekasztal)	2	0	0	2	0	3	4	0
4.4 prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása	3	2	2	12	33	4	5	0
Rendvédelmi szervezetek eszközfejlesztése.	0	0	0	0	5	1	0	0
A kisközösségi integráció és kontroll fokozása (polgárőr szervezetek létrehozása és támogatása).	2	1	0	0	5	1	0	0
Prevenció fontossága (pl: drog, öngyilkosság)	0	0	2	5	3	1	3	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Társadalmi hatások							
	népesség területi elhelyezkedésére	foglalkoztatásra és foglalkoztatás szerkezetére	szabadidő eltöltésre	népesség életminőségére és egészségi állapotára	társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	népességmegtartó képességre	esélyegyenlőségre, esélyteremtésre, társadalmi felzárkózásra	helyi kultúra fejlődésére
Az áldozat segítség, áldozattá válás megelőzése.	0	0	0	4	5	0	2	0
A bűnmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek növelése.	0	0	0	1	5	0	0	0
A bűnözői életpálya kialakulásának megelőzése.	0	0	0	1	5	0	0	0
A települések közbiztonságának és a biztonságérzet növelése céljából kamerarendszerek és egyéb biztonságtechnikai digitális eszközök telepítése	1	1	0	1	5	1	0	0
4.5 prioritás: A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére	5	2	30	20	0	3	5	0
A megyében kiemelkedő eredményeket elérő egyesületek, klubok (elsősorban kézilabda, vízilabda, atlétika, úszás) támogatása, utánpótlás nevelési feladataik segítése.	0	0	4	2	0	0	0	0
Sporttáborok támogatása, erdei iskolák korszerűsítése.	2	1	5	2	0	1	2	0
Szabadidős tömegsport rendezvények elősegítése és támogatása.	2	0	5	3	0	1	0	0
Az egészséges testmozgás koncepcióján alapuló rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein.	0	0	5	3	0	0	0	0
A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, a betegségek és szenvedélybetegségek megelőzésében;	0	0	3	5	0	0	0	0
Az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport versenyek rendezése és támogatása.	0	0	3	3	0	0	2	0
A sportlétesítmények korszerűsítése és azok közösségi szabadidős használatra történő megnyitása.	1	1	5	2	0	1	1	0
4.6 prioritás: Korszerű gyakorlati tudás biztosítása	10	17	3	6	4	7	9	2
Óvodai nevelés és oktatás lakóhelyéhez minél közelebb történő elérhetősége.	4	1	0	0	1	2	2	0
Bölcsődei, óvodai, általános, közép és felsőfokú oktatási intézmények állagmegóvása, bővítése, eszközigényének fejlesztése.	1	0	0	2	2	2	0	0
Szakképzés átstrukturálása a munkaerő piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása, a technikai és szakiskolai képzés fejlesztése.	1	3	0	0	0	2	0	0
Felsőoktatási együttműködés, a képzési struktúra munkaerő-piaci igényekhez igazítása a pályakezdeők (friss diplomások) munkaerőpiacon történő elhelyezkedésének támogatása.	1	5	0	0	0	0	0	0
Távoktatás támogatása, hatékonyabbá tétele.	3	1	3	1	0	-2	0	0
Az iskolai tehetséggondozás megerősítése.	0	0	0	0	0	0	4	2
Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén.	0	3	0	2	1	1	1	0
Képzési, oktatási rendszer hatékonyságának javítása, hiányszakmák képzése, minőségi oktatás biztosítása. A gazdaság igényeihez igazodó szak- és felnőttképzés kialakítása. Munkahelyi képzések.	0	4	0	1	0	2	2	0
4.7 prioritás: A kultúra szerepének növelése a térségi identitás erősítésében	0	0	0	0	0	0	1	5
Helyi identitástudat fejlesztésének a támogatása a tananyagfejlesztésben (helytörténet, helyi gazdaság, lakosság, hagyományok, kulturális örökségvédelem stb. megjelenése a tanórán és közzététele a világháló megfelelő honlapjain).	0	0	0	0	0	0	1	5
5. stratégiai cél: Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet	35	32	12	42	19	32	35	0
5.1 prioritás: Az elérhetőség feltételeinek javítása	18	12	6	12	2	14	10	0
Gazdasági gócpontok és kistelepülések elérhetőségének javítása; jó minőségű összekötő úthálózat kialakítása	3	2	1	2	0	3	2	0
Elkerülő utak kiépítése	2	2	0	2	0	2	0	0
Eger tengelyre történő rácsatlakozása	2	2	1	2	0	2	1	0
P+R, B+R és K+R parkolók kialakítása	3	1	0	1	2	2	2	0
Az áruszállítás-logisztika közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése, telephelyi, technológiai fejlesztések megvalósítása	1	1	0	1	0	0	0	0
Közösségi közlekedés korszerűsítése, járműpark fejlesztés, járatbővítés, megállóhelyek rekonstrukciója, akadálymentesítése	2	2	1	1	0	2	3	0
Városok helyi és elővárosi tömegközlekedésének alternatív meghajtású járművekkel történő fejlesztése								
Elektromos jármű töltőhálózat fejlesztése								
Vasúti áruszállítás szerepének növelése	0	0	0	0	0	0	0	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Társadalmi hatások							
	népesség területi elhelyezkedésére	foglalkoztatásra és foglalkoztatás szerkezetére	szabadidő eltöltésre	népesség életminőségére és egészségi állapotára	társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	népességmegtartó képességre	esélyegyenlőségre, esélyteremtésre, társadalmi felzárkózásra	helyi kultúra fejlődésére
Intermodális közlekedési csomópontok kialakítása az egyes közlekedési ágazatok közötti szinergia erősítése érdekében	3	2	1	1	0	2	1	0
Kerékpárút hálózat fejlesztése	2	0	2	2	0	1	1	0
5.2 prioritás: Környezeti beruházások ösztönzése, stratégiai erőforrások védelme	7	5	1	15	9	7	4	0
A folyamatban lévő ivóvízminőség javító programok befejezése. A sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése, folyamatban lévő kárelhárítási programok befejezése. A települési csőhálózat rekonstrukciók meghatározást, a végrehajtásának összhangba helyezése a csapadék víz és csatornahálózat rekonstrukciójával.	1	0	0	3	1	1	1	0
Ivóvízminőség javítása, a vízbázisok védelme, csőhálózati rekonstrukciók	0	0	0	3	1	1	1	0
Ár- és belvízvédelem, csapadékvíz elvezetés; medermélyítések, csatornahálózat bővítés víz-, szükség-, és záportározók építése, öntöző rendszerek megépítésének támogatása	2	0	0	2	4	2	0	0
Szennyvízelvezetés és kezelés, meglévő szennyvízgyűjtő hálózatok, szennyvíztisztító telepek rekonstrukciója	1	0	0	1	0	0	0	0
Hatékony hulladékgazdálkodás, hulladék mennyiségének csökkentése, helyi szintű válogató rendszer és újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése, illegális hulladéklerakók felszámolása	1	1	0	2	1	0	1	0
Levegőszennyezés és zajterhelés csökkentés, mérőhálózatok fejlesztése	0	0	0	1	0	0	0	0
Természetvédelmi területek és értékek megóvása	1	0	1	1	0	1	0	0
Barnamezős területek hasznosítása	1	3	0	0	0	1	0	0
Környezetbarát energetikai fejlesztések, környezeti beruházások megvalósítása	0	1	0	1	0	0	0	0
Vízellátás időjárástól való függésének minimalizálása, távlati vízbázisok lehatárolása.	0	0	0	1	2	1	1	0
5.3 prioritás: Fenntartható település- és térszerkezet	10	4	5	9	4	11	9	0
Területi fejlettségi különbségek kiegyenlítése	2	1	1	2	1	2	2	0
Komfortérzet javítása infrastrukturális fejlesztésekkel	2	0	1	2	2	2	1	0
A települések zöld- és kékinfrastruktúrájának fejlesztése, a zöldfelületi rendszer funkcióinak erősítése	1	1	3	3	1	2	0	0
Az elmaradott térségek felzárkóztatása; szegregátumok felszámolása	2	1	0	1	0	3	5	0
Infrastruktúra fejlesztés	3	1	0	1	0	2	1	0
5.4 prioritás: Infokommunikációs fejlesztések	0	11	0	6	4	0	12	0
Integrált információs rendszer kialakítása	0	1	0	1	0	0	0	0
Információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása	0	1	0	1	0	0	5	0
Közigazgatási és gazdasági szereplők informatikai fejlesztéseinek támogatása	0	2	0	0	0	0	1	0
Elektronikus közszolgáltatások minél szélesebb körben történő elérhetővé tétele, azok megismertetése	0	0	0	1	1	0	2	0
Digitális írástudatlanság felszámolása	0	2	0	1	0	0	2	0
IT-technológiák használatának ösztönzése	0	0	0	1	3	0	0	0
Infokommunikációs eszközökkel történő oktatás támogatása, ösztönzése	0	1	0	1	0	0	1	0
Vállalkozások informatikai fejlesztése	0	3	0	0	0	0	0	0
E közigazgatás növelése	0	1	0	0	0	0	1	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Gazdasági hatások									
	természeti erőforrásokra	ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	mezőgazdaságra	erdőgazdálkodásra	idegenforgalomra	vízgazdálkodásra	térség versenyképességére	foglalkoztatásra	műszaki infrastruktúra-hálózatra	energiaellátásra
2. stratégiai cél: Kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés	13	93	16	10	20	4	85	58	85	37
2.1 prioritás: Élelmiszeripar kapacitás- és minőségfejlesztése	1	16	1	0	-5	-1	16	16	21	-1
Magas hozzáadott értékkel rendelkező termékek fejlesztésének és gyártásának támogatása	1	3	1	0	-1	0	3	4	5	-2
Innovációs tevékenységek hatékonyságának és elterjedésének (tudástranszfer) erősítése	1	4	2	0	-2	0	4	3	4	1
Új exportképes termékek fejlesztése	-1	3	-2	0	0	0	4	4	4	-1
A mezőgazdasági termelés és feldolgozás jövedelemtermelő képességének javítása és a piacra jutás támogatása	-1	2	-1	0	-2	-1	3	2	3	-1
Folyamatos technológiai fejlesztések, digitalizáció	1	4	1	0	0	0	2	3	5	2
2.2 prioritás: Energetikai szerkezetváltás a klímavédelem és az energiainport függőség csökkentése érdekében	3	6	0	6	0	1	10	0	15	24
Biomassza alapú energiatermő berendezések működtetéséhez szükséges tüzelőanyag biztosítását, átalakítását célzó kapacitások létrehozásának támogatása	-1	1	-3	-3	0	-1	2	0	3	4
Megújuló energiaforrás hasznosítását célzó beruházások támogatása	1	2	-1	3	0	1	2	0	3	5
Kiseb lakóközösségek megújuló energia használatának ösztönzése, lakások energetikai korszerűsítése	1	0	0	-1	0	0	2	0	2	5
Megújuló energiaforrásokat hasznosító technológiák elterjedésének elősegítése és népszerűsítése	1	3	2	3	0	1	2	0	3	5
Épület felújítási programok támogatása az energiahatékonyság és energia-megtakarítás fokozása érdekében	1	0	2	4	0	0	2	0	4	5
2.3 prioritás: Gépipar fejlesztése, versenyképességének fokozása	5	28	10	3	0	2	21	14	21	9
Multinacionális és hazai exportképes cégek K+F vonzása	0	4	0	0	0	0	3	4	3	-1
Megfelelő gazdasági környezet biztosítása, új befektetők megcélzása	-1	5	0	0	0	0	4	5	1	0
Erőforrások hatékonyabb felhasználása	1	5	2	2	0	0	4	0	3	3
Hazai technológiai projektek összefogása	0	3	0	0	0	0	2	1	4	0
Reinvest ösztönzése	1	5	0	0	0	0	3	3	3	2
Legjobb elérhető technikák alkalmazása	2	4	4	0	0	1	3	1	5	2
Környezetközpontú irányítási rendszerek alkalmazása	2	2	4	1	0	1	2	0	2	3
2.4 prioritás: Sokszínűségben harmonikus megye, mint turisztikai desztináció pozícionálása	-2	17	1	1	25	0	14	9	8	0
Szálláshely együttműködésének támogatása	-1	2	0	0	4	0	3	2	2	0
Magas színvonalú szálláshelyek kínálatának minőségi bővítése	0	2	0	0	4	0	1	2	1	0
Célcsoport-specifikus és komplex szolgáltatáscsomagok kialakítása	0	3	0	0	5	0	1	1	0	0
TDM szervezetek stabil működésének elősegítése, helyének megtalálása a turizmus fejlesztésében, valamint meghatározó szerepének erősítése	0	3	0	0	3	0	3	1	2	0
Húzó turisztikai ágazatok (gyógy-, kerékpár-, bor-, öko-, lovas-, vadász-, kulturális-, történelmi-, rendezvény-, vallási turizmus) minőség- és kapacitásfejlesztése	-1	4	1	1	5	0	4	2	1	0
Turisztikai attrakciókhoz kötődő szálláshelyfejlesztés	0	3	0	0	4	0	2	1	2	0
2.5 prioritás: KKV szektor versenyképességének növelése	6	26	4	0	0	2	24	19	20	5
Kutatás-intenzív kkv-k támogatása	1	4	2	0	0	0	4	4	5	1
KKV-k jövedelemtermelő képességének javítása	1	4	0	0	0	0	3	2	2	-1
Beszállítói kapcsolatok fejlesztése	-1	2	0	0	0	0	3	1	1	0
Technológiai fejlesztés támogatása	1	4	1	0	0	1	3	2	5	1
Minőségirányítási és környezetirányítási rendszer bevezetésének támogatása	2	4	1	0	0	1	3	0	2	3
Kisvállalkozói tőkejuttatási programok kidolgozása	0	3	0	0	0	0	3	3	1	0
KKV-k informatikai eszközellátottságának növelése, digitalizáció elmélyítése	1	1	0	0	0	0	1	1	3	1
Munkavállalók digitális felkészültségének fejlesztése	1	1	0	0	0	0	1	2	1	0
KKV-k piacra jutásának támogatása	0	3	0	0	0	0	3	4	0	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Gazdasági hatások									
	természeti erőforrásokra	ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	mezőgazdaságra	erdőgazdálkodásra	idegenforgalomra	vízgazdálkodásra	térség versenyképességére	foglalkoztatásra	műszaki infrastruktúra-hálózatra	energiaellátásra
3. stratégiai cél: Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum	12	55	19	11	20	3	41	31	30	13
3.1 prioritás: Fenntartható agrárszerkezet létrehozása	5	22	8	8	-2	2	22	8	20	6
Technológia fejlesztések támogatása a termelékenység- és hatékonyságnövelés érdekében, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás jegyében	1	3	1	0	0	-1	3	2	3	1
Kutatás-fejlesztési eredmények átültetése a gyakorlatba	1	3	2	0	0	1	3	2	5	1
Digitális megoldások elterjedésének elősegítése, precíziós gazdálkodásra történő átállás támogatása	1	2	1	0	0	1	4	-2	2	1
Az állattenyésztés jövedelmezőségének erősítése	-1	2	1	0	-1	-1	3	-1	2	-1
A primer szektorral szinergikus feldolgozóipar létesítése	1	3	1	0	-1	0	2	3	1	0
Fiatal gazdák képzése, tevékenységének segítése	1	1	2	1	0	0	1	1	0	0
Szaktanácsadás működtetése (technológia; támogatások igénybe vétele), fórumok szervezése, szemléletformálás (természet- és környezetkímélő gazdálkodás, energiahatékonyság)	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0
Akvakultúrás haltermelés, erdő- és vadgazdálkodás támogatása	-1	4	-1	4	0	0	2	2	2	0
A vidéki gazdaság energiabiztonságának növelése, megújuló energiaforrások felhasználásának és előállításának elősegítése	1	2	-2	2	0	0	3	0	3	4
Öntözőrendszerek fejlesztésének és mezőgazdasági víztározók építésének támogatása	0	1	2	0	0	2	0	0	2	0
3.2 prioritás: Hozzáadott érték növelése termékpálya modellek tudatos kialakításával	3	9	6	0	4	0	9	7	-1	0
Helyi élelmiszer feldolgozására és értékesítésére rövid terméklánc kialakítása	1	4	3	0	0	0	4	4	0	0
Helyi termékek piaca jutásának támogatása, közösségi összefogások erősítése	1	3	2	0	2	0	2	1	-2	0
Helyi piacok létrehozatala, működtetése és marketing	1	2	1	0	2	0	3	2	1	0
3.3 prioritás: Egészséges, vonzó vidék megteremtése a helyi gazdaság erősítésével	2	21	4	2	14	1	9	14	11	7
Helyi erőforrások optimális hasznosításának elősegítése, a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének növelése	1	3	3	0	0	0	2	1	1	2
Megújuló energiaforrások használatának elterjesztése, támogatása	1	1	3	2	0	1	1	0	3	5
Vidék népesség-megtartásának javítása a foglalkoztatás növelésével	0	5	1	0	2	0	0	5	1	-1
Falusi turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása, helyi sajátosságokra épülő helyi kezdeményezések	1	4	0	0	4	0	3	3	1	0
Infrastrukturális fejlesztések a vidéki települések kedvezőbb elérhetősége érdekében	-1	2	-2	0	4	0	2	2	4	0
A vidéki települések önellátásra törekvésének támogatása	0	4	-1	0	2	0	0	1	1	1
Közösségi szolgáltatások és kapcsolatok erősítése, bővítése, közösségfejlesztés	0	2	0	0	2	0	1	2	0	0
3.4 prioritás: Együttműködő, egymást erősítő, stabil helyi közösségek	2	3	1	1	4	0	1	2	0	0
A lakosság önszerveződésre való ösztönzése, összefogások támogatása	1	3	0	0	1	0	0	2	0	0
A vidéki természeti- és kulturális örökség feltérképezése, értéktárakban való rögzítése, bemutatása, védelme	1	0	1	1	3	0	1	0	0	0
4. stratégiai cél: Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom	1	41	1	3	23	0	45	60	25	0
4.1 prioritás: A család, mint érték előtérbe helyezése	0	0	0	0	0	0	5	10	9	0
Bölcsődei, óvodai, iskolai, közművelődési szolgáltatások helyben vagy lakóhelyhez közeli biztosítása (bölcsődei férőhelyek növelése, óvodai férőhelyek szükség szerinti bővítése, a mindennapos testneveléshez szükséges tornatermi kapacitás biztosítása, köznevelési intézmények infrastruktúrális felújítása, napközi otthonos ellátás, meleg étkezés).	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Gazdasági hatások									
	természeti erőforrásokra	ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	mezőgazdaságra	erdőgazdálkodásra	idegenforgalomra	vízgazdálkodásra	térség versenyképességére	foglalkoztatásra	műszaki infrastruktúra-hálózatra	energiaellátásra
Óvodai kapacitásbővítés biztosítása, tornaterem-fejlesztések beindítása, köznevelési intézmények infrastrukturális felújítása.	0	0	0	0	0	0	1	2	3	0
Gyermekjóléti szolgáltatások erősítése (családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés, káros szenvedélyek megelőzését szolgáló tanácsadás, szabadidős programok szervezése stb.); infrastruktúra és humánkapacitás fejlesztése	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Rugalmas munkaidő bevezetése a munkahelyeken. A részmunkaidő vagy távmunka lehetőségének elősegítése.	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0
A nők gyermekszülés utáni munkaerőpiacra történő visszatérésének támogatása.	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0
Családbarát munka, közösségi- rekreációs helyek kialakítása, új céges kultúra meghonosításával.	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0
4.2 prioritás: Egészséges társadalom kialakítása	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0
A lakosság felvilágosítását szolgáló programok kidolgozása az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a preventív gondolkodás megismertetése és terjesztése érdekében	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Földrajzi-, (térségi) és szakterületi ellátás-fejlesztési programok kidolgozása és társadalmi együttműködéssel történő megvalósítása a területi és szakmai hozzáférési aránytalanságok csökkentésére, a hatékonyság és a minőség javítására	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Az alapellátás és a járóbeteg-ellátás összehangolt fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
A prevenció előtérbe helyezése, a szűrővizsgálatok népszerűsítése, szemléletformálás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az egészségügyi humán erőforrás képzése, fejlesztése (ösztöndíj programok kiírásával).	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az egészségügyi intézmények épített és egészségügyi infrastruktúra (akadálymentesítés, műszerezettség) fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
A szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás lehetőségeinek fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 prioritás: Társadalmi különbségek mérséklése, mint a szegénység megszüntetésének eszköze	1	30	1	0	0	0	22	31	3	0
A szegénység/gyermekszegénység csökkentése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komplex helyi programok a képzett fiatalok megtartására.	1	3	1	0	0	0	2	3	0	0
Új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok a leszakadó társadalmi rétegek foglalkoztathatóságának biztosítása érdekében.	0	3	0	0	0	0	3	4	2	0
A perifériák lemaradásának csökkentése, a területi hátrányokból származó társadalmi hátrányok mérséklése. A települések, térségek megtartó erejének fejlesztése, a településen belüli és a települések közötti különbségek mérséklése. Minőségi közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és a mobilitási feltételek javítása.	0	4	0	0	0	0	1	2	0	0
Célzott programok a roma gyermekek fejlesztése és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére a szocializációs és szocio-kulturális hátrányok leküzdése érdekében.	0	3	0	0	0	0	1	2	0	0
Gyermek jóllét: jó minőségű, életszakaszokon átívelő (kora gyermekkortól az ifjúkorig) esélyteremtő szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése; integrált kistérségi gyermekprogramok támogatása, óvodáztatás kiterjesztése, feltételeinek javítása, ingyenes iskolai étkeztetésben részesülők körének bővítése; szakemberképzés, továbbképzés, kompetenciafejlesztés.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A hátrányos helyzetű fiatalok közép- és felsőfokú oktatásba való eljutásának és bennmaradásának elősegítése, a kulturális szolgáltatásokhoz és a közművelődéshez való hozzáférés biztosítása.	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Gazdasági hatások									
	természeti erőforrásokra	ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	mezőgazdaságra	erdőgazdálkodásra	idegenforgalomra	vízgazdálkodásra	térség versenyképességére	foglalkoztatásra	műszaki infrastruktúra-hálózatra	energiaellátásra
A leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítése érdekében a komplex, integrált iskolai módszerek (pl. KIP-módszer) alkalmazása.	0	3	0	0	0	0	2	1	0	0
Foglalkoztatás: a szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése, gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében.	0	4	0	0	0	0	4	4	1	0
Első munkahelyhez jutás segítése, ösztöndíj-, mentor programok	0	3	0	0	0	0	2	4	0	0
Külön támogatási programok a foglalkoztatás szempontjából periférián lévők számára	0	4	0	0	0	0	2	5	0	0
A megyei felzárkózáspolitikai szempontjából jelentős szakmai fórumok létrehozása (Heves Megyei Felzárkózási Fórum, pénzügyi tudatosságot ösztönző érzékenyítő programok, családvédelmi kerekasztal)	0	3	0	0	0	0	2	4	0	0
4.4 prioritás: A lakosság biztonságérzetének javítása	0	0	0	0	12	0	3	0	2	0
Rendvédelmi szervezetek eszközfejlesztése.	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0
A kisközösségi integráció és kontroll fokozása (polgárőr szervezetek létrehozása és támogatása).	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Prevenció fontossága (pl: drog, öngyilkosság)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az áldozat segítés, áldozattá válás megelőzése.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A bűnmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek növelése.	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
A bűnözői életpálya kialakulásának megelőzése.	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0
A települések közbiztonságának és a biztonságérzet növelése céljából kamerarendszerek és egyéb biztonságtechnikai digitális eszközök telepítése	0	0	0	0	4	0	1	0	1	0
4.5 prioritás: A sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen alappillére	0	0	0	2	9	0	0	0	3	0
A megyében kiemelkedő eredményeket elérő egyesületek, klubok (elsősorban kézilabda, vízilabda, atlétika, úszás) támogatása, utánpótlás nevelési feladataik segítése.	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Sporttáborok támogatása, erdei iskolák korszerűsítése.	0	0	0	2	3	0	0	0	1	0
Szabadidős tömegsport rendezvények elősegítése és támogatása.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Az egészséges testmozgás koncepcióján alapuló rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, a betegségek és szenvedélybetegségek megelőzésében;	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport versenyek rendezése és támogatása.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A sportlétesítmények korszerűsítése és azok közösségi szabadidős használatra történő megnyitása.	0	0	0	0	3	0	0	0	2	0
4.6 prioritás: Korszerű gyakorlati tudás biztosítása	0	11	0	0	0	0	14	19	3	0
Óvodai nevelés és oktatás lakóhelyéhez minél közelebb történő elérhetősége.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bölcsődei, óvodai, általános, közép és felsőfokú oktatási intézmények állagmegóvása, bővítése, eszközigényének fejlesztése.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Szakképzés átstrukturálása a munkaerő piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása, a technikus és szakiskolai képzés fejlesztése.	0	2	0	0	0	0	3	4	0	0
Felsőoktatási együttműködés, a képzési struktúra munkaerő-piaci igényekhez igazítása a pályakezdők (friss diplomások) munkaerőpiacon történő elhelyezkedésének támogatása.	0	3	0	0	0	0	3	2	0	0
Távoktatás támogatása, hatékonyabbá tétele.	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0
Az iskolai tehetséggondozás megerősítése.	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0
Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén.	0	2	0	0	0	0	3	5	2	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Gazdasági hatások									
	természeti erőforrásokra	ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	mezőgazdaságra	erdőgazdálkodásra	idegenforgalomra	vízgazdálkodásra	térség versenyképességére	foglalkoztatásra	műszaki infrastruktúra-hálózatra	energiaellátásra
Képzési, oktatási rendszer hatékonyságának javítása, hiányszakmák képzése, minőségi oktatás biztosítása. A gazdaság igényeihez igazodó szak- és felnőttképzés kialakítása. Munkahelyi képzések.	0	4	0	0	0	0	2	5	0	0
4.7 prioritás: A kultúra szerepének növelése a térségi identitás erősítésében	0	0	0	1	2	0	1	0	0	0
Helyi identitástudat fejlesztésének a támogatása a tananyagfejlesztésben (helytörténet, helyi gazdaság, lakosság, hagyományok, kulturális örökségvédelem stb. megjelenése a tanórán és közzététele a világháló megfelelő honlapjain).	0	0	0	1	2	0	1	0	0	0
5. stratégiai cél: Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet	18	61	23	8	18	38	68	49	97	9
5.1 prioritás: Az elérhetőség feltételeinek javítása	0	26	6	0	13	4	21	28	36	4
Gazdasági gócpontok és kistelepülések elérhetőségének javítása; jó minőségű összekötő úthálózat kialakítása	-1	3	0	0	2	0	2	3	4	0
Elkerülő utak kiépítése	-2	4	-3	0	-2	0	4	4	4	0
Eger tengelyre történő rácsatlakozása	-1	4	-1	0	1	-1	3	3	4	0
P+R, B+R és K+R parkolók kialakítása	-1	1	0	0	1	0	2	2	3	0
Az áruszállítás-logisztika közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése, telephelyi, technológiai fejlesztések megvalósítása	-1	3	1	0	0	-1	3	2	4	0
Közösségi közlekedés korszerűsítése, járműpark fejlesztés, járatbővítés, megállóhelyek rekonstrukciója, akadálymentesítése	1	2	2	0	2	1	1	2	3	1
Városok helyi és elővárosi tömegközlekedésének alternatív meghajtású járművekkel történő fejlesztése	1	2	2	0	2	1	1	2	3	1
Elektromos jármű töltőhálózat fejlesztése	1	2	2	0	2	1	1	2	3	1
Vasúti áruszállítás szerepének növelése	2	2	3	0	0	1	3	4	4	1
Intermodális közlekedési csomópontok kialakítása az egyes közlekedési ágazatok közötti szinergia erősítése érdekében	1	3	0	0	2	1	1	3	3	0
Kerékpárút hálózat fejlesztése	0	0	0	0	3	1	0	1	1	0
5.2 prioritás: Környezeti beruházások ösztönzése, stratégiai erőforrások védelme	15	4	16	7	-3	31	13	3	23	3
A folyamatban lévő ivóvízminőség javító programok befejezése. A sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése, folyamatban lévő kárelhárítási programok befejezése. A települési csőhálózat rekonstrukciók meghatározást, a végrehajtásának összhangba helyezése a csapadék víz és csatornahálózat rekonstrukciójával.	1	0	2	0	0	5	1	0	3	0
Ivóvízminőség javítása, a vízbázisok védelme, csőhálózati rekonstrukciók	1	0	2	0	0	5	2	0	4	0
Ár- és belvízvédelem, csapadékvíz elvezetés; medermélyítések, csatornahálózat bővítés víz-, szükség-, és záportározók építése, öntöző rendszerek megépítésének támogatása	1	0	0	0	0	5	2	0	3	0
Szennyvízelvezetés és kezelés, meglévő szennyvízgyűjtő hálózatok, szennyvíztisztító telepek rekonstrukciója	2	0	3	0	0	5	2	0	4	0
Hatékony hulladékgazdálkodás, hulladék mennyiségének csökkentése, helyi szintű válogató rendszer és újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése, illegális hulladéklerakók felszámolása	2	0	2	0	0	2	2	0	2	0
Levegőszennyezés és zajterhelés csökkentés, mérőhálózatok fejlesztése	1	0	1	0	0	2	1	0	1	0
Természetvédelmi területek és értékek megóvása	2	0	2	4	-3	2	-2	0	-3	0
Barnamezős területek hasznosítása	1	3	1	1	0	-1	3	3	3	-1
Környezetbarát energetikai fejlesztések, környezeti beruházások megvalósítása	2	1	1	2	0	2	1	0	3	4
Vízellátás időjárástól való függésének minimalizálása, távlati vízbázisok lehatárolása.	2	0	2	0	0	4	1	0	3	0
5.3 prioritás: Fenntartható település- és térszerkezet	2	13	1	1	4	3	7	5	12	2
Területi fejlettségi különbségek kiegyenlítése	0	3	0	0	0	0	2	1	1	0

Prioritás/intézkedések/ beavatkozások:	Gazdasági hatások									
	természeti erőforrásokra	ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	mezőgazdaságra	erdőgazdálkodásra	idegenforgalomra	vízgazdálkodásra	térség versenyképességére	foglalkoztatásra	műszaki infrastruktúra-hálózatra	energiaellátásra
Komfortérzet javítása infrastrukturális fejlesztésekkel	0	1	0	0	1	0	0	1	5	1
A települések zöld- és kékinfrastruktúrájának fejlesztése, a zöldfelületi rendszer funkcióinak erősítése	2	0	1	1	2	3	-1	-1	-1	0
Az elmaradott térségek felzárkóztatása; szegregátumok felszámolása	0	5	0	0	0	0	3	2	2	0
Infrastruktúra fejlesztés	0	4	0	0	1	0	3	2	5	1
5.4 prioritás: Infokommunikációs fejlesztések	1	18	0	0	4	0	27	13	26	0
Integrált információs rendszer kialakítása	0	2	0	0	0	0	3	1	4	0
Információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása	0	2	0	0	0	0	3	1	3	0
Közigazgatási és gazdasági szereplők informatikai fejlesztéseinek támogatása	0	2	0	0	0	0	3	1	4	0
Elektronikus közszolgáltatások minél szélesebb körben történő elérhetővé tétele, azok megismerttetése	0	2	0	0	0	0	3	1	3	0
Digitális írástudatlanság felszámolása	0	2	0	0	1	0	3	3	2	0
IT-technológiák használatának ösztönzése	0	2	0	0	1	0	3	1	3	0
Infokommunikációs eszközökkel történő oktatás támogatása, ösztönzése	0	2	0	0	0	0	3	1	1	0
Vállalkozások informatikai fejlesztése	0	2	0	0	2	0	3	3	4	0
E közigazgatás növelése	1	2	0	0	0	0	3	1	2	0

- A koncepció által feltárt környezeti konfliktusok értékelése

A tervezett intézkedések a koncepcióban bemutatott helyzetet mindenképp pozitív irányba mozdítják, ugyanis azok célzott hatását törekszik a koncepció megvalósítani. A koncepcióban bemutatott intézkedések a társadalmi és a gazdasági hatásokat helyezik előtérbe, azok érvényesítése elsődleges a megye szempontjából. A prioritásokhoz tartozó intézkedések jelentős része azonban olyan célt szolgál, amely minden szempontból igyekszik a jelen kor kihívásait teljesíteni, elmozdulva a környezettudatos gazdaság és társadalom felé.

A tervezett intézkedések megvalósítása során azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy amíg az egyes fejlesztési elemek a gazdasági életre jótékony hatást gyakorolnak, azok a környezeti elemeket terhelik. Mérlegelendő az egyes intézkedések végrehajtása során, hogy az adott program kockázata mennyiben eredményezheti egy másik célkitűzés nehézségeit.

- A környezeti, társadalmi és gazdasági hatások várható alakulása abban az esetben, ha a koncepció javaslatai nem valósulnak meg

Az előzőekben részletezett pozitív és negatív hatások összesége csak abban az esetben merül fel, amennyiben az adott intézkedés kellő mértékben megvalósul. Az intézkedések elmaradása rendszerszinten nem eredményez egységes hatást, azok egyenként az aktuális tervek mentén járulnak hozzá a meglévő állapot módosításához. A fentiekben látható, hogy bizonyos intézkedések hatása egyes tényezőknél pozitív, amíg más tényezőknél negatív hatást váltanak ki. A komplexen tekintett teljes rendszerszemlélet alkalmazása szükséges a 2021-2027 tervezési időszakban, amely a helyi programok meghirdetése során érvényesíthető.

- Hatósági észrevételek

Szervezet neve:	Ügyiratszám:	Tartalma:	Válasz
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Mérésügyi Főosztály Bányászati Osztálya (Bányafelügyelet)	BO/15/1669-3/2020	Adatszolgáltatást adott.	Az adatokat a koncepció felhasználta
Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	36000/1383-2/2020	Kifogást nem emel. Tájékoztatást adott.	A levél tudomásulvétele megtörtént.
Heves Megyei Kormányhivatal Állami Főépítész	HE/ÁFI/58-2/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematikát elfogadja. Tájékoztatást adott.	A levél tudomásulvétele megtörtént.
Heves Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály	NE/NEF/1264-2/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematikához kiegészítést javasol. Javaslatához indoklást adott.	A kért értékelés szempontok feltárása a jelen dokumentumban megtörtént. A koncepció általános jellegére tekintettel, pontos intézkedés nem adathat, azonban az intézkedések között jelentős számban vannak kimondott a levélben jelzett koncepcionális elképzelések.
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat	35500/6800/2020 (2164/2020)	A tematikához javaslatokat tett. Tájékoztatást és javaslatot tett a Koncepcióhoz.	A vízbázisvédelem, valamint az ivóvízelérés fejlesztések részei a koncepciónak, fejlesztési intézkedések lettek hozzárendelve. Az öntözési rendszer fejlesztése szintén intézkedési pontként lett megfogalmazva.
Nemzeti Népegészségügyi Központ	39592-2/2020/KBKHF	A 4. számú mellékletben szereplő tematikával egyetért. A tematika egyes pontjaihoz részletes kidolgozást kér.	A levél tudomásulvétele megtörtént. A koncepcionális célok meghatározás a részletek kidolgozását még nem tartalmazza, az intézkedések megvalósítása során az egyes fejlesztési elemek esetében adhatók meg a kért vizsgálati pontok.
Heves Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény-és Talajvédelmi Osztály	HE/NT0/03124-2/2020	A környezeti hatásvizsgálat tematikája ellen talajvédelmi szempontból kifogást nem emel.	A levél tudomásulvétele megtörtént.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	36600/2962/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematikához változtatást nem javasol. A felülvizsgálat szempontjaira tájékoztatást adott.	A levél tudomásulvétele megtörtént.
Heves Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 1.	19.569/2020	Kifogást nem emel.	A levél tudomásulvétele megtörtént.
Bükkki Nemzeti Park Igazgatóság	2888/3/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematika egyes pontjaihoz részletes kidolgozást kér.	A koncepció mélységében nem tér ki pontos megvalósításokra, így a levélben foglaltak a konkrét fejlesztések esetén vizsgálhatók később.
Gyöngyösi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője	10/747-2/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematikához módosítást nem javasol.	A levél tudomásulvétele megtörtént.
Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Megelőzési és Engedélyezési Szolgálat	35000/7575-1/2020	A megkeresés tovább küldésre került a három területileg illetékes, a Fővárosi, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokhoz.	A megkeresés megküldése tudomásulvétele megtörtént.
Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Koordinációs Osztály	BP/1006/00303-2/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematika egyes pontjaihoz részletes kidolgozást kér. A Koncepció tartalmára javaslatot tett.	A koncepció mélységében nem tér ki pontos megvalósításokra, így a levélben foglaltak a konkrét fejlesztések esetén vizsgálhatók később.
Eger Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	15335-2/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematikához módosítást nem javasol.	A levél tudomásulvétele megtörtént.
Heves Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi Osztály	HE/KVO/00957-4/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematika egyes pontjaihoz részletes kidolgozást kér. A betartandó jogszabályokról tájékoztatást adott.	A jelezett jogszabályok a koncepcionális megközelítés mértékéig figyelembe lettek véve, további részletek a pontos beavatkozások esetén tárhatók fel.
Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály 1.	BP/FNEF-TKI/6484-2/2020	A 4. számú mellékletben szereplő tematikához módosítást nem javasol.	A levél tudomásulvétele megtörtént.

6 A területi hatásvizsgálat összegzése

A Heves megyei Területfejlesztési Koncepció tartalmilag és különös tekintettel a természet- környezet- és tájvédelmi részek kidolgozását megvizsgálva, megfelel a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendeletnek. A kitűzött célok nem sértik a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényeket. A vázolt elképzelések összhangban állnak az Európai Unió vonatkozó irányelveivel és a határon átnyúló nemzetköz egyezményekkel, illetve megfelel a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló 18/2013. (III. 28.) OGY határozatnak.

Kijelenthető, hogy a koncepció megfelelő formában való programozása és kivitelezése esetén várhatóan eléri a kívánt társadalmi és gazdasági hatásokat, vagy azok egy jelentős részét anélkül, hogy kárt okoznának, vagy a meglévő gazdasági és társadalmi problémákat elmélyítené. A megvalósítás során fontos annak szem előtt tartása, hogy bár az egész megye felzárkóztatási (konvergencia) területnek tekintendő, a megye elmaradottabb részeinek integrálására kiemelt figyelmet kell szentelni. A koncepció ehhez jó alapot szolgál, így elmondható, megvalósítása nélkül a megye, valamint a megyén belül a gazdasági-társadalmi felzárkózás lehetősége elmaradna.

A koncepció három átfogó céljának középpontjában azon felismerések állnak, hogy a gazdasági felzárkózásához, a megye versenyképességének erősítéséhez elengedhetetlen tényezők a vállalkozások, az innováció támogatásán túl a produktív, képzett, a környezetével harmóniában élni képes lakosság.

A megye kiemelkedő természeti erőforrásokkal, értékekkel rendelkezik és kulturális értékei, az épített környezetének egyedülálló elemei kiemelkedő vonzerővel bírnak, ezért a turizmus - különös tekintettel a természetközeli, ökoturisztikai válfajokra - fejlesztése jelentős célként megjelenik.

A koncepciót áthatja a fenntarthatóság kérdésköre, a természet- és környezetvédelem több célnál és javasolt intézkedésnél megjelenik. Ugyanakkor a stratégiai céloknál – különösen a három területi fókusznál - megjeleníthetők lennének a természet megőrzési területeken javasolt beavatkozási prioritások.

A megyében megjelenő társadalmi kihívásokra

- hátrányos helyzetű térségek magas munkanélkülisége,
- kedvezőtlen társadalmi-környezeti állapotok,
- kedvezőtlen demográfiai helyzet, társadalmi feszültségek

a koncepció több prioritásánál és ezek javasolt intézkedéseivel próbálnak megfelelő választ adni. Építenek a helyi értékekre, a közösségi összefogás erejére.